DOCTOR WHO EN DE DAG VAN DE DALEKS

TERRANCE DICKS

1.Terreur in de tweeëntwintigste eeuw

Moni kwam overeind en keek voorzichtig om zich heen. De enorme slaapzaal lag volgepakt met slapende mensen, volkomen uitgeput door urenlange zware lichamelijke arbeid. Een paar mompelden in hun slaap en anderen lagen vloekend te woelen. Een man gilde: „Nee, nee, niet doen . . .", dan stierf zijn stem weer weg tot het gemompel van een nachtmerrie. Moni zag dat het Soran was. Hij was vanmorgen door de bewakers geslagen omdat hij er niet in geslaagd was de vereiste hoeveelheid werk te verrichten. Soran werd elke dag zwakker, hij zou het niet erg lang meer uithouden. Moni putte moed uit het voorval. Hij streed voor Soran. Soran en duizenden zoals hij, die in de werkkampen zouden omkomen door wrede afranselingen of door uitputting na jaren van dwangarbeid tenzij . . . tenzij. . . Moni gooide de ruwe dekens opzij en zette zijn voeten op de grond. Er was niets ongewoons aan dat hij geheel gekleed was. De slaapzalen werden niet verwarmd en de meesten sliepen vanwege de nachtelijke kou met al hun kleren aan. Moni had een vaag idee dat er een tijd geweest was dat mensen speciale kleren hadden om in te slapen. Die kleren heetten py- en nog iets. Hij kon zich zo'n luxe haast niet voorstellen.

Moni haalde zijn schoenen onder zijn kussen vandaan. Daar had hij ze de avond tevoren zonder nadenken onder gestopt. De schoenen waren van nieuw, sterk plastic gemaakt en in de werkkampen was niets veilig als je het niet onder je bereik had. Moni stopte de schoenen onder zijn arm en sloop zachtjes naar de deur van de slaapzaal. Zijn blote voeten maakten geen geluid op de ruwe beton vloer.

Buiten, in een plek schaduw, trok hij zijn schoenen aan en kroop geruisloos langs de buitenmuur. Daarna trok Moni zijn kiel uit en begon een dun plastic touw, dat om zijn middel gewikkeld zat, af te winden. Hij haalde een grove ijzeren haak uit zijn zak, maakte het touw eraan vast en gooide hem omhoog naar de rij metalen punten die op de muur stond. Hij had zijn worp verkeerd berekend en schrapend langs de muur kwam de haak weer op de grond terecht. Moni verstijfde van angst. Hij keek naar het verblijf van de

bewakers. Dat moesten ze gehoord hebben. Maar hij hoorde alleen gemompel, onmenselijke keelklanken. Er behoorde over het terrein gepatrouilleerd te worden, maar de bewakers waren slordig en lui. In zo'n koude nacht zaten zij liever in hun verblijf bij een vuur terwijl ze zich volstopten met het grauwe voedsel dat hun meesters hen gaven.
Moni gooide de haak opnieuw en nu had hij geluk. De haak bleef tussen de punten vastzitten en nadat hij voor de zekerheid een flinke ruk aan het touw had gegeven, klom Moni met zijn kiel tussen zijn tanden naar boven. Boven op de muur zou zijn kiel hem tegen de punten moeten beschermen.
Voorzichtig ging hij op de muur zitten, trok het touw omhoog en maakte de haak los. Hij liet het touw aan de andere kant van de muur vallen, gooide zijn kiel er achteraan en sprong naar beneden. Hij kwam met zo'n schok neer dat hij even tijd nodig had om weer op adem te komen. Vlug trok hij zijn kiel weer aan en verborg het touw en de haak eronder. Snel ging hij op pad over de eindeloos lijkende betonweg die door het puin leidde. Moni had al een flink aantal kilometers afgelegd toen het geluk hem in de steek liet. Hij sloeg een hoek om van een van de vele ingestorte gebouwen toen een enorme behaarde hand vanuit het duister hem pakte en van de grond tilde. Hij werd tegen een stenen muur gegooid en hijgde van pijn. Moni kromp ineen toen een brandende fakkel akelig dicht bij zijn gezicht werd gehouden. Toen zijn ogen aan het licht gewend raakten, kon hij de logge gestalte onderscheiden van het wezen dat hem gevangen had.
Vlakbij was een kampvuur waar nog meer reusachtige gestalten omheen zaten. Moni vervloekte zijn slechte gesternte. Hij was een van de patrouilles in de armen gelopen die zich tussen de puinruïnes ophielden.
Bij het kampvuur riep een keelstem: „Breng hier!" Het wezen dat Moni gevangen genomen had schuifelde terug naar het vuur terwijl hij Moni als een lappenpop achter zich aansleepte.
Moni hield zich slap en bood geen enkele weerstand. Hij voelde er niets voor om aan stukken gescheurd te worden. Tegen mensen zou hij misschien een kans hebben gehad, maar dit waren geen mensen. Het waren Ogronen.
Moni werd tussen de leden van de patrouille op de grond gegooid. Hij keek op naar de logge gestalten die in het licht van het vuur boven hem uittorenden. Hij had vaak genoeg Ogronen gezien, maar

altijd joegen ze hem weer schrik aan. Ze hielden het midden tussen een gorilla en een mens. Ze waren ruim twee meter lang, hadden kromme benen, reusachtige borstkassen en lange, krachtige armen, die bijna tot op de grond hingen. Hun gezichten waren misschien wel het afschuwelijkst: een verwrongen versie van een mensengezicht met een platte aapachtige neus, kleine, wreed glinsterende ogen en een zware onderkaak met grote gele tanden.
Maar de Ogronen hadden één eigenschap die Moni zelfs nu nog een klein beetje hoop gaf. Ze mochten dan woest en sterk zijn, ze waren ook heel erg dom.
Moni krabbelde overeind. Hij dwong zichzelf om langzaam en kalm te spreken en zei: „Ik ben een sectieleider van Werkkamp Drie. Ik moet een sectieleider van Werkkamp Vier, die ziek geworden is, vervangen.” Hij keek om zich heen om te zien of de Ogronen hem geloofden.
Ze keken hem onaandoenlijk aan. Geloofden ze hem? Hadden ze eigenlijk wel begrepen wat hij tegen hen gezegd had?
Met dezelfde rustige stem zei Moni: „Het bevel voor mijn overplaatsing is rechtstreeks van jullie meesters gekomen. Als ik word opgehouden, zullen ze erg boos worden op jullie.”Nu hadden zijn woorden enige uitwerking. Het was bijna komisch om de uitdrukking van schrik op de dierlijke gezichten van de Ogronen te zien.
Het enige dat deze gruwelijke wezens angst kon aanjagen was de gedachte aan de nog vreeswekkender wezens aan wie zij ondergeschikt waren.
De Ogron die de leiding had gebaarde met zijn zware behaarde hand. „Ga weg. Vlug!” Moni draaide zich om en rende weg het duister in.
Het duurde nog een uur voor hij zijn bestemming bereikte. Hij stak een stuk braakliggende grond over. Het onkruid, dat op de gebroken fundering van een huis groeide, was in het maanlicht zichtbaar. Moni schoof wat puin opzij tot hij een luik vond. Hij opende het en verdween uit het zicht. Hij kwam op een trap terecht die hij voorzichtig afliep naar beneden tot hij een lichtschijnsel zag. Het licht kwam vanonder een gesloten deur. Moni liep snel naar de deur en klopte volgens een ingewikkeld patroon. Even later ging de deur piepend open. Boaz stond in de deuropening met een pistool in zijn hand. „Ik ben het, Boaz,” zei Moni.
In Boaz’ stem was de spanning hoorbaar: „Je bent laat. . . we wisten

niet . . .”
Moni viel hem in de rede: „Ik liep een Ogronenpatrouille in de armen. Ik heb me eruit kunnen kletsen. Zijn de anderen er al?” Boaz knikte en Moni liep achter hem aan de kelder in.
Anat en Shura zaten zich te koesteren bij een houtskoolvuurtje. Moni keek om zich heen. Dit was zijn eerste bezoek aan het hoofdkwartier van deze cel, maar ze leken allemaal op elkaar. In elke stad waren zulke verborgen ruimten. Plaatsen om wapens en voedsel op te slaan, plaatsen om samen te komen en plannen te smeden, plaatsen waar mannen en vrouwen samenkwamen die allen hetzelfde brandende verlangen hadden. Het verlangen om hun planeet te heroveren op de buitenaardse wezens die haar bezet hadden.
Patrouillerende Ogronen waren onophoudelijk op zoek naar zulke schuilplaatsen. Als ze er een vonden trapten ze de deur in en de mensen die binnen waren, werden meedogenloos vernietigd. Maar als er een cel was opgerold, ontstonden meteen weer andere.
Moni keek naar de drie enthousiaste gezichten. Boaz, donker, somber en gespannen, moedig maar te nerveus, bereid om te handelen zonder na te denken. Shura, de jongste, vol van vurig idealisme. Tenslotte het meisje Anat. Slank, donker en pezig met kortgeknipt haar. Ze was mooi ondanks de grove werkkleding die ze aanhad. Zij was een echte leidersfiguur, dacht Moni. Een onbedwingbare moed, een hartstochtelijke haat jegens de vijand en de sluwheid en voorzichtigheid die haar de kans gaven te wachten om op het juiste ogenblik toe te slaan. Anat sprak het eerst.
„Er is iets aan de hand, Moni. Wat? Je moet een goede reden hebben om ons bijeen te roepen. We hebben niet vaak de eer iemand van het Centrale Comité te ontmoeten.”
Ze slaat de spijker meteen op zijn kop, dacht Moni goedkeurend. Hij zei: „Je hebt gelijk, Anat. Er is inderdaad iets gebeurd. Iets belangrijks en jullie zijn er allemaal bij betrokken.” Hij zweeg even om zijn gedachten te ordenen. „Jullie weten wat we tot nu toe gedaan hebben. Hier en daar wat sabotage, soms heel belangrijk en dan weer minder. Maar meer dan speldenprikken zijn het nooit geweest.”
Boaz barstte uit: „Speldenprikken? Vechten we daarvoor? Sterven we daarvoor? Als we ze dwarszitten, weten ze tenminste dat we nog niet verslagen zijn.”
Anat legde kalmerend haar hand op zijn arm. „Laat hem uitspreken,

Boaz. Hij weet hoe waardevol ons werk is." „Je hebt natuurlijk gelijk," zei Moni vlug. „Elke verzetsdaad heeft waarde, maar we kunnen niet altijd zo door blijven gaan. Zij kunnen ons niet tegenhouden, maar wij kunnen hun geen echte schade berokkenen. We zijn bezig het grote doel uit het oog te verliezen omdat we het te druk hebben met de strijd van dag tot dag."
Anat vroeg: „Is er dan een andere mogelijkheid?"
Moni knikte. „Misschien. De natuurkundigen en geschiedkundigen van het Centrale Comité zijn met een plan gekomen. Het is gevaarlijk, misschien lijkt het zelfs op zelfmoord, maar het biedt een kans om de hele planeet te bevrijden. Er moet een speciale opdracht door een paar mensen voor worden uitgevoerd. Ik heb jullie drieën aanbevolen in de veronderstelling dat jullie het wel zouden willen doen."
Anat boog zich geestdriftig naar voren. Het licht van het vuur speelde over haar magere gezicht. „We doen het! Je weet wel dat je dat niet eens hoeft te vragen. Vertel ons over het plan!"
Moni zweeg even terwijl hij naar hun enthousiaste gezichten keek. Het was best mogelijk dat hij op het punt stond hen de dood in te sturen. Hij zei: „Ik kan het alleen maar in het kort samenvatten. Net als jullie moet ik voor de ochtend weer in het kamp zijn. Maar dit kan ik jullie in elk geval vertellen: we willen proberen jullie terug te sturen in de tijd . . ."

De Beheerder van Aardsector Een schoof voldaan de overblijfselen van een uitstekend maal opzij. Vol smaak dronk hij het laatste restje wijn op, echte wijn in een echt porseleinen kopje! Er waren maar weinig mensen op aarde die in zo'n luxe leefden. Even knaagde zijn geweten toen hij dacht aan zijn medemensen die het in de werkkampen minder goed getroffen hadden. Die aten nu hun dunne pap en moesten hun borden uitlikken om maar niets verloren te laten gaan. Voordat hij zijn kamer uitliep, bleef de Beheerder nog even voor de spiegel staan. Hij streek zijn dunner wordend haar glad en trok zijn kiel recht. Nog meer luxe, dacht hij. Hij droeg natuurlijk dezelfde kiel als de anderen, maar de zijne was van stof gemaakt. Echte stof, geen plastic. Hij pakte de stapel rapporten op waaraan hij onder het eten had zitten werken en zuchtte. Hij wist heel goed hoe hij benijd en gehaat werd. De mensen beseften niet dat zijn rang ook plichten meebracht. Het voortdurende, veeleisende werk. En nu moest hij aan Hen verslag gaan uitbrengen

en het was beslist niet iets dat Zij met genoegen zouden aanhoren.
De Beheerder vermande zich, liep zijn privé eetkamer uit en stapte door de eindeloze gangen van Centraal Beheer. Gehaaste menselijke slaven gingen eerbiedig voor hem opzij. Maar het werd anders toen hij bij de ingang van het centrale hoofdkwartier kwam. Aan weerszijden van de deur stonden Ogronbewakers en toen hij naar binnen wilde gaan, schoof een van hen hem met een behaarde hand terug. De Beheerder deed zijn best om zijn waardigheid op te houden.
„Je weet wie ik ben. De Beheerder van deze hele sector. Je moet me behandelen met het respect waar ik recht op heb.”
De Ogron keek hem onbewogen aan en de Beheerder liet verslagen zijn schouders hangen. Hij wist dat de Ogron hem beschouwde als een van de andere mensen. Als een slaaf. Mat zei hij: „Je begrijpt het niet. Ik moet verslag uitbrengen aan je meesters.” Zonder dat hij het wist paste hij dezelfde tactiek toe die Moni de avond tevoren had gebruikt. „Ze zullen kwaad worden als je me niet naar binnen laat gaan.”
De Ogron gromde: „Wachten!” Terwijl de andere Ogron op de Beheerder lette, ging hij naar binnen. Even later kwam hij terug en zei: „Binnenkomen!”
De Beheerder ging het vertrek binnen en wachtte. Zonder geluid schoof een paneel opzij en hij ging het volgende vertrek binnen. Het was een kleine, volkomen kale kamer met aan het eind een podium. Na een ogenblik schoof er weer een muurpaneel open waardoor een glanzend, metaalachtig wezen naar binnen gleed. Zijn oogstaaf richtte zich op de Beheerder die eerbiedig boog. Dit was tenslotte de Zwarte Dalek, een van de hoogste gebieders onder de machtige overheersers van de planeet Aarde in de tweeëntwintigste eeuw.
Met zijn metaalachtig knarsende stem zei de Zwarte Dalek: „Breng verslag uit!”
De Beheerder probeerde zonder veel succes het angstig trillen van zijn stem te onderdrukken. Ik heb de laatste rapporten over de verzetsactiviteiten uitvoerig bestudeerd. Die hebben in de afgelopen weken een hoogtepunt bereikt. Ik denk dat de verzetsmensen een grote slag tegen u aan het voorbereiden zijn.”
De Zwarte Dalek zei: „De mensen die jij verzetsmensen noemt, zijn misdadigers. Het zijn vijanden van de Daleks. Alle vijanden van de Daleks moeten uitgeroeid worden. Je moet ze opsporen en

vernietigen.”
De Beheerder zuchtte. Het was altijd hetzelfde. Het vlakke, onbewogen bevel om het onmogelijke te doen. De Daleks schenen geen idee te hebben van de moed en de vernuftigheid van het verzet en evenmin van de botte stompzinnigheid van de Ogronen die de verzetsmensen moesten vangen. Hij praatte verder: „Er is één opvallend ding aan de ondergrondse activiteiten van de laatste tijd. Er zijn verscheidene diefstallen gepleegd waarbij papier of apparatuur gestolen zijn die met uw onderzoek naar het reizen door de tijd te maken hebben.”
Het duurde even voor de Zwarte Dalek antwoordde. Toen hij sprak, was zijn knarsende stem duidelijk een paar tonen hoger. De Beheerder huiverde, hij wist dat dit een teken van woede was.
De Dalek zei: „Wij zullen onophoudelijk de tijdvortex laten observeren. Als er mensen zijn die proberen om door de tijd te gaan reizen, zullen we hen onmiddellijk opsporen en vernietigen.” De Zwarte Dalek wond zich steeds meer op. De toon van zijn stem werd nog hoger toen hij dat riep wat voor alle Daleks het enig zaligmakende was: „Het zijn allemaal vijanden van de Daleks. Alle vijanden van de Daleks moeten worden vernietigd. Ik beveel: Roei ze uit. Roei ze uit! ROEI ZE UIT!”

2. De man die een spook zag

Plotseling schreeuwde er een uil in het groepje bomen dat vlak bij de zijkant van Austerly House stond. De wachtpost van UNIT draaide zich snel om met zijn machinepistool in de aanslag. Toen hij begreep wat het was ging hij verder met zijn ronde terwijl hij om zijn eigen schrikachtigheid moest grinniken. Hoewel, dacht hij, op een avond als deze zou iedereen wat zenuwachtig worden. De wind huilde griezelig door de bomen, zwarte wolken vlogen voor de maan langs, zodat het afwisselend pikdonker en helder maanlicht was. En voortdurend hoorde hij de geheimzinnige nachtelijke geluiden van het platteland. De soldaat kwam uit Londen. Hij zou veel liever ergens op wacht hebben gestaan waar wat te beleven was, trottoirs met straatlantaarns en mensen die voorbijkwamen.
Hij liep over het grindpad om het huis en keek omhoog naar de rijen ramen. Die waren allemaal donker. Er scheen alleen licht door een kier tussen de gordijnen van een werkkamer op de begane grond. Niemand kon zeggen dat die man niet wist wat werken was, dacht de soldaat. Het was al middernacht geweest en hij was nog steeds bezig. De wachtpost dacht aan wat de generaal tegen hen gezegd had.
„De internationale toestand heeft een vervelende keer genomen. Het is heel goed mogelijk dat de gebeurtenissen in het Nabije Oosten zullen escaleren tot een conflict op grote schaal. We staan misschien wel aan de voor avond van de Derde Wereldoorlog. De wereldvrede hangt helemaal af van het welslagen van de komende conferentie. En het welslagen van die conferentie hangt af van één man: Sir Reginald Styles. Zijn veiligheid ligt in jullie handen.”
De wereldvrede . . . dacht de wachtpost. Het was een zware verantwoording voor één lange, grijze, oude man. Geen wonder dat die oude baas een beetje knorrig was. Maar er kon Sir Reginald niets overkomen met soldaten overal om het huis en bij de poort en patrouilles op het terrein.
Met nog een laatste blik naar het raam van de werkkamer draaide de schildwacht zich om en keerde op zijn schreden terug. Toen hij om de hoek van het gebouw uit het gezicht verdween, was er in de lucht iets van een vreemde flikkering. Plotseling verscheen er een man. Het ene ogenblik was er niets en het volgende stond hij er. Hij

droeg donkere gevechtskleding, jasje, broek en laarzen. In een holster droeg hij een groot pistool. Hij had geen militaire onderscheidingstekenen op zijn kleren, maar zag er toch uit als een soldaat. . . een ongewoon soort soldaat, een commando of vrijheidsstrijder misschien.
De man drukte zich plat tegen de zijmuur van het huis. Daarna begon hij voorzichtig in de richting van de verlichte, openslaande deuren van de werkkamer te schuiven.
In de werkkamer was, behalve het tikken van de klok en het krassen van Sir Reginalds pen, niets te horen. Hij was zijn toespraak voor de komende conferentie aan het voorbereiden. „Het is dan ook van vitaal belang," schreef hij, „dat de Chinese regering. . ."
Sir Reginald stopte met schrijven en keek op. Had hij iets bij het raam gehoord? Getik of gekras van een grendel die werd teruggeschoven? Nee, er was niets aan de hand. Dat gedoe met die bewaking maakte hem zo schrikachtig. Hoe kon hij ook werken als er voortdurend soldaten om liet huis heen stampten. Hij schreef weer verder: „ . . . dat tic Chinese regering de verzekering wil aanvaarden . . ."
Daar was het geluid weer. Sir Reginald stond op . . . misschien probeerde een van de schildwachten of het raam goed sloot. Sir Reginald riep: „Wie is daar?" Geen antwoord. Hij liep naar de tuindeuren en gooide ze open. Voor hem stond een tamelijk jonge man die er uitzag als een soort guerilla. Hij had een enorm pistool in zijn hand dat op Sir Reginalds hoofd gericht was. Het was al heel wat jaren geleden dat Sir Reginald in het leger actief was, maar de oude reflexen werkten nog steeds. Hij wierp zich op de man en trok de arm met het pistool omlaag. Hij hield zich vertwijfeld vast terwijl dé vrijheidsstrijder hem terugduwde de kamer in. De twee mannen wankelden al vechtend door de kamer, smeten een lamp van het bureau en struikelden over een stoel die het krakend begaf. Sir Reginald hield met beide handen de arm van zijn overvaller vast en probeerde vertwijfeld het wapen te pakken te krijgen. Het einde van de ongelijke strijd stond al bij voorbaat vast. Sir Reginald was een eind in de zestig en zijn tegenstander was jong en sterk. Deze drukte hem tegen de grond en richtte het pistool op zijn hoofd. Sir Reginald vocht wanhopig, maar het pistool bleef op hem gericht... hij zag en voelde alles in een vreemd soort helderheid, alsof het allemaal vertraagd gebeurde ... de tromp van het pistool zag er kolossaal uit. . . met erboven het gezicht van een man dat

verwrongen was van woeste haat. Hij kon zelfs zien hoe de knokkels van de man wit werden toen zijn vinger zich om de trekker spande. Hij rukte met beide handen aan de gespierde pols maar kon er geen beweging in krijgen, zijn handen gleden weg en opeens waren zij, hoe ongelooflijk het scheen, leeg. Het leek alsof de pols van zijn tegenstander was weggesmolten. Het lichaam werd schemerachtig en verdween. Toen er eindelijk hulp kwam opdagen, lag Sir Reginald op zijn rug en worstelde met iets dat er niet was. Een korporaal van UNIT hielp Sir Reginald overeind, die beefde van de schrik.

Zijn secretaresse, juffrouw Paget, liep naar hem toe en vroeg: „Wat is er gebeurd, Sir Reginald? Is alles goed met u?"

Sir Reginald keek haar verwilderd aan. „Overviel me . . . hij overviel me. Probeerde me te vermoorden!"

Een van de soldaten stond op wacht op het pad voor de tuindeuren. De korporaal vroeg of hij iemand had gezien. De schildwacht schudde zijn hoofd en zei: „Ik kwam meteen aanhollen toen ik iets hoorde. Er is hier niemand door naar buiten gekomen."

De korporaal keerde zich weer naar Sir Reginald: „Wie viel u dan aan, sir? Wie hebt u gezien?"

Langzaam zei Sir Reginald: „Hij verdween ... in het niets ... als een spook . . ."

Brigade generaal Alastair Lethbridge Stewart legde zijn fraai glimmende schoenen op zijn bureau, klemde de telefoonhoorn tussen zijn kin en zijn schouder en wachtte tot de minister ophield met in zijn oor te brullen.

De generaal keek naar de koppen op de voorpagina van de Times. 'CRISIS IN HET NABIJE OOSTEN. OORLOG DREIGT' Als het zover kwam, zou hij overplaatsing naar zijn oude regiment vragen. Het zou fijn zijn om de Schotse rok weer eens te dragen. De generaal merkte dat hij de stem in zijn oor niet meer hoorde. Hij zei: „Inderdaad, ja. Inderdaad." Het gebrul begon weer opnieuw. De generaal zuchtte en maakte er beleefd maar beslist een eind aan. „Ik heb de rapporten hier voor me liggen. De schildwacht buiten hoorde het lawaai van de worsteling en holde naar de tuindeuren. De wachtpost binnen hoorde het lawaai nok en kwam door de deur van de werkkamer naar binnen. Behalve Sir Reginald was er niemand in de werkkamer."

Er klonk weer lawaai door de telefoon. De generaal antwoordde: „Nee, ik was niet van plan de zaak te negeren!" En omdat dat nu

precies was wat hij wel had willen doen, moest hij nu even snel nadenken voor hij verder ging. Maar hij kreeg een ingeving.
„Eerlijk gezegd, excellentie," loog de generaal op grootse wijze, „was ik net van plan om de zaak in handen te geven van een van mijn beste mensen." De generaal wist nu zelfs een licht verwijtende klank in zijn stem te leggen. „Ik was net op weg naar hem toe toen u mij belde . . ."

In het laboratorium van de wetenschappelijk adviseur van UNIT was alles rustig. Op de tafels lag een geheimzinnige wirwar van apparatuur. In een hoek stond een oude telefooncel die daar helemaal niet op zijn plaats leek. Plotseling klonk er uit de telefooncel een hartverscheurend, kreunend geluid. De cel trilde zo dat de retorten en reageerbuisjes in het laboratorium meetrilden. Het kreunende geluid werd steeds harder, er klonk een knal, de deur van de telefooncel vloog open en een lange, magere man kwam er tegelijk met een rookwolk uit te voorschijn. Hij smeet de deur dicht en vloekte uitgebreid in een onbekend Martiaans dialect.
De deur van het laboratorium ging open. Er kwam een klein, knap meisje binnen. Zonder enig blijk van verbazing sloeg ze de Doctor op zijn rug, gaf hem een glas water en deed het raam open om de rook te laten ontsnappen.
„Is het weer misgegaan, Doctor?" vroeg Jo Grant vol medeleven.
De Doctor knikte mismoedig, terwijl hij met kleine slokjes het water opdronk. „Het is gewoonweg om razend van te worden. Ik heb het bijna voor elkaar. Als ik er maar achter kon komen wat ze met het dematerialisatiecircuit hebben uitgespookt." Hij pakte een stapeltje notities op en bestudeerde ze met een somber gezicht.
Jo keek met genegenheid naar hem. Soms leek het alsof de Doctor dacht dat zij de ingewikkeldste wetenschappelijke toestanden net zo goed begreep als hij zelf. Maar soms ook had hij de ergerlijke gewoonte om omstandig uit te leggen dat twee plus twee vier was. Toen ze pas bij UNIT was, had ze het als een grap opgevat toen de Doctor vertelde dat hij in een telefooncel, die hij de Tardis noemde, door de ruimte en de tijd kon reizen. Maar daar was wel verandering in gekomen. De Tardis, die tijdelijk buiten werking was gesteld door de geheimzinnige superieuren van de Doctor, de Tijdheren, was plotseling weer in orde en Jo was in de verre toekomst in een avontuur op een andere planeet verzeild geraakt. Daarom zei ze dan ook: „Ik dacht dat de Tardis het weer deed?"

„Lieve Jo, de Tardis werd op afstand bediend door de Tijdheren. Ze wilden alleen maar dat ik het vuile werk voor hen opknapte.”
„Maar als hij voor hen werkt. . .” hield Jo aan.
„Ik wil niet dat hij voor hen werkt,” zei de Doctor korzelig, „ik wil dat hij voor mij werkt. Ik voel er niets voor om als een soort interplanetaire marionet gebruikt te worden.”
Plotseling scheen hij een ingeving te krijgen. „Natuurlijk! Dat ik daar niet eerder aan heb gedacht!”
De Doctor sprong overeind en dook de Tardis weer in. Jo zag hoe hij zich over de centrale controlezuil boog en de instrumenten bij regelde.
Terwijl hij daar mee bezig was, ging de deur van het laboratorium open. Jo keek op en zag tot haar stomme verbazing de Doctor in de deuropening staan.
Ze keek weer naar binnen in de Tardis. De Doctor stond nog steeds bij de controlezuil. Ze keek weer naar de deur.
Daar stond de Doctor naar haar te kijken. Maar er gebeurde iets nog veel gekkers. Er kwam iemand anders achter de Doctor vandaan. Ze keek naar zichzelf!
De ene Jo Grant en de andere Jo Grant keken elkaar met stomme verbazing aan. Toen zei de Doctor, die in de deuropening stond, tenslotte:
„Lieve help! O ja ... ja, natuurlijk. Nu weet ik het weer.” Hij glimlachte naar Jo op zijn vertrouwde innemende manier, zij echter kon hem alleen maar verbijsterd aanstaren. Hij zei geruststellend:
„Maak je maar geen zorgen, lieve kind. Ik weet wel dat je geschrokken bent, maar . . .”
Hij zweeg toen de Doctor die in de Tardis zat te voorschijn kwam. Deze was in het geheel niet zo verbaasd als Jo. Lichtelijk nieuwsgierig keek hij naar zijn andere ik . . . „Nee toch! Wat doe jij hier nou?”
De andere Doctor wreef over zijn kin en zei verontschuldigend:
„Maak je geen zorgen. Ik ben hier niet... dat wil zeggen ... in zekere zin ben ik hier en jij niet. Het is nogal moeilijk uit te leggen.”
De Doctor onderbrak hem en zei: „Dit gaat natuurlijk niet, hè? We kunnen hier niet met z’n tweeën rondlopen.”
„Maak je geen zorgen, ouwe jongen,” zei de tweede Doctor opgewekt. „Het wordt allemaal. . .”
En hij verdween terwijl hij zijn zin niet eens had afgemaakt, evenals de andere Jo. De overgebleven Doctor knikte tevreden en wilde

weer in de Tardis stappen. „Wacht even, Doctor," protesteerde Jo. „Wat was dat allemaal ?"
„Ik ben bang dat ik de tijdschakeling een beetje overladen heb, Jo. Waarschijnlijk heb ik een plaatselijke vervorming veroorzaakt."
Jo keek hem aan. Ze was niets wijzer geworden.
De Doctor grinnikte. „De tijd is iets erg grappigs. Als je er eenmaal mee begint te rommelen, kunnen er de gekste dingen gebeuren."
Jo zei: „Maar er was nog een Doctor en nog een Jo. Waar zijn die gebleven?"
„Terug naar hun eigen tijdstroom natuurlijk. Of vooruit misschien."
Jo hield nog even aan: „Maar, Doctor . . ."
De Doctor maakte een geruststellend gebaar. „Maak je geen zorgen, lieve kind. Het was maar toeval. En nu moet ik echt aan het werk."
Hij wilde net de Tardis weer ingaan toen de deur openging. Jo keek geschrokken op, maar nu was het de generaal.
„Ben je hier, Doctor? Ik heb je hulp nodig."
Jo kon wel zien dat de Doctor niet erg ingenomen was met deze nieuwe onderbreking. Ze zette zich schrap voor de onvermijdelijke ruzie.
„Het spijt me, generaal," zei de Doctor kortaf, „maar ik heb het toevallig erg druk."
„Ik ook, Doctor. Heb je wel eens gehoord van Sir Reginald Styles?"
„Nee," zei de Doctor vlakweg en begon zijn notities te bestuderen.
Behulpzaam zei Jo: „Is dat niet de Britse vertegenwoordiger bij de Verenigde Naties?"
„Inderdaad, juffrouw Grant. En hij is de belangrijkste man van de eerstvolgende topconferentie."
De Doctor keek op. „Mijn beste generaal, ik ben een wetenschapsman en geen politicus."
Met een wanhopige zucht antwoordde de generaal: „Als je niet altijd zat te knoeien met dat ellendige apparaat van je, zou je weten hoe beroerd het is met de internationale politiek."
„Jullie mensen hebben altijd wel iets om over te kibbelen," zei de Doctor niet geheel ten onrechte.
„Dit partijtje kibbelen zou wel eens op een derde wereldoorlog kunnen uitdraaien."
Er klonk echte ongerustheid door in de stem van de generaal. De houding van de Doctor veranderde meteen. „Is het zo erg, beste kerel?"
De generaal zeeg neer op een laboratoriumkruk. „Het hele gedoe is

in het Nabije Oosten begonnen. Maar eigenlijk is ’t een soort driehoeksruzie tussen Rusland, Amerika en China. Invloedssferen en dat soort dingen.” „En Engeland heeft deze topconferentie geregeld,” zei Jo, „opdat de drie supermachten het met elkaar kunnen uitpraten.”
„Dat klopt, juffrouw Grant. Maar op het laatste moment weigerden de Chinezen om mee te doen. Zonder hen kan de conferentie niet eens beginnen. Sir Reginald Styles vliegt over een paar uur naar Peking. De Chinezen vertrouwen hem. Er bestaat een kleine kans dat hij hen tot andere gedachten kan brengen.”
De Doctor legde zijn notities opzij en zei: „Goed dan, generaal, je hebt me overtuigd van de ernst van de situatie. Wat heb ik ermee te maken?”
„Styles is zich opeens vreemd gaan gedragen. Gisteravond beweerde hij dat iemand geprobeerd had hem in zijn eigen huis te vermoorden. Vanmorgen heeft hij dat weer tegengesproken. Begrijp je wat het probleem is? Als Styles niet naar Peking vliegt, mislukt de hele conferentie. Maar we kunnen hem ook niet laten gaan als hij bezig is af te knappen.”
„En als hij nu eens niet aan het afknappen is?” vroeg Jo. „Als het nu eens waar is wat hij zegt?”
„Dat is het hem nu juist. Volgens mijn mensen is er niemand geweest. Kan er niemand geweest zijn!”
In het kort vertelde de generaal wat er de vorige avond gebeurd was.
De Doctor keek nadenkend voor zich uit. „Van wat je me over die Styles vertelt, lijkt het me geen type om dingen te verzinnen of zich iets te verbeelden. Het is dus duidelijk dat er iets gebeurd is. De vraag is wat? Heeft Styles nog meer gezegd? Gisteravond, bedoel ik.”
De generaal haalde zijn schouders op. „Hij schijnt iets over een spook gemompeld te hebben.”

Op een open plek in het bos in de buurt van Austerly House schemerde plotseling iets in de lucht. Opeens stond er een man. Hij verscheen als uit het niets van het ene moment op het andere. Hij droeg de stevige, praktische kleren van een guerrillastrijder en in een holster had hij een kolossaal pistool.
De man keek gejaagd om zich heen. Vlakbij hoorde hij beweging en met een snelle, geoefende beweging liet hij zich op de grond vallen

en rolde zich in dekking achter een varenbosje. Een paar seconden later zag hij de schoenen van een patrouille van UNIT vlak langs zijn hoofd stappen. Toen de patrouille voorbij was, stond de man op. Voorzichtig begon hij zich tussen de bomen door in de richting van het huis te bewegen. Maar vlak voor hem schemerde weer iets in de lucht. Plotseling waren er drie reusachtige gestalten die hem de weg versperden. De vrijheidsstrijder raakte in paniek. Ogronen! Zij waren hem vanuit zijn eigen tijd gevolgd.

Het kon hem nu niet meer schelen of hij lawaai maakte. Hij rende weg, bij het huis vandaan en hoorde hoe de Ogronen hem door het bos achtervolgden. Hij wist dat hij ze voorlopig voor kon blijven, want door hun zware lichamen waren ze lomp en onhandig. Maar hij wist ook dat het uithoudingsvermogen van de Ogronen vrijwel onbegrensd was. Wanneer hij volkomen buiten adem en volslagen uitgeput zou zijn, zouden zij nog steeds achter hem aansjokken. En als ze hem vingen, was het met hem gebeurd, als hij geluk had tenminste. In het andere geval zou hij naar zijn eigen tijd worden teruggebracht om door de Daleks te worden verhoord. Hij had alleen kans de Ogronen van zich af te schudden als hij op hoge snelheid kon blijven rennen.

De vrijheidsstrijder kwam vanuit het bos op meer open terrein. Hier kon hij gemakkelijker vooruitkomen, maar dat gold ook voor zijn achtervolgers. Ze zaten hem nog steeds achterna. Vlak voor hem doemde een hoge muur op die het terrein begrensde. Zo hard hij kon rende hij er op af, want de drie Ogronen zaten hem nog steeds dicht op de hielen.

Intussen was er ook een derde groep bijgekomen. Sergeant Benton was vreselijk kwaad omdat zijn rust werd verstoord door iets dat leek op een op hol geslagen kudde olifanten. Hij ging er met zijn patrouille op af en onder het rennen hielden zij hun machinepistolen in de aanslag.

De vluchtende vrijheidsstrijder kwam bij de muur en wist met een wanhopige sprong de bovenkant te pakken te krijgen. Even hing hij aan zijn handen maar dan zag hij toch kans zich over de muur heen te werken.

Benton kwam met zijn patrouille net op tijd uit het bos om de vrijheidsstrijder uit het gezicht te zien verdwijnen. Ze zagen met verbazing hoe de Ogronen met aapachtig gemak de hindernis van de muur namen en ook uit het gezicht verdwenen. Benton riep: „Er achter aan!” en voegde er voor zichzelf aan toe: „Wat het ook zijn

mogen." De UNIT patrouille rende naar de muur en klom erover heen.

De vrijheidsstrijder had erg veel van zichzelf gevergd en kwam lang niet meer zo snel vooruit. Het had hem veel tijd gekost om over de muur te klimmen en de Ogronen waren vlak bij hem. Achter het stuk land waarover hij nu rende zag hij een strook grond met aan weerszijden hekken. In het midden ervan lagen twee stalen staven. Natuurlijk, een spoorweg! Een primitieve methode uit de twintigste eeuw om mensen en goederen te vervoeren. Even verderop verdwenen de rails in een donkere poort. Een tunnel! Hier zou hij zich gemakkelijk in het duister kunnen verbergen, de tijdzender gebruiken en naar zijn eigen tijd terug kunnen komen . . . Hij was bijna bij de ingang van de tunnel toen hij over een steen struikelde en zijn enkel verzwikte. Half verdoofd van pijn zakte hij in elkaar. Met woest gehuil kwamen de Ogronen op hem af. Hij probeerde overeind te komen, maar zijn voet liet het afweten. De grote behaarde handen grepen hem en met één vreselijke klap werd hij bewusteloos geslagen.

Benton kwam aanhollen met zijn patrouille en snauwde: „Één waarschuwingsschot!" Er ratelde een salvo uit een machinepistool over de hoofden van de Ogronen. Een van de Ogronen haalde het vreemde, zware pistool uit zijn holster en vuurde terug. Een zoemend geluid weerklonk en de man naast sergeant Benton verdween plotseling in het niets.

„Dekken!" brulde Benton. De UNIT soldaten lieten zich op de grond vallen en rolden naar de eerste de beste dekking. Een regen van kogels werd op de Ogronen afgevuurd, zij wankelden wel maar bleven toch overeind. Op een teken van hun leider vluchtten zij naar het duister van de tunnel met achterlating van hun gevangene. De UNIT patrouille zette de achtervolging in. „Een van jullie moet voor hem zorgen," beval Benton, terwijl hij op de bewusteloze vrijheidsstrijder wees. „Jullie tweeën bewaken het andere eind van de tunnel. Wat het ook voor wezens zijn, we hebben ze mooi in de val zitten." Voorzichtig en met hun wapens in de aanslag gingen Benton en zijn mannen de duisternis van de tunnel in.

3. De verdwenen vrijheidsstrijder

In de werkkamer van Sir Reginald in Austerly House luisterden de Doctor, de generaal en Jo Grant naar een verslag van de gebeurtenissen van de vorige avond. Juffrouw Paget, de secretaresse van Sir Reginald, was een magere vrouw met een scherp gezicht en omstreeks vijftig jaar oud. Het type van de ideale secretaresse. Het was duidelijk dat ze Sir Reginald zeer toegewijd was en dat ze erg geschrokken was van zijn vreemde gedrag. „Gaat u alstublieft verder, juffrouw Paget," zei de Doctor met zijn meest geruststellende stem.
„Ik geloof dat het daar wel zo ongeveer op neerkomt. Sir Reginald zei dat iemand hem had aangevallen, maar er was hier echt niemand."
„En hij gebruikte het woord spook?"
„Ja, dat viel me juist zo op. Hij deed altijd erg minachtend over. . ."
Juffrouw Paget hield op met praten alsof er een schakelaar werd omgedraaid. Sir Reginald kwam de kamer binnen en keek boos om zich heen.
„Wat is hier aan de hand?"
„Deze heren zijn van UNIT," zei juffrouw Paget.
„En wie heeft ze hier uitgenodigd? Alsof we hier nog niet genoeg militairen hebben."
De stem van juffrouw Paget trilde, maar klonk zeer beslist. „Ik heb ze gevraagd hier te komen, Sir Reginald. Om wat hier gisteravond gebeurd is."
„Er is hier gisteravond niets gebeurd," zei Styles ijzig.
Juffrouw Paget was met stomheid geslagen. Gedecideerd sprak de generaal: „Er schijnt toch wel iets te zijn voorgevallen, Sir Reginald."
Blijkbaar was Sir Reginald niet gewend tegengesproken te worden, want het zag ernaar uit dat hij elk ogenblik kon ontploffen.
Tactvol zei Jo Grant: „Misschien kunt u ons vertellen wat er echt gebeurd is, Sir Reginald?" Ze glimlachte op een allerbekoorlijkste manier.
Sir Reginald was te welgemanierd om uit te varen tegen iemand die

er uitzag als een kind. Vermoeid zei hij: „Ik zat nog laat te werken en moet in slaap gevallen zijn. Daardoor gooide ik mijn lamp om en raakten al mijn papieren door elkaar. Toen ik wakker werd was ik een beetje in de war. Ik was mijn papieren aan het oprapen toen juffrouw Paget en de schildwacht binnenkwamen. Het was allemaal drukte om niets .. ."
Sir Reginald was niet gewend om te liegen en hij deed het dan ook erg slecht. Jo kon alleen maar medelijden met hem hebben toen hij woest om zich heen keek en probeerde zijn waardigheid op te houden. De Doctor was intussen naar de tuindeuren geslenterd en scheen geheel verdiept in het dessin van het vloerkleed.
De generaal hield aan: „Maar u gebruikte het woord spook, Sir Reginald."
„O ja? Dan heb ik zeker een nachtmerrie gehad."
De Doctor zei zachtjes: „Wat zijn dit voor afdrukken?" Hij wees op de grond. „Modderige voetafdrukken, Sir Reginald. Er is hier iemand geweest!"
„Die zullen van de schildwacht zijn."
De Doctor schudde zijn hoofd. „Volgens juffrouw Paget is die niet in de kamer geweest."
Sir Reginald bulderde: „Wilt u soms zeggen dat ik lieg?"
De generaal kwam haastig tussenbeide. „Het is duidelijk dat u behoorlijk onder druk hebt gestaan. Voelde u zich gisteravond misschien niet helemaal goed?"
Sir Reginald snauwde: „Ik voelde me best! En wilt u me nu verontschuldigen, generaal?" Hij keerde zich naar juffrouw Paget. „Waar is de auto? Ik moet over twintig minuten op het vliegveld zijn."
Juffrouw Paget antwoordde: „Hij staat al voor, sir."
Jo zag hoe de generaal een vlugge blik naar de Doctor wierp. Ze begreep wat hij eigenlijk had willen vragen. De Doctor zei: „We mogen u niet langer ophouden, Sir Reginald. Mag ik u alle succes toewensen op uw missie?" Even leek Sir Reginald van zijn stuk gebracht. Maar dan knikte hij kort ten afscheid, draaide zich om en liep de kamer uit gevolgd door Juffrouw Paget.
Kapitein Yates, de rechterhand van de generaal verscheen in de deuropening. „Ik heb een oproep voor u van sergeant Benton."
Toen de generaal de kamer uitliep, keerde Jo zich naar de Doctor. „Wat was dat nu allemaal? Er is gisteravond wel iets gebeurd, hè?"
De Doctor knikte.

„Waarom zei Sir Reginald dan dat er niets gebeurd was?" „Mijn lieve Jo," zei de Doctor vriendelijk, „wat er gebeurd is, moet zo ongewoon zijn dat Sir Reginald het niet geloven kan. Hij denkt dat hij een of andere waanvoorstelling heeft gehad."
„Waarom geeft hij dat dan niet toe?"
De Doctor zuchtte. „Als jij aan het begin van een belangrijke diplomatieke missie stond, zou jij dan willen toegeven dat je vreemde dingen gezien hebt?"
„Ik begrijp het," zei Jo opgewekt. „Daarom deed u ook net alsof u hem geloofde."
„Er zat niets anders op. Hij is wel geschrokken, maar hij weet nog best wat hij doet. En op dit ogenblik heeft jullie kleine planeet zijn gaven heel erg hard nodig."
De generaal verscheen in de deuropening. „Doctor, juffrouw Grant, willen jullie alsjeblieft meekomen? Er is op het terrein geschoten."
Toen Jo, de Doctor en de generaal de trap voor Austerly House afliepen, zagen ze de wagen met Sir Reginald wegrijden. De generaal keek de auto even na. De spanning en ongerustheid stonden duidelijk op zijn gezicht te lezen. Toen beduidde hij Jo en de Doctor dat zij in de klaarstaande jeep moesten stappen. Kapitein Yates startte de motor en terwijl het grint naar achteren spatte, schoot de wagen weg.
Na een snelle rit van vijf minuten kwamen zij op de weg bij de spoorwegtunnel.
Sergeant Benton stond met een ongerust gezicht op hen te wachten.
„Morgen, sergeant Benton," zei Jo opgewekt, maar Benton had teveel zorgen om daar met meer dan een knikje op te reageren.
„Deze kant op, generaal," zei hij en ging hen voor over het veld naar de tunnel.
Onderweg vertelde hij zijn verhaal aan de hoogst sceptische generaal. Jo had met hem te doen. De generaal viel hem in de rede:
„Heb ik het nou goed begrepen, Benton? Die ene knaap kwam uit het niets te voorschijn en die andere wezens zaten hem achterna?"
Benton zei: „Inderdaad, generaal. Ze waren nogal aapachtig. Als mensen uit het stenen tijdperk of als gorilla's."
„Ja, ja. Gorilla's met kleren aan en met pistolen?" zei de generaal lijzig.
Benton knikte sprakeloos.
„Waar zijn ze dan voor de donder, sergeant Benton? Je zei dat je ze in de tunnel had ingesloten. Dan moet je ze toch gevangen hebben

genomen of doodgeschoten?”
Benton haalde diep adem. „Nou nee, generaal. Van beide kanten gingen manschappen naar binnen. De twee patrouilles ontmoetten elkaar in het midden, maar de tunnel was leeg.”
„Je zag ze naar binnen gaan, je sloot de ingangen af en de tunnel was leeg?” vroeg de generaal ongelovig.
Weer knikte Benton. „Misschien een luik,” opperde de generaal hoopvol, „of misschien een geheime gang?” Benton schudde zijn hoofd. „We hebben elke centimeter onderzocht, generaal. Het is een doodgewone spoorweg-tunnel. Hij wordt niet eens meer gebruikt. Deze lijn is al jaren geleden opgeheven.”
De Doctor stond over de bewusteloze man in gevechtskleding gebogen. „Hij is er niet zo best aan toe. Een hersenschudding, lijkt me. Hij moet naar het ziekenhuis.”
„De ziekenauto komt er al aan, Doctor,” zei Benton. „We brengen hem naar de ziekenboeg van UNIT.”
De generaal raapte het vreemde pistool op dat naast de vrijheidsstrijder lag. „Wat vind je hiervan, Doctor?”
De Doctor bekeek het nieuwsgierig. „Zo een heb ik nog nooit gezien, generaal. Maar ik ben op het ogenblik veel meer hierin geïnteresseerd. Het zat onder zijn jasje verstopt.”
De Doctor liet hun een zwart doosje zien met knoppen op de bovenkant. Jo vond dat het eruit zag als een soort radio.
„Een of ander seinapparaat?” opperde de generaal.
De Doctor schudde zijn hoofd. „Eerlijk gezegd geloof ik dat het een primitief soort tijdmachine is.”
Er klonk gehuil van een sirene en ze zagen een ziekenauto van UNIT over de weg komen aanrijden. Hij stopte. Ze zagen hoe twee mannen een brancard te voorschijn haalden.
De generaal keerde zich naar sergeant Benton: „Het lijkt me het beste dat jij met hem meegaat in de ziekenauto, sergeant. Neem nog maar een paar man mee. Ik wil dat hij voortdurend bewaakt wordt.”
Benton salueerde, wenkte de ziekendragers en hield toezicht bij het vervoer van de gewonde vrijheidsstrijder naar de auto. De man mompelde en kreunde toen hij op de brancard werd getild.
„Zou het wel weer goed met hem komen, Doctor?” vroeg Jo.
De Doctor was nog helemaal verdiept in de vreemde zwarte doos. „Ik denk het wel, Jo.”
„Als hij weer bij bewustzijn komt,” zei de generaal grimmig, „zal hij

toch het een en ander moeten uitleggen."
De Doctor keek op. „Ongetwijfeld. Intussen hebben we wel een paar interessante aanwijzingen. Dat pistool en dit apparaat. Laten we maar teruggaan naar het laboratorium, Jo. Ik heb wel zin om een paar proefjes te doen."

Het kantoor van de Beheerder van Aardesector Een was niet plezierig of geriefelijk. De vloer en de muren waren van glanzend metaal en er stond alleen een bureau. Maar voor de Beheerder zelf was het een bewijs van zijn macht en zijn hoge rang. Er waren maar weinig mensen met zo'n ruimte en zo'n luxe. Maar, dacht hij bij zichzelf, hij was tenslotte het hoogste gezag in dat deel van de Aarde dat vroeger als Engeland bekend had gestaan. Het hoogste gezag onder de Daleks natuurlijk . . .
Koel keek de Beheerder naar de Ogron. Zijn stem had een scherpe klank toen hij vroeg: „Jullie opdracht is dus mislukt?"
De Ogron schudde heftig zijn hoofd. Er klonk een trilling in zijn dikke keelstem toen hij antwoordde. De Ogronen konden maar moeilijk de taal van de mensen leren spreken en hun woordenschat bleef zeer beperkt.
Hij gromde: „Nee, Beheerder, onze opdracht is niet mislukt. We hebben de vijand gevonden en we hebben hem vernietigd."
„Jullie hadden hem levend moeten vangen. Hij moest verhoord worden."
„Er kwamen soldaten van de mensen aan. Wij moesten naar deze tijdzone terugkeren."
Vermoeid vroeg de Beheerder zich af of de Ogron de waarheid vertelde. Het waren zulke woestelingen dat ze er maar moeilijk toe te brengen waren om gevangenen te maken. Het was hun instinct om iedereen die ze in handen kregen te doden.
„Je weet dus zeker dat de opstandeling dood was? Als de mensen uit de twintigste eeuw hem levend te pakken kregen, zou hij hun veel kunnen vertellen."
Even sprak er angst uit de rode oogjes van de Ogron. Hij gromde: „De vijand is dood. We hebben hem gedood." De Beheerder stond op achter zijn bureau. „Jullie patrouilles moeten hun inspanning verdubbelen. Die opstandige misdadigers moeten worden opgespoord en vernietigd. Als dat niet gebeurt, zullen de Daleks ontevreden zijn. Ze zullen jullie straffen. Ga nu."
De Ogron hobbelde de kamer uit. De Beheerder zuchtte. De

misdadige opstandelingen, of vrijheidsstrijders zoals ze zichzelf noemden, verzetten zich nu al jaren tegen de overheersing door de Daleks. Het waren er nooit meer dan een handjevol geweest maar toch leek het erop dat dat handjevol onsterfelijk was. Zodra de ene groep verzetsstrijders was opgespoord, stak een andere weer de kop op. Met hun schuilplaatsen in kelders en met hun eigengemaakte wapens namen zij het op tegen de machtige techniek van de Daleks. De opstandelingen zouden natuurlijk nooit kunnen winnen, maar het zag er ook naar uit dat zij nooit zouden verliezen. Het scheelde weinig of de Beheerder voelde bewondering voor zijn medemensen. Zij hadden natuurlijk ongelijk en waren hopeloos misleid. Maar wat een moed, wat een doorzettingsvermogen en vindingrijkheid tegenover zo'n duidelijke overmacht. Met dergelijke kwaliteiten hoefde het niemand te verbazen dat de mensheid eens een groot ras was geweest. De Beheerder zuchtte nog eens. Het zou tenslotte allemaal vergeefs zijn. Uiteindelijk zouden de opstandelingen de ongelijke strijd moeten verliezen. Zij zouden het lot moeten ondergaan, dat iedereen die zich tegen de Daleks verzette, moest ondergaan. Ze zouden worden uitgeroeid.

De Beheerder richtte zijn aandacht weer op zijn werkzaamheden. De productiecijfers van Werkkamp Drie waren onder het gemiddelde gebleven. Als dat niet beter werd, zouden de Daleks boos worden. De Beheerder begon de productie rapporten op zijn bureau te bestuderen.

Toen de generaal het laboratorium van UNIT binnenstapte, zag hij tot zijn verbazing hoe Jo Grant een grote pop door het laboratorium sleepte. Ze zette hem in een stoel aan de ene kant van het vertrek, stapte achteruit en bekeek met voldoening haar kunstwerk.

„Het is nog lang geen carnaval, juffrouw Grant," zei de generaal.

Jo keerde zich naar hem om. „De Doctor wilde het. Maar vraagt u me niet waarom. Hoe gaat het met die arme man die u gevonden hebt?"

De generaal haalde zijn schouders op. „Benton zit bij hem in de ziekenboeg. Hij schijnt nog steeds buiten westen te zijn, en dat zal nog wel even duren ook."

De Doctor kwam uit de Tardis te voorschijn met in zijn ene hand het pistool van de vrijheidsstrijder en in zijn andere het zwarte kistje.

„Dan zullen we moeten wachten tot hij bijkomt, hè?" Het klonk erg opgewekt. Jo kon zien dat hij erg blij was dat er problemen waren

om op te lossen. Zij was op haar beurt weer blij dat er nu iets was dat hem afleidde van de eindeloze en schijnbaar hopeloze pogingen om de Tardis weer aan de gang te krijgen. De Doctor keek naar de pop die op een lachwekkende manier op een stoel aan de andere kant van het laboratorium zat.
„Prima, Jo. Precies wat ik nodig heb. Erg realistisch, hè generaal ?"
De generaal keek zonder enige geestdrift naar de pop. „Erg leuk, ja. Mag ik vragen wat de bedoeling ervan is?" „Ik dacht wel dat je iets zou voelen voor een kleine demonstratie. Als jullie nu even hier willen komen staan."
De Doctor liet hen bij de deur staan. Aan het andere einde van het laboratorium hing de pop slungelig in zijn stoel. Het lijf bestond uit een met kranten opgevulde overall en het hoofd was een opgevulde kussensloop. Jo had met lippenstift een grijnzend gezicht op de sloop getekend.|
„Jo, generaal," zei de Doctor, „het lijkt me beter dat jullie achter me gaan staan. Voor het geval. . ." Hij richtte het pistool van de vrijheidsstrijder op de pop.
„Wacht eens even, Doctor," zei de generaal haastig. „Voor het geval van wat precies?"
De Doctor keek over zijn schouder. „Voor het geval ik hem verkeerd heb ingesteld, natuurlijk. Dan zou de muur ook wel eens mee kunnen gaan."
Verontwaardigd zei de generaal: „Wacht eens eventjes. Dit gebouw is toevallig regeringseigendom . . ."
Maar het was al te laat. De Doctor had weer gericht en een soort trekker overgehaald. Er klonk een hoog zoemend geluid. De pop en de stoel verdwenen eenvoudig. De Doctor knikte tevreden.
De generaal liep langzaam naar het einde van het laboratorium. Noch van de stoel, noch van de pop was ook maar iets terug te vinden. Hij keek naar het pistool dat de Doctor nog in zijn hand had. „Wat voor de donder is dat voor een ding, Doctor?"
De Doctor legde het pistool op een laboratoriumtafeL „Doeltreffend wapentje, hè?"
De generaal keek grimmig. „Volgens Benton hadden die aapachtige wezens net zulke wapens. Hij verloor een van zijn mannen. Van het lijk was niets meer terug te vinden." Er klonk woede in de stem van de generaal. Jo wist hoezeer de veiligheid van de mensen onder zijn bevel hem ter harte ging. Het was een zware slag voor hem als hij ook maar één van zijn soldaten verloor.

Voorzichtig pakte Jo het vreemde wapen op. Het zag er uit als een kruising tussen een revolver en een donderbus. Het was zwaar, ze had allebei haar handen nodig om het vast te houden.
„Wat is het precies, Doctor?" vroeg ze. „Ik bedoel, hoe werkt het?"
„In wezen is het een soort ultrasonische desintegreerder." Jo probeerde het antwoord van de Doctor om te zetten in iets wat ze begreep. „U bedoelt iets met een dodende straal?"
De Doctor haalde diep adem. „Ja, Jo, zo zou je het kunnen zeggen. Maar wat het belangrijkste is, het is een zeer geavanceerd wapen. Zoiets heeft nog niemand op Aarde kunnen ontwikkelen. Ik zou hem maar niet die kant op laten wijzen."
Jo merkte tot haar schrik dat ze het wapen op de generaal gericht hield. Haastig legde ze het weer op de tafel.
De generaal zei: „Je zegt dat het niet op Aarde gemaakt kan zijn. Komt het dan van een andere planeet?"
De Doctor schudde zijn hoofd. „Ik heb net het metaal geanalyseerd. Het komt zonder enige twijfel van de Aarde."
Jo kon het niet volgen. „Maar u zei dat het niet op Aarde gemaakt kon zijn."
„Niet in de huidige tijd, Jo."
„Wil je alsjeblieft niet in raadsels praten, Doctor?" zei de generaal korzelig.
De Doctor liep naar de andere kant van de tafel en pakte de zwarte doos. „Geloof je in spoken, generaal?"
„Wees nu eens serieus!"
„Ik ben serieus. Reken maar! Misschien heb ik het verkeerde woord gebruikt. Ik bedoel niet zozeer spoken als wel verschijningen. Wezens die kunnen verschijnen en verdwijnen." Hij draaide de zwarte doos in zijn handen om en om. „Als we het over geesten hebben, nemen we aan dat ze uit het verleden komen. Maar als ze nu eens uit de toekomst kwamen?"
Hij keek naar Jo en de generaal die hem verbijsterd aanstaarden.
Jo zei langzaam: „U zei dat dat ding een soort tijdmachine was . . ."
De Doctor speelde een beetje met de knoppen. „Inderdaad, maar hij is waarschijnlijk beschadigd toen de man viel. Ik zie geen kans om hem weer aan de ..." Maar terwijl de Doctor sprak, scheen het apparaat tot leven te komen. Het zoemde zachtjes en de lucht er omheen kreeg iets schemerachtigs.
De Doctor schreeuwde: „Lieve help, hij werkt wel! Achteruit jullie!" En koortsachtig begon hij aan de knoppen te draaien.

In de ziekenboeg van UNIT, niet ver daarvandaan, zat sergeant Benton naast het bed van de bewusteloze vrijheidsstrijder. De man had een pyjama aangekregen en lag te woelen en te mompelen en scheen in een soort coma te verkeren. Kort geleden had hij angstig geschreeuwd en daarna was hij weer teruggezakt in zijn bewusteloosheid. Op het ogenblik was hij betrekkelijk rustig.
Benton begon langzaam met zijn hoofd te knikken, hij werd slaperig door de stilte in de kleine kamer. Maar plotseling werd hij met een schok weer helemaal wakker. De lucht schemerde op een vreemde manier. In stomme verbazing zag Benton hoe de vrijheidsstrijder vervaagde. Het schemeren in de lucht hield op en het bed was leeg.
Benton trok de lakens weg en keek onder het bed alsof hij verwachtte dat de man zich verstopt had. Daarna vermande hij zich. De knaap was verdwenen. Benton zuchtte. Hij wist wel wie dat nou weer aan de generaal zou moeten proberen uit te leggen.
De Beheerder van Aardesector Een stond in de Tijd-observatiekamer. Overal om hem heen stond de vreemde en geheimzinnige apparatuur waarmee de Daleks voortdurend het oog hielden op de Tijdvortex, de mysterieuze leegte waar tijd en ruimte één zijn. Meisjes bewogen zich zwijgend door het vertrek. De Beheerder vond dat ze iets vreemds en onmenselijks hadden. Volkomen onberoerd, leken zij alleen maar geïnteresseerd te zijn in de machines. Hij keerde zich naar het meisje naast zich en zei: „Waarom hebben jullie me laten komen?”
Het meisje wees op een zwak flikkerend lichtpuntje op een van de schermen. „Er werkt een tijdzender in de tijdzone van de twintigste eeuw.”
De Beheerder voelde een plotselinge opwinding. Dat kon alleen maar wijzen op verzetsactiviteiten. Misschien kon hij ze deze keer te pakken krijgen. Hij vroeg: „Kun je de ruimte- tijdcoördinaten vaststellen ?”
Koeltjes antwoordde het meisje: „Ik zal het proberen, het signaal is erg zwak.” Haar handen gleden over de knoppen en schakelaars op het paneel voor haar. Het lichtpuntje flikkerde nog een keer en verdween.
Ze zei: „Het heeft geen zin, Beheerder. Ik denk dat er tijdoverbrenging heeft plaatsgevonden, maar we hebben te weinig gegevens voor een peiling.” Haar stem was emotieloos en vlak. Ze vermeldde eenvoudigweg een feit. De onverschilligheid van het meisje verscherpte alleen maar de woede en teleurstelling van de

Beheerder. Op scherpe toon zei hij: „Blijf observeren! En ik adviseer je om de volgende keer wat efficiënter tewerk te gaan, anders kon het er wel eens beroerd voor je uitzien."
Het meisje was volstrekt niet onder de indruk. Met dezelfde emotieloze stem zei ze: „Al het mogelijke is gedaan. We zullen blijven observeren. Als er nog meer overbrengingen plaats vinden, zult u op de hoogte worden gesteld." Ze draaide zich om en ging verder met haar werk.
De Beheerder keek woedend naar haar, accepteerde toen zijn nederlaag, zuchtte en liep de observatiekamer uit.

In het laboratorium van UNIT zette de Doctor het apparaat met een zucht van verlichting neer.' „Het is in orde. Het ding is weer helemaal rustig."
„Maar het werkt wel!" zei Jo ongerust.
De Doctor zuchtte. „Ja, maar het gebeurde helaas per ongeluk. Ik heb nog steeds geen idee hoe het kwam." De telefoon ging en de generaal griste de hoorn van de haak. „Ja, Benton, wat is er?" De stem van de generaal sloeg bijna over. „Wat? Wat vertel je me nou, Benton?" De generaal luisterde nog even en zei: „Goed, sergeant, ik geloof je. Ja, ik zal het hem vertellen." Met geweldige zelfbeheersing legde hij de hoorn zachtjes neer. „Dat was Benton in de ziekenboeg. Het zal je misschien interesseren, Doctor, dat op hetzelfde moment dat jij aan dat apparaat stond te prutsen, onze vriend de vrijheidsstrijder in zijn bed vervaagde en verdween."
„Dat is nog eens interessant," zei de Doctor. „Het bewijst trouwens ook dat ik gelijk had. We weten nu zeker dat het een tijdmachine is. Op de een of andere manier heb ik die arme kerel teruggestuurd naar waar hij vandaan kwam."
De generaal keek hem geërgerd aan. „Het doet me genoegen dat je het interessant vindt, Doctor, maar daar schieten we niet veel mee op. Toen die man verdween, verdween ook onze kans om erachter te komen wat er aan de hand is."
„Wees niet zo pessimistisch, ouwe jongen. Deze zaak is nog lang niet afgelopen."
„O nee?" zei de generaal somber.
„Ik betwijfel het. Ik geloof dat degenen die hier achter zitten, hun doel nog niet hebben bereikt. Ze zullen het vast nog eens proberen."
„Wat zullen ze nog eens proberen?"
„Dat weet ik eigenlijk niet, maar ik ben er vrij zeker van waar ze

het zullen doen.”
De generaal zei: „Nou, dat is tenminste iets.”
„Alles wat er gebeurd is,” ging de Doctor verder, „heeft zich om Austerly House afgespeeld. En wie het op Styles voorzien heeft, zal vast en zeker nog wel een poging wagen.”
„Maar hij is er niet eens! Hij zal nu wel in Peking zitten.” „Precies. Er is dus niemand thuis.” De Doctor keerde zich naar Jo die verbaasd had zitten luisteren. „Wat zou je ervan zeggen, Jo?”
„Waarvan?”
De Doctor glimlachte. „Voel je er iets voor om een nacht in een spookhuis door te brengen?”

4. Op spokenjacht

Weer floot de wind naargeestig door de bomen om Austerly House. Weer schrok een zenuwachtige schildwacht van het plotselinge roepen van een uil. En weer was er maar één raam verlicht. Dat van de werkkamer van Sir Reginald.
In de werkkamer zelf zag het er heel anders uit. Inplaats van Sir Reginald die geconcentreerd over zijn papieren gebogen zat, lag nu de elegante gestalte van de Doctor breeduit in een fauteuil bij de open haard. Op een tafeltje naast hem stond een zilveren dienblad met messen, borden, glazen, een mandje met koekjes, een fles wijn en een groot stuk kaas. Naast het dienblad stond het zwarte kistje, de tijdmachine.
Jo Grant stond naast de stoel van de Doctor. De Doctor keek naar haar op.
„Weet je, Jo,” zei hij nadenkend, terwijl hij een groot stuk kaas afsneed, „wat politici er ook voor ideeën op nahouden, je kunt er altijd van op aan dat ze een welgevulde provisiekast hebben.”
Jo keek lichtelijk afkeurend naar het volgeladen dienblad. „Het lijkt me toch niet helemaal netjes om jezelf zo te bedienen,” zei ze twijfelend.
„Onzin, Jo. Je hebt gehoord wat juffrouw Paget zei. We kunnen doen of we thuis zijn.” De Doctor nam nog een hap uit de kaas als om zijn woorden kracht bij te zetten. Jo keek slecht op haar gemak om zich heen. Het mocht in de werkkamer dan warm en gezellig zijn, ze kon niet vergeten dat de rest van het grote, oude huis donker en leeg was. En buiten het huis zelf was de zwarte nacht en de vreemde geluiden die uit de sombere bossen kwamen. Het huis werd wel bewaakt door kapitein Yates, sergeant Benton en gewapende soldaten, maar dat had ook niet kunnen verhinderen dat Styles werd aangevallen.
Jo huiverde. „Ik wou dat u niet al het personeel had weggestuurd.”
De Doctor schonk zichzelf een glas bourgogne in. Hij hield het glas omhoog om de warme rode kleur van de wijn te bewonderen. „Dat moest wel, Jo. Je denkt toch niet dat spoken naar een huis komen dat vol zit met mensen?”
Jo huiverde opnieuw en de Doctor plaagde haar niet langer. „Jo, je hoeft echt nergens over in te zitten. Neem een stukje van deze

heerlijke kaas.”
„Nee, dank u wel, Doctor. Ik heb op het ogenblik geen trek.” Ze ging op de armleuning van zijn stoel zitten. Terwijl hij op zijn kaas zat te knabbelen zei de Doctor met volle mond: „Je kunt maar beter wel wat eten. Het zou best eens een lange nacht kunnen worden.”
Jo zei: „Ja, dat weet ik. Daar maak ik me nou juist zorgen over.”

Buiten huilde de wind en het begon te regenen. Kapitein Yates stond te schuilen bij de hoofdingang en keek hoe de wind in de boomtoppen huishield. Sergeant Benton haastte zich de hoek van het gebouw om en kwam hijgend bij hem staan. Bentons regencape was al aardig nat geworden.
„Alles rustig, Benton?”
„Ja, kapitein, zo rustig als het graf.” Benton huiverde en wou dat hij een wat vrolijkere uitdrukking had bedacht.
„Goed, ga dan maar weer verder.”
Benton salueerde en verdween weer in het donker. Overal op het terrein bewogen zich kleine, gewapende patrouilles door de stikdonkere nacht. Ze konden elkaar herkennen aan tevoren afgesproken tekens en wachtwoorden.
Er was geen bewaking bij de ongebruikte spoorwegtunnel. Hij lag op enige afstand van het huis en het had de generaal niet zinvol geleken om hem te laten bewaken. In het donker van de tunnel begon iets te gloeien en te schemeren. Een voor een verschenen er drie gestalten. Eerst het meisje Anat, de leidster van de ondergrondse cel die Moni met zo veel risico had bezocht. Daarna Boaz met een uitdrukking van grimmige vastberadenheid op zijn gezicht en tenslotte Shura, jong, enthousiast en trillend van opwinding. Alle drie waren ze beladen met apparatuur.
Anat haalde een kleine lichtcel te voorschijn. Het ruwe metselwerk van de tunnel werd er vaag door verlicht. Opgetogen zei Boaz: „Het is gelukt, Anat! Het is gelukt!” Haastig begonnen zij zich van de zware uitrusting te ontdoen. Shura vond er een bergplaats voor, een brede spleet in de tunnelwand. Hij bedekte de spullen met los puin en keek daarna tevreden om zich heen. „Dat is dan dat.”
Anat was wat terughoudender. „Het ziet er naar uit dat we op de goede plek zijn. Maar een klein afwijkinkje in de tijdcoördinaten kan maken dat we te vroeg of te laat zijn.”
Shura zei: „Geen sprake van. Deze keer zal het ons lukken.”
„Het zal wel moeten,” zei Anat grimmig. „Luister allebei goed naar

me. Jullie hebben gehoord wat Moni zei voor we weggingen. Dit is onze laatste kans! Twee anderen voor ons hebben het geprobeerd en het is ze niet gelukt. De Daleks zitten ons steeds dichter op de hielen en ze kunnen onze apparatuur peilen. Als we falen, mogen we blij zijn als we levend in onze eigen tijdzone terugkomen. We krijgen dan geen kans meer om de Daleks te verslaan."

Boaz zei: „We zullen niet falen, Anat."

„We mogen niet falen!" voegde Shura er enthousiast aan toe.

Anat zei: „We gaan nu op weg naar het huis. Jullie kennen de oude kaarten van buiten?" De anderen knikten. Ze ging verder: „Denk erom dat het buiten de tunnel heel anders zal zijn. Jullie zullen akkers zien, wegen en huizen met mensen erin. Het soort wereld waar wij recht op hebben. Het soort wereld dat we kunnen krijgen als we in onze opzet slagen. Zijn jullie allebei klaar?"

Weer knikten de twee mannen. „Dan moeten we nu proberen het huis te bereiken. Er zijn patrouilles, maar die moeten we zien te vermijden."

Onstuimig sprak Boaz: „Als ze ons proberen tegen te houden . . ." Hij klopte op het holster waar zijn pistool in zat.

Anat viel hem in de rede: „Denk erom dat zij onze vijanden niet zijn. We hebben maar één vijand. De man die we moeten doden."

Vlug en geruisloos glipten de drie vrijheidsstrijders de tunnel uit en begaven zich op weg naar Austerly House.

De Doctor nipte nog eens goedkeurend van zijn bourgogne. „Ja, een heel vriendelijk wijntje. Een tikje sardonisch misschien maar niet cynisch. Een echt beschaafd wijntje, een wijntje naar mijn hart."

Jo keek hem ongeduldig aan. „U maakt er ook maar een potje van, Doctor." Ze stond op uit haar stoel en liep naar de deur. „Ik ga naar de keuken, even thee zetten."

De hal was leeg en donker. Bij de trap stonden harnassen en de kop van een hert staarde haar vanaf de muur glazig aan. Alles zag er in het donker vreemd en sinister uit.

Jo was al bijna bij de keuken toen opeens de zware voordeur piepte. Ze probeerde de Doctor te roepen, maar het leek alsof ze opeens haar stem kwijt was. Doodsbenauwd kroop ze tegen de muur toen de deur openzwaaide. Een grote gestalte doemde in de deuropening op. Met een zucht van verlichting zag Jo dat het sergeant Benton was.

Buiten in het donker hadden de drie vrijheidsstrijders de hoge muur

bereikt die om Austerly House heen stond. Handig klommen ze er bovenop en lieten zich aan de andere kant vallen. Met hun gezicht omlaag bleven ze roerloos liggen. Hun donkere gevechtskleding vormde één geheel met de grond. Op nog geen meter afstand kwam een patrouille van UNIT voorbij. Toen die weer verdwenen was, kwamen zij overeind. Langzaam naderden ze het huis. Zij verplaatsten zich zonder enig geluid. Net als spoken.

Verontwaardigd zei Jo: „De manier waarop u rondsluipt, kost me jaren van mijn leven, sergeant."
„Ik wou de Doctor niet storen. Wat voert hij trouwens uit?"
„Niet veel bijzonders. Of hij zit te prutsen aan dat zwarte doosje dat u gevonden hebt, of hij doet net of hij een éénpersoons wijn- en kaasclub heeft."
Bij de gedachte aan eten en drinken monterde Benton op. Hij was een grote kerel en had heel wat nodig om op de been te blijven. Hij boog zich vertrouwelijk naar voren: ;Zou u denken dat er voor mij wat af kan, juffrouw Grant? Ik ben uitgehongerd." Hij deed zijn best om er ondervoed uit te zien.
Jo zei: „Wacht hier maar even." Ze liep terug naar de werkkamer.
De Doctor had weer een stuk kaas afgesneden en een glas wijn ingeschonken. Hij keek er met voorpret naar toen Jo binnenkwam en hem de kaas en de wijn uit zijn handen nam.
„Jo!" zei hij protesterend.
„Het is voor een goed doel, Doctor."
De Doctor keek haar na toen zij door de deur verdween. Hij zuchtte en pakte het kaasmes.
Benton straalde toen Jo het bord en het glas op een haltafeltje naast hem neerzette. „U hebt mijn leven gered, juffrouw."
Hij wilde net de kaas pakken toen er een bekende stem door de hal klonk. „En wat moet dat dan wel voorstellen, sergeant Benton?"
Kapitein Yates stond in de deuropening.
Benton ging in de .houding staan en salueerde. „Ik keek even of hier alles in orde was, kapitein."
„Mooi, sergeant. Zou je dan nu even willen gaan kijken of alles in orde is met patrouille nummer twee?"
Benton zei: „Ja, kapitein." Met een gekwelde blik naar het tafeltje verdween hij in de duisternis.
Mike Yates deed alsof hij het bord en het glas nu pas zag. „Dat vind ik nou aardig van je, Jo!" Hij nam een fikse slok wijn en stopte een

stuk kaas in zijn mond.
Jo keek hem streng aan. „Mike Yates, dat was een stinkstreek van je!"
„R.H.Z.Z.V.," zei Mike onduidelijk met zijn mond vol kaas.
Jo keek hem beteuterd aan. „Zeg dat nog eens?" „R.H.Z.Z.V.," herhaalde hij. „Rang Heeft Zo Z'n Voordelen." Hij glimlachte naar haar en ging achter Benton aan naar buiten. Jo ging terug naar de werkkamer.
De Doctor keek op. „Wat was dat allemaal?"
„O niets, ik heb alleen de troepen gevoederd."
De Doctor knikte goedkeurend. „Heel goed. Ik weet nog goed dat ik tegen Napoleon zei: Nappie, zei ik, vergeet niet dat een leger op zijn maag marcheert."
Jo snoof. „Mike Yates in elk geval wel."
Een windstoot liet de luiken rammelen en ze keek wat zenuwachtig op. „Meende u dat nou, Doctor, wat u tegen de generaal over verschijningen zei?"
De Doctor glimlachte. „Ik zei ook dat er verschillende soorten verschijningen waren."
„Ja, dat weet ik, verschijningen uit het verleden en verschijningen uit de toekomst. Welke soort had u in gedachten ?"
De Doctor keek haar ernstig aan. „Is het niet veel meer de vraag of ze ons in gedachten hebben?"

Inmiddels waren de vrijheidsstrijders het huis al heel dicht genaderd. Zij hadden zich verborgen in een groepje struiken vlakbij het raam van de werkkamer.
Boaz zei: „Daar binnen. Hij moet daar binnen zijn. Vooruit!"
Hij wou net in beweging komen toen een patrouille van UNIT over het grintpad aankwam en kon nog net op tijd wegduiken.
Weer deed een windstoot de ruiten rammelen en de regen plensde tegen de ruiten. De Doctor liep naar de tuindeur en schoof het zware gordijn opzij. „Het is beroerd weer, Jo. Ik heb te doen met die arme kerels die nu patrouille moeten lopen." Even stond hij naar het donker buiten te kijken.
Tussen de struiken hief Boaz zijn pistool op en richtte nauwkeurig. De lange gestalte voor het verlichte raam was een volmaakt doelwit.
Plotseling werd zijn arm opzij getrokken. Woedend keek hij naar Anat.

„Wat doe je nou, Anat?” siste hij. „Hij is het, de man die we moeten doden! Eén schot en alles is in orde.”
„Nee!” zei Anat fel. „We moeten zekerheid hebben. We gaan naar binnen!”
„Het is nu trouwens toch te laat,” zei Boaz nors. De gestalte was van het raam weg.
Anat zei: „We wachten nog even en dan gaan we naar binnen.”

Binnen in de werkkamer zei Jo: „Ik ben de thee helemaal vergeten!” En opnieuw vertrok ze naar de keuken.
De Doctor pakte het zwarte doosje op en begon het voor de honderdste keer te bestuderen. Onophoudelijk draaide hij het met zijn lange vingers om en om.
Hij schoof de achterkant eraf en tuurde naar de ingewikkelde bedrading.
„Het is je reinste knoeiwerk,” mompelde hij in zichzelf. „Het ding hoort helemaal niet te werken. Maar dat heeft het toch gedaan. Er moet ergens een krachtbron zitten. Waar halen ze anders het vermogen vandaan?” In zichzelf mompelend boog hij zich weer over het doosje om het nog eens uitgebreid te bekijken.
Op een teken van Anat sprongen de drie vrijheidsstrijders tussen de struiken vandaan. Ze wisten dat ze het grootste risico liepen als ze het open stuk tussen de struiken en het huis overstaken. Juist toen zij volstrekt geen dekking hadden, kwam er een UNIT patrouille van twee man om de hoek van het huis.
Een fractie van een seconde tuurden de soldaten naar de vage gestalten voor hen. Een van de soldaten snauwde: „Wie daar? Wat is het wachtwoord?”
Toen er geen antwoord kwam hieven de twee mannen van UNIT hun wapens op, maar Boaz en Shura schoten al. Er klonk een hoog elektronisch zoemen en de UNIT patrouille verdween in het niets.
Anat keek verdrietig naar haar twee medestrijders, alhoewel ze wist dat zij niet anders hadden kunnen handelen. Hun opdracht moest slagen, ook al kostte het onschuldigen het leven. Vlug gaf ze Shura een teken. Hij sloop naar de tuindeur. Anat en Boaz glipten door de voordeur van het huis naar binnen.

In de werkkamer begon de Doctor genoeg te krijgen van de tijdmachine. Hij kon er op geen enkele manier leven in krijgen. Met een klap zette hij hem op de tafel. Onmiddellijk klonk er een zacht

gezoem en heel vaag was er iets schemerachtigs omheen.
De Doctor keek verbaasd naar het apparaat. „Hé, Jo," riep hij, „ik heb hem weer aan de gang! Kom eens kijken! Waar zit je, Jo?"
In de keuken kon Jo de Doctor horen roepen hoewel ze niet kon verstaan wat hij zei. Maar misschien was er wel haast bij. Ze liet de thee voor wat hij was en ging terug naar de werkkamer.
Shura keek door een kier tussen de gordijnen naar binnen. Tot zijn verbijstering zag hij een tijdmachine op de tafel staan. En hij werkte! Er was geen betere manier om de Daleks en de moorddadige Ogronen hierheen te halen.
Shura trapte met zijn zware laars de tuindeuren open. Terwijl de glasscherven in het rond vlogen, stormde hij de kamer binnen.
De lange man stond in de deuropening maar hij draaide zich verbazend snel om toen Shura binnenkwam.
Shura had even vergeten dat het zijn bedoeling was om deze man te doden. Hij wilde hem alleen maar de tijdmachine laten afzetten voordat de Daleks het signaal konden oppikken. Maar voor hij ook maar iets kon zeggen schoot een verbazend lang been uit en schopte hem het pistool uit zijn hand. Wanhopig dook Shura op de tijdmachine af, maar de lange man dacht dat hij werd aangevallen. Hij dook opzij, stak zijn hand uit en Shura voelde de greep van lange, ijzersterke vingers. Op de een of andere manier werd hij rondgedraaid en tegen de muur gekwakt. Half versuft zakte hij op de grond. Hij dacht er nog wel aan dat hij de man ertoe moest zien te brengen de tijdmachine, die nog steeds zoemde, af te zetten.

In de Tijdobservatiekamer tuurde de Beheerder van Aardesector Een gespannen naar het scherm. Het kleine lichtpuntje was erg zwak. Hij keerde zich naar een van de meisjes die de apparatuur bedienden en zei: „Zorg dat je nu wel de coördinaten vaststek!"
„Daar zijn we nu mee bezig, Beheerder."
Een paneel in de muur schoof open en een gedrongen zwart metalen gestalte gleed naar hen toe. Zijn oogstaaf keerde zich naar de Beheerder en zijn metaalachtige stem knarste: „Wat gebeurt er? Breng verslag uit!"
De Beheerder zei: „We vangen een signaal op van een tijdmachine in de tijdzone van de twintigste eeuw. We zijn nu de coördinaten aan het vaststellen." Hij wierp een snelle blik op het onaandoenlijke gelaat van het meisje naast zich en hoopte vertwijfeld dat zijn woorden de waarheid behelsden. Haastig sprak hij verder: „We

houden bewakingseenheden gereed.”
De Zwarte Dalek draaide zich om en richtte zijn oogstaaf op het zwakke lichtpuntje op het scherm. De stem van de Dalek kraste: „Wie die tijdmachine gebruikt is een vijand van de Daleks. Zij moeten worden uitgeroeid.” Zijn stem gierde bijna: „Roei ze uit. Roei ze uit! ROEI ZE UIT!”

In de werkkamer van Sir Reginald Styles krabbelde Shura overeind. Hij wees naar de tijdmachine en kon met moeite uitbrengen: „Zet hem alstublieft af! U moet hem afzetten of ze vermoorden ons allemaal!”
De lange man hielp Shura overeind en zette hem in een fauteuil. „Eerlijk gezegd geloof ik niet dat ik hem kan afzetten. Ik weet eigenlijk niet eens goed hoe ik hem heb aangezet. Maar er zijn een paar dingen die ik je wil vragen, beste vriend.”
Vanuit de deuropening klonk een meisjesstem: „Ga bij hem vandaan!”
De Doctor draaide zich om. Hij zag een donker, mager meisje in gevechtskleding. Naast haar stond een man in dezelfde soort kleren. Hij hield Jo Grant voor zich uit met een pistool tegen haar hoofd. Gehoorzaam ging de Doctor opzij. Het meisje liep recht op de tijdmachine af en zag kans hem, na een paar ingewikkelde manipulaties met de knoppen, af te zetten.
In de Tijdobservatiekamer zonk de Beheerder de moed in de schoenen toen hij het scherm helemaal donker zag worden. Tegen beter weten in hopend keerde hij zich naar het meisje naast hem . . . misschien was er toch tijd genoeg geweest om het signaal te peilen.
De anders zo onaandoenlijke stem van het meisje trilde toch licht van angst toen ze zei: „Het spijt me. We hebben weer geen peiling kunnen doen.”
De Zwarte Dalek draaide zich woedend naar haar om, keerde zich daarna weer naar de Beheerder en richtte zijn wapen op hem. De Beheerder begreep dat hij ter plaatse ter dood gebracht zou kunnen worden. De Daleks kenden geen genade voor degenen die niet aan hun eisen voldeden. Hij stond doodstil, durfde geen adem te halen en probeerde zelfs niet te denken.
Lange tijd heerste er een afschuwelijke stilte. Dan draaide de Dalek zich om en gleed uit het gezicht.

5. Ter dood veroordeeld

Met grimmige voldoening namen de vrijheidsstrijders hun gevangenen in ogenschouw.
Jo stond roerloos in de greep van Boaz die haar in de hal had verrast. De Doctor leunde met zijn schouders tegen de schoorsteenmantel en keek de kamer rond. Hij zag er volslagen kalm en ontspannen uit maar Jo zag aan zijn heldere en alerte ogen dat hij met zijn lange, magere lichaam onmiddellijk in actie kon komen.
De Doctor knikte naar Boaz en zei vriendelijk: „Ik geloof dat u die jongedame wel los kunt laten. U hebt van haar weinig gevaar te duchten."
Boaz had opeens het gevoel dat hij er wel erg belachelijk moest uitzien met dat grote pistool dat hij tegen het hoofd van zo'n heel klein meisje gedrukt hield. Hij liet haar los. Ze wierp hem een verontwaardigde blik toe en ging bij de Doctor staan.
Terwijl ze Jo volkomen negeerde, liep Anat met het pistool in de hand naar de Doctor toe. Ze keek hem in zijn gezicht en zei: „U bent het dus. Van buiten ziet u er zo onschuldig uit, terwijl u tot afschuwelijke misdaden in staat bent. Wie had dat kunnen denken?"
De Doctor keek haar verbaasd aan. „Het spijt me, jongedame, maar ik heb geen flauw idee waar u het over heeft."
Anat snauwde: „Zwijg! U hebt genoeg gepraat. Het ogenblik van uw terechtstelling is aangebroken."
Jo staarde het meisje verbijsterd aan. Waarom zou iemand de Doctor willen terechtstellen? Ze had het gevoel dat het meisje probeerde zichzelf tot een soort razernij op te zwepen, omdat ze het anders niet zou kunnen opbrengen om iemand in koelen bloede te doden.
Dezelfde gedachte was ook al bij de Doctor opgekomen. Het meisje zag er niet uit als iemand die vanzelfsprekend zou kunnen doden, maar ze zou hem onder bepaalde omstandigheden wel kunnen neerschieten. In een poging om de gemoederen wat tot bedaren te brengen zei hij: „Terechtstelling? Word ik niet eens berecht?"
Anat zei: „We hebben onze bevelen."
„Ongetwijfeld, maar van wie?"
„Dat gaat u niet aan." Anat stapte achteruit. „Boaz, Shura!"

Alle drie richtten hun pistool op de Doctor. Vertwijfeld ging Jo voor hem staan. „Laat hem alstublieft met rust. Hij heeft nog nooit iemand kwaad gedaan!"
Zacht pakte de Doctor Jo bij de schouders en duwde haar opzij. Volslagen onberoerd door de drie op hem gerichte pistoollopen zei hij: „Jongedame, mag ik nog iets zeggen?"
„Een schuldbekentenis op het laatste ogenblik?" vroeg Anat verachtelijk.
„Niet bepaald. Ik geloof eigenlijk dat u zich vreselijk vergist."
„In welk opzicht?"
„Een simpele persoonsverwisseling. Ik neem aan dat u denkt dat ik Sir Reginald Styles ben?"
„Natuurlijk bent u Styles!"
„Daar vergist u zich nu juist in. Ik ben Styles helemaal niet."
Anat keek hem minachtend aan. „Erg zwak, Sir Reginald.
Kunt u niets beters verzinnen? U beantwoordt aan het signalement van Styles en u bent in zijn huis." Ze wees op het dienblad. „U drinkt zijn wijn en eet zijn kaas. Maar u bent niet Styles?"
Opnieuw hieven de drie vrijheidsstrijders hun pistool op. Jo verstarde van angst. Ze dacht aan de pop die ze had gemaakt en hoe hij verdwenen was. Ze probeerde naar voren te stormen, maar Boaz ving haar op en gooide haar in een fauteuil. Met zijn vrije hand hield hij haar tegen. „Ik geef toe dat het allemaal niet erg aannemelijk klinkt," zei de Doctor kalmpjes, „maar misschien zou u even naar de krant willen kijken die op de tafel ligt?"
Anat liep naar de tafel en pakte de krant op. Het was het avondblad van de vorige avond. De grote kop luidde: 'STYLES VLIEGT NAAR PEKING VOOR BESPREKINGEN'.
„Er staat zelfs een foto van hem bij," zei de Doctor opgewekt. „U kunt nu zelf ook wel zien dat we niet zo erg veel op elkaar lijken."
Anat keek zorgelijk naar de krantenkop, de foto van Styles en naar de Doctor. „Als u Styles niet bent, wat doet u dan hier?"
„U zult het misschien niet geloven, maar ik wachtte op jullie."
Boaz, die met toenemend ongeduld had staan luisteren, richtte opnieuw zijn pistool. „We verspillen tijd, Anat. Ik doe het wel."
Anat sloeg met verrassend veel kracht het pistool opzij. „Jullie staan onder mijn bevel, we zijn soldaten en geen moordenaars. Ga naar buiten. Ik wil dat je de wacht houdt."
Een ogenblik verroerde Boaz zich niet. Maar dan knikte hij en liep naar de deur.

Anat keerde zich weer naar de Doctor. „Als u nu eens verstandig op mijn vraag antwoordt? Hoe kon u hier op ons zitten wachten? U kon niet weten dat we zouden komen!”
„Dat wist ik wél! Jullie hebben al een keer geprobeerd Styles te doden. Het was logisch dat jullie het nog eens zouden proberen.”
„En toen hebt u zijn plaats ingenomen. Waarom?” „Omdat ik met jullie wilde praten. Ik wilde weten waarom jullie Styles willen doden. En ik wilde weten waar jullie vandaan kwamen en uit welke tijd.”
Anat keek scherp op. Uit die laatste opmerking bleek dat de man van het reizen in de tijd op de hoogte was. Plotseling stormde Boaz de kamer binnen: „Er komen soldaten over het pad!”
Anat zei: „We moeten ons verbergen. Neem ze mee!” Ze wees naar de Doctor en Jo.
Vlug dreven de drie vrijheidsstrijders hun gevangenen naar de hal. Het geluid van legerschoenen op het grint kwam naderbij. Anat keek om zich heen. Onder de trap was een zware houten deur waarachter een trap die naar beneden leidde.
„Naar beneden!” beval ze.
Voortgeduwd door de vrijheidsstrijders stommelden Jo en de Doctor in het donker naar beneden. Ze hoorden Anat sissen: „We hebben jullie allebei onder schot. Eén kik en jullie zijn er geweest!” Het kleine groepje stond dicht tegen elkaar in het donker.
Sergeant Benton liep met zijn patrouille door de lege hal. Hij riep: „Doctor! Jo! Waar zitten jullie?”
Er kwam geen antwoord.
Benton zei tegen de soldaten: „Ga in de andere kamers kijken!” Zij verspreidden zich door het hele huis.
Zelf ging hij naar de deur onder de trap en duwde hem open. Hij tastte met zijn hand naar een lichtschakelaar en deed het licht aan. Een smerig bolletje verlichtte een houten trap die naar een gewitte kelder leidde. Tal van wijnrekken werden gedeeltelijk door het lampje verlicht en verloren zich dan weer in het donker. Benton riep: „Is er iemand beneden?” Er kwam geen antwoord.
Op slechts enkele centimeters afstand zat een zwijgend groepje achter de kelderdeur. Jo en de Doctor voelden het koude metaal van pistoollopen tegen hun voorhoofd drukken. Benton wachtte ... hij voelde zich niet helemaal gerust, maar hij wist niet waardoor het kwam. Toen hoorde hij kapitein Yates roepen, hij deed het licht uit en sloot de kelderdeur.

Yates stond met een ernstig gezicht in de hal. „Patrouille nummer twee heeft zich niet gemeld, sergeant Benton. Ze schijnen verdwenen te zijn."
„De Doctor en juffrouw Grant ook, kapitein. De deur van de werkkamer is geforceerd en het ziet ernaar uit dat er gevochten is. Zouden ze ontvoerd zijn?"
De soldaten kwamen terug in de hal. Een van hen zei: „We hebben alle kamers onderzocht, sergeant. Er is niemand in huis."
Yates keek op zijn horloge. „Dadelijk wordt het licht, dan kunnen we het hele terrein afzoeken. Er zal toch wel iemand zijn die iets gezien heeft?" Hij draaide zich om en ging de sergeant en de soldaten voor naar buiten.
Toen het stil geworden was in het huis deed Anat het licht weer aan. Ze keek naar beneden en zei: „Dat kan voorlopig wel. Bind ze en knevel ze."
Boaz en Shura duwden de Doctor en Jo de trap af naar beneden. Anat liep door de hal naar de werkkamer en tuurde voorzichtig naar buiten. Het zou niet lang meer duren voor de dag aanbrak. In het oosten werd de hemel al licht. Vaag kon Anat de bomen en grasvelden van Austerly Park onderscheiden. Met enige verwondering keek ze naar het vredige landschap. Daarna keek ze rond in de werkkamer en nu pas drong het tot haar door dat ze naar het verleden was gereisd. Het comfort en de luxe van oude huizen, goed ingerichte kamers als deze behoorden al lang tot het verleden toen Anat geboren werd. Zij strekte haar hand uit naar de zachte velours gordijnen en voelde eraan.
De binnenkomst van Boaz en Shura riep haar tot de werkelijkheid terug. Ze waren niet hier om te genieten van het verleden van de Aarde, maar om haar toekomst te wijzigen.
Boaz zei: „Van hen zullen we voorlopig geen last hebben." Met een uitdagende klank in zijn stem vroeg hij aan Anat: „Wat gaat er nu gebeuren?"
„Ik ga om een nieuwe opdracht vragen. De hele situatie is veranderd." Ze haalde het kleine zendertje te voorschijn en sprak erin. „Onderscheppingsmissie roept basis. Onderscheppingsmissie roept basis. . ." Er klonk alleen gekraak. Anat schudde haar hoofd. „Het heeft geen zin, er is een of andere storing in de tijdvortex."
Shura vroeg: „Zal ik naar de tunnel teruggaan, Anat? Daar is de grote zender, daarmee zal ik ze wel kunnen bereiken."
Anat dacht even na. „Goed. Vertel ze wat er gebeurd is. Vraag ze

een voorspelling over Styles. Misschien kunnen ze de datum van zijn terugkeer opzoeken. Vlug, dadelijk wordt het licht!”
Shura glipte door de tuindeur naar buiten en verdween in het donker.
Anat liet zich in een stoel vallen en merkte nu pas hoe moe ze eigenlijk was.
Boaz keek naar haar en zei: „Het ligt toch voor de hand wat we moeten doen?”
„O ja?”
„We zijn hier, in het huis van Styles. We wachten tot hij terugkomt en doden hem dan.”
Anat keek hem vermoeid aan: „En als Styles nu eens niet terugkomt? Hoelang denk je dat we hier kunnen blijven voordat iemand ons in de gaten krijgt? En wat moeten we met die twee in de kelder?”
„Ze zouden ons als gijzelaars van pas kunnen komen.” „En als dat niet gebeurt? Als ze een gevaar voor ons gaan betekenen?”
Boaz haalde zijn schouders op: „Dan doden we ze.”

Beneden in de kelder zat de Doctor op een verbazingwekkende manier met zijn nek en zijn kin te wiebelen. Met een laatste, vertwijfelde poging wist hij zijn mond en kin van de knevel te bevrijden. „Dat is beter,” zei hij met een zucht van verlichting.
„Mmmmmmm,” zei Jo verontwaardigd. „Mmmm mmmm mmmmm mm?”
De Doctor keek haar nadenkend aan. „Ik weet eigenlijk niet of ik je niet beter zo kan laten zitten. Het is erg rustig.”
Er volgde meteen weer een uitbarsting van verontwaardigde ’mmmm’s’ en de Doctor rolde naar Jo toe. Met enige inspanning wist hij met zijn tanden de doek voor haar mond weg te trekken.
Jo barstte meteen los: „Doctor, wat zijn dat voor mensen? Waarom willen ze Styles doden? Waar komen ze vandaan?”
De Doctor zei: „Eén ding tegelijk, Jo. En het is niet de vraag waar ze vandaan komen, maar van wannéér. Als ik hun technische voorsprong in aanmerking neem, zou ik zeggen dat ze van ongeveer tweehonderd jaar na jouw tijd zijn.”
„De tweeëntwintigste eeuw?” vroeg Jo.
„En ze zijn op bezoek in de twintigste eeuw om een bepaalde politicus op te sporen en vervolgens te doden. Ik vraag me af waarom?”

„U weet altijd overal antwoord op, Doctor."
„Nou, om te beginnen zijn het geen misdadigers."
„O nee?" zei Jo verontwaardigd. „Ze wilden u anders wel vermoorden!"
„Het woord dat zij gebruikten was 'terechtstellen'. Ze handelen uit politiek fanatisme. Ik denk dat ze de geschiedenis willen veranderen. Het idee alleen al is fanatisme."
De Doctor zweeg even en zei toen: „Ik zal maar eens beginnen te proberen om je los te maken, Jo. Het is in elke geval een van de weinige mogelijkheden om de tijd door te komen."

De Beheerder stond toe te kijken hoe, onder toezicht van de wetenschappers van de Daleks, uitgebreide en ingewikkelde apparatuur in de Tijdobservatiekamer werd geïnstalleerd. Hij keerde zich naar de Zwarte Dalek naast hem en zei: „We observeren voortdurend de tijdvortex. Als een overbrenging lang genoeg duurt, zullen we zeker de bron kunnen vaststellen."
Monotoon sprak de Dalek: „Alle vijanden van de Daleks moeten worden opgespoord en vernietigd."
De Beheerder zei: „Ik begrijp niet goed wat de bedoeling is van deze nieuwe apparatuur."
„Omdat je zelf niet in staat bent om de misdadigers gevangen te nemen, zal het wetenschappelijk vernuft van de Daleks je helpen. Dit is de Magnetron. Als die tijdmachine weer gebruikt wordt, zal degene die hem bedient met behulp van de Magnetron worden onderschept en hier terechtkomen."
„Maar alleen als die bepaalde machine gebruikt wordt?"
„De Magnetron moet worden afgestemd op de golflengte van een bepaalde tijdmachine." Het antwoord van de Dalek klonk wat gemelijk.
De Beheerder was niet erg onder de indruk. Als één bepaalde tijdmachine werd gebruikt, zouden ze misschien de persoon die hem bediende in handen krijgen. Omdat de verzetsstrijders wisten dat het gevaar bestond dat de tijdoverbrengingen werden gepeild, was het hoogst onwaarschijnlijk dat ze de machine nog eens zouden gebruiken. Maar de Beheerder paste wel op om zijn twijfels hardop uit te spreken. Nederig boog hij zijn hoofd.
De Zwarte Dalek zei: „Het is waarschijnlijk dat de misdadigers zijn teruggekeerd naar de ruimtecoördinaten waar de eerste misdadiger werd gevonden. Stuur nog een patrouille naar die plaats in die

tijdzone."
De Beheerder keek verbaasd op.
„Met alle respect, maar is dat wel verstandig?" vroeg hij. „Als ze gesignaleerd worden . . ."
De Dalek keerde zich woest naar hem om en terwijl zijn stem tot bijna hysterische hoogte steeg, krijste hij: „Spreek een Dalek niet tegen! Mensen hebben alleen maar te gehoorzamen!"
Weer boog de Beheerder zijn hoofd en liep achter de Zwarte Dalek aan het vertrek uit. De Daleks begonnen bang te worden, dacht hij. En angst kon alleen maar tot gevolg hebben dat zij nog meedogenlozer zouden worden. En dat betekende meer wreedheid en onderdrukking voor de Aarde.
Toen hij achter de Dalek door de eindeloze gangen van Centraal Beheer liep, was hij diep in gedachten.
Wat waren de vrijheidsstrijders van plan in de tijdzone van de twintigste eeuw? Wat konden ze daar doen wat de Daleks ten koste van alles wilden voorkomen? De Beheerder ging zijn kantoor binnen en gaf bevelen voor het vertrek van een Ogronenpatrouille naar de spoorwegtunnel waar de eerste vrijheidsstrijder was gevonden.

Shura deed er lang over om de tunnel te bereiken. Het scheelde wel dat hij alleen was, maar het begon al licht te worden en er waren veel militairen van UNIT op het terrein.
Een hele tijd hield Shura zich verborgen in een boom die bij de muur om het huis stond.
Toen de patrouilles eindelijk ophielden met dat stuk van het terrein te doorzoeken, liet hij zich uit de boom vallen en begon hij de muur te beklimmen. Op het laatste moment werd hij gezien. Hij hoorde geroep toen hij zich aan de andere kant van de muur op de grond liet vallen en naar de tunnel spurtte. Hij vermoedde dat de soldaten hem achterna zouden komen.
Toen hij in de tunnel kwam, wachtte hij even om aan het donker te wennen. Tastend zocht hij zijn weg naar de holte waar hij hun uitrusting had verborgen. Hij schoof de twee zware Dalekeniumbommen opzij, haalde de grote zender te voorschijn en begon. „Onderscheppingsmissie roept basis . . . Onderscheppingsmissie roept basis ..."
Maar alles wat hij hoorde was gekraak. Er moest een geweldige storing zijn in de Tijdruimtevortex, dacht Shura. Misschien een of

andere nieuwe uitvinding van de Daleks. Op het gebied van het reizen in de tijd maakten zij grote technische vorderingen.
Hij wilde het nog een keer proberen toen een zware laars de zender volkomen in elkaar trapte. Shura hief zijn hoofd op en keek in het woest grijnzende gezicht van een Ogron. De Ogron trok hem overeind en smakte hem tegen de muur van de tunnel. Zijn pistool werd uit zijn holster gegrist voor hij de kans kreeg het te gebruiken. Shura was jong en sterk en vocht zo hard hij kon. Maar zoals ieder mens was hij niet opgewassen tegen de kracht van een Ogron. Deze greep hem vast en smeet hem tegen de grond. Toen hij probeerde overeind te komen werd hij door een zware laars tegen zijn ribben getrapt. Vertwijfeld rolde hij weg toen de Ogron hem weer trapte. Shura had één voordeel in de ongelijke strijd. Hij begreep dat de Ogron hem niet wilde doden, of liever gezegd dat hij dat wel wilde, maar dat hij bevel had om hem levend gevangen te nemen. Hij tuigde hem alleen af uit woede dat hij niet het genoegen mocht smaken hem te doden. Shura rolde naar de holte in de muur en tastte erin. Naast de bommen lag een reserve pistool. Toen de Ogron zich weer op hem wilde werpen, kwam Shura overeind met het pistool in zijn handen, hij vuurde en de Ogron verdween in het niets.
Snakkend naar adem zakte Shura in elkaar tegen de muur van de tunnel. Hij ging na hoe erg hij gewond was. Er waren zeker een paar ribben gebroken en ook een arm. Er moesten vast nog meer Ogronen zijn, dacht hij vaag. Als ze hem vonden, zou hij niet lang meer leven. Er was maar één plaats waar hij zich kon verbergen. Door met zijn nog bruikbare hand het puin opzij te schuiven, vergrootte Shura de ruimte die hij als bergplaats had gebruikt. Hij maakte de ruimte groot genoeg om te kunnen liggen, trok de vernielde zender en het pistool achter zich aan en bedekte zichzelf met puin. Een paar minuten later kwamen de andere Ogronen dreunend door de tunnel. Shura hoorde geroep en daarna schoten. Hij hoorde de Ogronen met hun keelstemmen gedempt mompelen. Toen kwam het bekende zoemen van een tijdmachine. Shura begreep dat de Ogronen door de soldaten van UNIT gezien waren en nu naar hun eigen tijdzone terugkeerden. Al gauw hoorde hij mensen roepen en het geluid van legerschoenen.
De patrouille had Shura moeten kunnen vinden, maar de soldaten hadden het al een keer meegemaakt dat zij Ogronen in de tunnel hadden nagezeten zonder succes. Misschien hadden ze ook wel niet

zo veel zin om lang in de tunnel rond te hangen. Je wist nooit zeker of al die gorilla's wel weg waren. In elk geval deden de soldaten hun best om zo gauw mogelijk weer uit de tunnel vandaan te komen.
Shura hoorde er een roepen: „Niks, korporaal, ze zijn weer verdwenen."
Dat was het laatste wat Shura voorlopig horen zou. Hij was volkomen uitgeput, niet alleen door zijn verwondingen, maar ook door de spanningen van de laatste uren. Hij voelde hoe hij langzaam het bewustzijn begon te verliezen.

Anat en Boaz wachtten met toenemende ongerustheid op de terugkeer van Shura. Ze sprongen allebei geschrokken op toen de telefoon begon te rinkelen. Hoewel ze geen van beiden ooit een telefoon hadden gebruikt, wisten ze heel goed wat het was.
Ze staarden er hulpeloos naar en wensten dat het gerinkel zou ophouden. Maar het bleef maar doorgaan. Anat stak haar hand uit naar het toestel maar Boaz snauwde: „Afblijven!"
„Ze zullen achterdochtig worden als niemand antwoordt," zei Anat wanhopig. Ze kwam tot een besluit: „Die mensen in de kelder. Haal ze naar boven !"
Boaz rende de kamer uit en Anat wachtte een schijnbaar eindeloos lange tijd. De telefoon rinkelde nog steeds. Boaz kwam de kamer weer in met Jo en de Doctor voor zich uit.
Anat zei: „Maak hem los."
Boaz sneed het touw door dat de Doctor om zijn polsen had en duwde hem naar de telefoon.
„Neem hem op," zei Anat. „Vertel ze dat alles in orde is." Boaz hield zijn pistool tegen het hoofd van de Doctor. Langzaam pakte de Doctor de telefoon op en zei: „Hallo?" „Het spijt me dat ik je al zo vroeg kom lastig vallen," zei de generaal. „Ik ben de hele nacht opgeweest in verband met de internationale crisis."
„Geeft niets hoor, generaal. Ik ben namelijk ook de hele nacht opgeweest."
„Op spokenjacht, hè?" grinnikte de generaal. „Is er nog iets gebeurd?"
Anat hield haar hoofd dicht bij dat van de Doctor om ook te kunnen horen wat de generaal zei.
„Niets aan de hand," antwoordde de Doctor kalm. „Het is hier volkomen rustig."

„Gelukkig maar. Ik heb namelijk een onduidelijk bericht van Yates en Benton ontvangen dat je verdwenen was. Ze hadden je niet kunnen vinden. Ze zeiden dat het huis geheel verlaten was.”
De Doctor zei: „O ja? Dat is zeker geweest toen we in de kelder waren. Wist je dat die ouwe Styles een geweldige en bijzonder goed gevulde wijnkelder had?”
„Hoor eens Doctor, weet je absoluut zeker dat alles in dat huis in orde is? Styles komt daar namelijk morgenavond terug. Hij neemt de belangrijkste afgevaardigden mee voor informele besprekingen.”
Boaz en Anat keken elkaar opgetogen aan. Voordat ze er iets tegen konden doen, zei de Doctor: „Ik weet niet zeker of dat wel zo verstandig is.”
Boaz duwde zijn pistool steviger tegen het hoofd van de Doctor. Anat keek hem waarschuwend aan.
„Meen je dat? Waarom niet?”
De Doctor gaf geen antwoord.
Even later zei de generaal: „Weet je echt zeker dat alles in orde is, Doctor?”
Zeer duidelijk sprekend zei de Doctor: „Ik kan je verzekeren, generaal, dat er niets aan de hand is. Dat mag Styles weten, dat mag de Eerste Minister weten en Joost mag het weten.”
Vurig hopend dat de generaal hem begrepen had, legde de Doctor de hoorn weer op de haak.

In het UNIT-hoofdkwartier keerde de generaal zich naar Yates en Benton. „Jullie hadden gelijk. De Doctor heeft moeilijkheden. Ik denk dat hij gevangen wordt gehouden. We gaan meteen terug naar Austerly House.”
Bij de deur bleef hij even staan. „Stuur bericht naar alle patrouilles. Ze moeten het huis omsingeld houden maar ze mogen niet naar binnen gaan.”
Anat en Boaz waren opgetogen. „Hij komt hierheen!” riep Anat „Sir Reginald Styles komt hierheen! We kunnen onze opdracht uitvoeren.”
„Natuurlijk,” zei Boaz, „de conferentie wordt morgenavond hier gehouden. Dan klopten onze gegevens toch.” „Jullie kunnen inderdaad goed de toekomst voorspellen,” gaf de Doctor toe, „hoewel het natuurlijk ook weer niet zo bijzonder is omdat onze toekomst jullie verleden is.” Boaz en Anat luisterden nauwelijks naar hem.

Jo deed dat evenmin. Voor de vrijheidsstrijders hen uit de kelder hadden gehaald, waren zij en de Doctor er praktisch in geslaagd het touw om haar polsen los te maken. Hoewel de polsen van de Doctor ook tegen elkaar gebonden waren, had hij toch zijn vingers kunnen gebruiken. Door rug tegen rug te gaan staan had hij de knoop bijna losgemaakt. Jo was nu bezig de rest te doen. Plotseling was ze los, en niemand lette op haar.

De Doctor probeerde opnieuw met Anat te praten. „Wordt het geen tijd dat u me vertelt wat u van plan bent? Waarom denkt u dat de dood van Styles enig verschil zal maken voor de toekomst waar u uit vandaan komt?" Anat zei: „Het zal alle verschil maken."

„Styles is geen slecht mens . . . Op het ogenblik stelt hij alles in het werk om een wereldoorlog te voorkomen . . ." „Gelooft u dat?" vroeg Anat. „Gelooft u dat echt?"

„Absoluut!"

„Dan heb ik een nieuwtje voor u waar u wel van zult opkijken. Uw vriend Styles probeert geen oorlog te voorkomen, hij gaat er een ontketenen . . . als wij dat niet verhinderen."

Jo rende door de kamer en pakte de tijdmachine. Ze hield hem dreigend boven haar hoofd.

„Vooruit," snauwde ze, „laten jullie allebei je pistool maar vallen!"

Anat en Boaz maakten geen aanstalten om haar te gehoorzamen.

„Als jullie niet doen wat ik zeg," zei Jo vastberaden, „gooi ik dit apparaat kapot. Dan zitten jullie hier vast en kunnen jullie nooit meer naar jullie eigen tijd terug."

De Doctor zei: „Jo, je vergist je. Zet dat ding neer voordat het weer gaat werken."

Jo negeerde hem. Ze keek naar Boaz en Anat en zei: „Ik waarschuw jullie dat ik het meen!"

Anat zei alsof ze medelijden met haar had: „Mijn beste kind, wij hebben dat apparaat niet nodig, we hebben onze eigen tijdmachines."

Jo keek haar onzeker aan. „U bluft alleen maar."

„Echt niet," zei Anat. „Zet dat apparaat nu maar neer en doe niet meer zo mal."

In haar verwarring greep Jo het apparaat steviger vast. Zonder dat ze het merkte raakten haar vingers de knoppen en plotseling begon het apparaat te zoemen. De lucht om Jo schemerde, ze voelde hoe ze in de greep kwam van een geweldige kracht die haar wegtrok . . . en terwijl de Doctor ontzet naar haar staarde, vervaagde Jo en

verdween geheel.

6. Gevangene van de Daleks

Jo Grant draaide rond in een vreemd soort niets. Al gauw wist ze niet meer wat onder of boven was. Ze bleef ronddraaien en al die tijd voelde ze de greep van enorme krachten die haar uit elkaar schenen te trekken. Ze voelde zich misselijk, duizelig en doodsbang. Net toen ze het niet langer meer verdragen kon, leek het alsof al die verschillende krachten één werden. Ze voelde hoe ze zonder er iets tegen te kunnen doen naar een bepaalde richting werd getrokken. Geleidelijk aan kreeg ze het gevoel dat ze meer substantie kreeg, dat ze echter werd . . . het nevelige niets verdween . . . ze was weer op een echte plek . . . ze voelde weer vaste grond onder zich, die koud was en metaalachtig aanvoelde.
Voorzichtig deed Jo haar ogen open en betastte haar lichaam om zich ervan te overtuigen dat ze er echt helemaal was. Toen keek ze rond en ontdekte dat ze zich in een of andere controlekamer bevond met glanzende, vreemde apparatuur. Boven haar uit torende een groep reusachtige, aapachtige wezens met woeste, wrede gezichten. Zij hadden dezelfde grote pistolen als de vrijheidsstrijders, en al die pistolen waren op haar gericht.

De Doctor riep: „Jo! Jo!" maar het was te laat. Ze was totaal verdwenen. Hij keerde zich naar Anat en vroeg: „Wat is er met haar gebeurd?"
Anats blik getuigde bijna van meeleven. „Het apparaat werkte niet goed. Ze is waarschijnlijk gedesintegreerd, voorgoed verstrooid in de tijdvortex."
Boaz zei: „Als ze geluk had tenminste."
„En als ze geen geluk had?" vroeg de Doctor grimmig. Weer die meelevende blik van Anat. „Als het apparaat nog werkte, is het mogelijk dat ze in onze tijd is terechtgekomen."
„Geloof mij maar," zei Boaz onheilspellend, „dan kan ze beter dood zijn." Hij wees met zijn pistool naar de Doctor. „Wat doen we met hem?"
„Breng hem weer naar de kelder en bind hem opnieuw vast."
Terwijl Anat hem met haar pistool onder schot hield, bond Boaz opnieuw de polsen van de Doctor vast. Hij deed dat afschuwelijk strak. Geen kans om los te komen, dacht de Doctor.

Toen hij klaar was stapte Boaz achteruit. „Mooi. Vooruit maar.”
De Doctor negeerde hem en keek naar Anat. „Kunt u niets doen om mijn vriendin te redden? Helemaal niets?” Anat schudde haar hoofd. „Geloof me, het spijt me echt. Maar het was haar eigen schuld. We willen niemand onnodig kwaad doen.”
Boaz kwam bij de Doctor staan en porde hem het pistool in zijn ribben. „Hoor eens even, jij. Anat mag dan misschien zachtaardig zijn maar ik ben dat niet. Ik vind je alleen maar een last en ik zou je net zo lief doodschieten. Ga nu terug naar de kelder.”
Het was duidelijk dat Boaz meende wat hij zei. De Doctor liep de werkkamer uit de hal in. Boaz deed de kelderdeur open en duwde hem de trap af.
De Doctor lag in het donker op de koude, stenen vloer. Even werd hij door wanhoop overspoeld. Het zag er nu naar uit dat de vrijheidsstrijders erin zouden slagen om hun plan om Styles te doden ten uitvoer te brengen en daardoor een nieuwe oorlog te ontketenen. Maar waarom zouden ze dat willen? De Doctor zuchtte. En nu was Jo verdwenen, dood misschien of in een vreemde, angstaanjagende toekomst terechtgekomen.
Maar het was niets voor de Doctor om de moed te verliezen. De generaal zou vast wel nattigheid gevoeld hebben. Hij kon trouwens ook alleen maar zijn best doen. Geduldig toog de Doctor weer aan het werk met het touw om zijn polsen.

Bewaakt door twee van de aapachtige monsters werd Jo Grant door een reeks eindeloze, glanzend metalen gangen gevoerd. Af en toe zag ze sjofel geklede mannen en vrouwen die druk in de weer schenen te zijn met geheimzinnige taken. Het leek hier wel een mierenheuvel, dacht Jo. Iedereen maakte een bange indruk, ging haastig opzij en gaf geen enkel blijk van nieuwsgierigheid ten aanzien van Jo.
Ze kwamen bij een soort kantoor en Jo werd in een stoel geduwd. Achter een bureau zat een magere, donkere man met een afgetobd gezicht.
De twee monsters gingen achter Jo’s stoel staan. De man wenkte naar ze: „Jullie kunnen nu wel gaan.” Zij verroerden zich niet. Weer zei de man: „Ga weg.” Ze draaiden zich om en schuifelden de kamer uit.
De man glimlachte naar Jo. „Het zijn eigenlijk maar bedienden en ze zijn zo dom. U hoeft echt niet bang voor ze te zijn.”

Jo vroeg: „Wat zijn het dan?”
„Een hoog ontwikkeld soort mensapen. Ze leefden in verspreide gemeenschappen op een van de buitenplaneten. Het zijn nuttige bedienden.”
Even had Jo een lachwekkend visioen van een van die onbeholpen gorilla’s met een dienblad. Ze giechelde. „Bedienden? Wat doen ze dan?” vroeg ze.
„We gebruiken ze als politie, of liever om de politie te helpen.”
„Ik snap het,” zei Jo opgewekt. „U bedoelt dat ze net zoiets als politiehonden zijn.”
„Precies. En ze zijn erg toegewijd en trouw.”
Jo voelde haar angst een beetje afnemen. Die verklaring maakte de wezens wat minder schrikwekkend. De mensen hadden tenslotte al zo lang waakhonden gebruikt en dit was eigenlijk hetzelfde, en de man leek haar ook best aardig.
„U zult me misschien wel erg dom vinden,” zei ze, „maar kunt u me soms vertellen waar ik ben?”
„U bent in Centraal Beheer van Sector Een. En ik ben de Beheerder van deze sector.” Er klonk trots in de stem van de man. Het was duidelijk dat zijn rang belangrijk voor hem was.
„Ja, maar waar? Welke planeet?”
De man leek verbaasd. „De Aarde natuurlijk. Waar anders?”
„Maar het is allemaal zo vreemd,” zei Jo hulpeloos.
„Dat komt doordat u door de tijd hebt gereisd. Dit is namelijk de tweeëntwintigste eeuw.”
Even werd het zwart voor Jo’s ogen.
Geruststellend zei de Beheerder: „Maak u maar geen zorgen, we kunnen u naar uw eigen tijd terugsturen. Wilt u dat graag?”
Jo knikte gretig. „Ja, natuurlijk.”
De Beheerder leunde naar achteren in zijn stoel. „Maar eerst wil ik graag dat u me vertelt wat er met u gebeurd is voordat u hier terechtkwam.”
De Beheerder luisterde op zijn gemak naar wat het meisje hem vertelde. Hij was erg ingenomen met de manier waarop hij de zaken had aangepakt. Het was meteen al duidelijk geweest dat het meisje niet bij de vrijheidsstrijders hoorde. Maar dat zij de tijdmachine in bezit had betekende dat ze, misschien volkomen onschuldig, met ze in contact was geweest. Uit haar verhaal bleek dat hij gelijk had gehad.
Toen Jo haar belevenissen had verteld, leunde de Beheerder even

achterover in zijn stoel om in gedachten al die nieuwe gegevens te ordenen. Hij wou dat hij beter op de hoogte was van de geschiedenis van de twintigste eeuw. Wat was er zo belangrijk aan die Styles?

Jo zei: „Waar ik het meest over inzit, is dat de Doctor nog steeds in hun handen is."

De moed zakte haar in de schoenen toen de Beheerder ernstig zei: „Ik denk dat uw vriend in groot gevaar verkeert."

„Maar waarom? Ze weten nu dat hij de verkeerde man is!" De Beheerder keek ernstig. „U kent die mensen niet zo goed als ik, juffrouw Grant. Ik probeer al jaren ze op te sporen. Ze hebben de afschuwelijkste misdaden bedreven en als iemand hen in de weg staat, zijn ze volkomen genadeloos."

Jo herinnerde zich het fanatieke vuur dat in de ogen van de drie vrijheidsstrijders brandde. Ze huiverde. „Ik kan het heel goed geloven."

De Beheerder leunde naar voren over zijn bureau. „We kunnen misschien een reddingsactie voor uw vriend op touw zetten. Maar daar hebben we uw hulp voor nodig." „Ja, natuurlijk, wat u maar wilt."

„We weten waar die misdadigers uw vriend gevangen houden. We hebben kaarten waarop we kunnen zien waar Austerly House gestaan heeft. Maar het 'wanneer' is even belangrijk. Kunt u zich herinneren wanneer zij precies arriveerden?"

Jo knikte. „Even na middernacht."

„Ja, maar de dag, de maand en het jaar?"

Verbaasd vertelde Jo het hem.

De Beheerder gaf een zucht van verlichting. „Uitstekend. We zullen uw vriend vast wel kunnen helpen, maar u moet me nu even verontschuldigen. Ik moet onmiddellijk maatregelen gaan treffen voor de reddingsactie."

„En neemt u me dan mee naar mijn eigen tijd?"

De Beheerder kwam achter zijn bureau vandaan en pakte Jo bij haar arm. „Natuurlijk, dat spreekt vanzelf. Maar u zult wel moe zijn en ook wel iets lusten. We hebben speciale suites voor geëerde gasten. Ik zal u erheen brengen."

Bij de deur bleef hij even staan. „Kwamen de misdadigers vlak bij het huis aan toen ze naar uw tijd reisden?"

„Dat betwijfel ik," zei Jo. „Dan zouden de wachtposten van UNIT hen wel gezien hebben."

„Hebt u enig idee waar ze dan wel gearriveerd kunnen zijn? Een of andere schuilplaats die in uw tijd bestond misschien?”
Jo fronste haar wenkbrauwen. „Er is in de buurt van het huis een oude spoorwegtunnel. Daar vonden we de gewonde en de tijdmachine. Ze zouden zich daarin verborgen kunnen hebben. Het is een heel lange tunnel en hij wordt al een tijd niet meer gebruikt.”
„Een tunnel?” vroeg de Beheerder. „Uitstekend. Komt u nu maar met me mee, zo gauw er enig nieuws is hoort u het van me.”
Een paar minuten later stond de Beheerder weer voor de Zwarte Dalek. „Ik heb haar vertrouwen kunnen winnen. Dankzij mij beschikken we nu over de gegevens die we nodig hebben.”
De Beheerder wist dat hij geen woord van lof hoefde te verwachten. Daleks spraken hoogstens hun afkeuring ergens over uit. Hun dienaren werden geacht resultaten te behalen, zo niet dan boetten zij daarvoor.
De Zwarte Dalek zei: „De misdadigers gebruiken de tunnel als punt van aankomst en vertrek. We zullen een hinderlaag leggen in de tijdzone van de twintigste eeuw.”
„Ik heb troepen klaarstaan,” zei de Beheerder vlug. „Als u wilt zal ik zelf de leiding op me nemen.”
De Zwarte Dalek draaide zijn oogstaaf naar hem toe. Met een ondertoon van verachting in zijn stem zei hij: „Deze onderneming is te belangrijk om aan een mens te worden overgelaten. Er zullen een paar van ons met je meegaan. De onderneming zal door Daleks worden geleid.”

7. De Orgonen vallen aan

Boaz keek voorzichtig tussen de gordijnen door. „Er zijn overal patrouilles maar ze schijnen niet bij het huis te komen.”
Anat zei: „Waarom zouden ze ook? Ze denken dat er behalve de Doctor en dat arme kind niemand in huis is.” Boaz kwam bij het raam vandaan. „Ze zullen hier in elk geval mensen naar toe sturen voordat Styles terugkomt. Ik weet uit de geschiedenisboeken wel dat zo’n man altijd door een heleboel personeel omringd werd.”
Anat haalde haar schouders op. „Het is een groot huis. We vinden wel een plek om ons te verbergen. Op de zolder misschien of in de kelder bij onze gevangene.” „Ja, natuurlijk,” zei Boaz. „Of we kunnen de bedienden gijzelen. We hoeven alleen maar in leven te blijven totdat Styles terug is. Als we hem gedood hebben ontsnappen of sterven we. Dat maakt niet zoveel verschil, hè?”
Anat keek hem bezorgd aan. Ze vroeg zich af hoelang Boaz het wachten zou kunnen volhouden. Hij kon het alleen uithouden door zichzelf op te schroeven tot een toestand van fanatieke toewijding. Zelf was zij kalmer van aard, vastberadener. Het speet haar vreselijk dat zij slachtoffers hadden moeten maken. Het meisje, de UNIT patrouille. Maar zij aanvaardde dat als een noodzakelijke prijs voor het welslagen van hun opdracht. Op dezelfde manier aanvaardde zij dat haar dood misschien deel zou uitmaken van die prijs.
Plotseling hoorden zij een bekend geluid. Zij renden naar het raam en keken naar buiten.
Voor het huis kwamen Ogronen als uit het niets te voorschijn. Boaz richtte zijn pistool en vernietigde de eerste voordat die wist waar hij was. Anat kwam naast hem staan.
Een tijdlang was het een grimmig soort schijfschieten. Als een Ogron verscheen en om zich heenkeek, kreeg hij de volle laag en verdween weer even snel als hij gekomen was. Maar ze konden ze niet allemaal opruimen. Andere Ogronen verschenen buiten hun schootsveld en gingen tot de aanval over. Overal klonk het venijnige zoemen van de desintegreer pistolen. Maar plotseling kwam daar het ratelen van machinepistolen bij’
Opgetogen riep Boaz tegen Anat: „De soldaten!”
Van alle kanten kwamen UNIT patrouilles die het vuur openden op de Ogronen en probeerden zich in linie voor het huis op te stellen.

De soldaten van UNIT verkeerden enigszins in het nadeel. De wapens van de Orgonen hadden veel meer uitwerking. Er was een vol magazijn patronen nodig om één Ogron te doden. Als ze door minder geraakt werden, bleven de monsters doorvechten. Ze brulden van woede en pijn maar verder was er weinig aan hen te merken. Een UNIT man echter hoefde maar één keer door een Ogron pistool geraakt te worden om in het niets te verdwijnen.
Boaz en Anat, die door de kapotte ruiten van de tuindeuren vuurden, hadden zelf desintegreer pistolen en de kernaccu's in de kolf waren praktisch onuitputtelijk. Helaas waren ze maar met hun tweeën en waren de Ogronen ver in de meerderheid.
In de kelder hoorde de Doctor de geluiden van de strijd en hij verdubbelde zijn pogingen om los te komen. Met zijn voeten had hij een rek met flessen wijn om kunnen trappen en waren er heel wat flessen gebroken. De Doctor schuurde nu zijn boeien langs de scherpe rand van een gebroken fles.

Een UNIT soldaat loste een salvo op de dichtstbijzijnde Ogron. Brullend zakte het wezen in elkaar. De soldaat wilde een nieuw magazijn patronen pakken maar van dichtbij werd hij verzengd door het schot van een andere Ogron. De Ogron richtte zijn pistool op weer een soldaat, maar Anat desintegreerde hem met een schot door het raam.
Boaz riep: „De soldaten kunnen het niet houden!"
Anat zag dat hij gelijk had want er waren al veel UNIT soldaten gesneuveld. Het kon niet lang meer duren voordat de Ogronen door het kordon zouden breken en het huis binnenkomen. Anat besefte dat de nederlaag alleen nog maar een kwestie van tijd was.
„We moeten zien dat we wegkomen naar de tunnel!" riep ze. Ze schoot nog een Ogron neer en rende de kamer uit. Boaz bleef nog even uit het raam vuren om haar aftocht te dekken. Daarna draaide hij zich om. Voor hem stond een zeer boze Doctor die overdekt was met stof en spinrag, uit verscheidene sneden aan zijn polsen bloedde en hevig naar wijn stonk.
Voordat Boaz iets kon zeggen, overrompelde de Doctor hem. Een lange arm greep Boaz en slingerde hem door de kamer. Zijn pistool schoof over de grond, hij had niet eens de kans gehad het te gebruiken.
Toen de Doctor het pistool wilde oprapen, zei een stem: „Beweeg u niet." Hij voelde het koude metaal van een pistoolloop in zijn nek.

Anat stond achter hem en riep tegen Boaz: „Vooruit, naar de tunnel!” Hij rende de kamer uit. Anat gaf de Doctor een duw en draaide zich om om achter Boaz aan te gaan toen het geluid van brekend glas en houtwerk klonk en een Ogron dwars door de tuindeur de kamer binnenkwam.
De Doctor wierp zich meteen op de Ogron in een poging om zijn pistool te pakken te krijgen. De kracht van het wezen was enorm en het lukte de Doctor niet het pistool uit de behaarde klauw te trekken. Intussen moest hij ook zien te voorkomen dat het monster hem bij de keel greep. De Doctor besefte dat hij geen partij was voor de immense kracht van zijn tegenstander, daarom paste hij het judo beginsel toe en maakte gebruik van de kracht en het gewicht van zijn vijand. De Doctor liet zich achterover rollen, plantte zijn voeten in de maag van de Ogron en trapte hem van zich af. De Ogron smakte met zijn hoofd tegen de muur, pleisterwerk viel naar beneden en het wezen zakte verdoofd in elkaar. De Doctor probeerde opnieuw het pistool te pakken met het wapen zat stevig vastgeklemd in de behaarde vuist. Toen herinnerde hij zich het pistool dat Boaz had laten vallen, hij raapte het op en rende achter de twee vrijheidsstrijders aan.
De Doctor holde door de gangen van het lege huis, kwam door de keukens en daarna buiten. Via een poortje kwam hij op het grintpad achter het huis.
Vlug oriënteerde hij zich en besloot toen naar de tunnel te gaan. Hij had het idee dat hij Jo alleen zou kunnen redden als hij zich bij de vrijheidsstrijders aansloot.
Twee Ogronen kwamen om de hoek van het huis en sneden zijn terugtocht af. De Doctor richtte het pistool van Boaz en vuurde. Er klonk een gezoem en een van de Ogronen verdween in het niets. Hij richtte op de andere Ogron en vuurde opnieuw, maar nu gebeurde er niets. Het ding was kennelijk kapot of uitgeput. De Doctor smeet het pistool naar het hoofd van het monster, maar miste. De Ogron grijnsde woest met zijn gele tanden bloot. Langzaam hief hij zijn pistool, genietend van het ogenblik. . .
De Doctor zette zich schrap en vroeg zich af wat voor gevoel het zou zijn om gedesintegreerd te worden, toen het geluid van een motor klonk en de Ogron zich omdraaide om een nieuwe vijand het hoofd te bieden. De generaal kwam in een jeep de hoek omrazen en voordat de Ogron kon vuren, ramde de generaal hem en ging op zijn rem staan. De Ogron kwam direct weer overeind en wilde weer

in de aanval gaan. Kalmpjes pakte de generaal zijn machinepistool van de stoel naast zich en schoot het hele magazijn leeg in de Ogron. De Ogron wankelde en sloeg tegen de grond.
De generaal sprong uit de jeep, stapte over de dode Ogron heen en liep naar de door vuil en bloed besmeurde Doctor.
„Hoe is het met je, Doctor? Wat heb je voor de donder uitgespookt?"
De Doctor grijnsde vermoeid. „Met mij is het best dankzij jouw tijdige tussenkomst."
„Misschien zou je me dan eens willen uitleggen wat er aan de hand is?" zei de generaal streng. „Wat zijn dat voor wezens?"
„Ik zal het je later proberen uit te leggen," zei de Doctor. „Op het ogenblik heb ik nogal haast."
Tot verontwaardiging van de generaal sprong de Doctor in de jeep en scheurde weg.
„Kom terug, Doctor! Kom onmiddellijk terug!" brulde de generaal, maar de enige reactie die hij kreeg, was dat de Doctor vrolijk naar hem zwaaide terwijl de jeep uit het gezicht verdween.
De Doctor racete over het terrein van Austerly House de weg op die naar de tunnel voerde. Toen hij daar in de buurt kwam, zag hij Anat en Boaz over het gras naar de ingang van de tunnel rennen.
De Doctor reed de jeep zo dicht mogelijk bij de tunnel, liet hem daar staan en rende achter de twee vrijheidsstrijders aan.
Binnen in de tunnel was het volkomen donker. Voorzichtig tastend zocht hij zich een weg. Voor zich uit hoorde hij even het galmen van voetstappen, toen werd het stil. In de verte gloeide een klein lichtpuntje. De Doctor ging er op af.
Vanachter hem kwam een vreemd zoemend geluid. Hij draaide zich om. In het donker was een soort gloeiende cirkel verschenen, van waaruit een griezelig licht scheen. Binnenin de cirkel begon iets vaste vorm aan te nemen, een verschijnsel dat de Doctor maar al te goed kende. Het was zijn oudste en bitterste vijand. Een Dalek verscheen in de tunnel!
Een ogenblik later was het verschijningsproces voltooid. Nog steeds gloeiend met hetzelfde sinistere lichtschijnsel draaide de Dalek zijn oogstaaf in het rond om zich te oriënteren. De Doctor drukte zich stevig tegen de wand van de tunnel. Achter de Dalek verschenen een aantal Ogronen.
Alsof hij de aanwezigheid van mensen voelde, begon de Dalek te spreken. De bekende knarsende metaalachtige stem zei: „Halt!

Jullie zijn allen vijanden van de Daleks! Geef jullie over, of jullie worden uitgeroeid!” De Dalek kwam in beweging en rolde door de tunnel in de richting van de Doctor.

8. Vluchteling in de toekomst

Weer galmde de stem van de Dalek door het duister van de tunnel: „Jullie zijn vijanden van de Daleks! Geef je onmiddellijk over of jullie worden uitgeroeid !”

De Doctor besefte nu dat de Dalek hem niet gezien had, hij sprak tegen de vrijheidsstrijders. Op de een of andere manier wist hij dat zij zich in de tunnel bevonden. De Doctor draaide zich om en holde zo hard hij kon door het donker naar het gloeiende lichtpuntje. Toen hij dichterbij kwam, zag hij dat het licht van een soort zaklantaarn kwam die Anat in de hand hield. Ze stond hand in hand met Boaz. Allebei hadden ze een pulserend doosje bij zich. De twee tijdmachines pulseerden ritmisch en de lucht om de twee gestalten leek te trillen.

Toen de Doctor hen naderde riep Anat: „Ga terug!” Bijna buiten adem hijgde de Doctor: „Er is een Dalek .. . en nog meer Ogronen .. . achter me in de tunnel f De twee vrijheidsstrijders draaiden zich om en zagen de Dalek en de Ogronen op zich afkomen. De Doctor wees naar de andere kant. Uit die richting kwam nog een Dalek vergezeld door Ogronen naderbij. „Jullie zitten in de val!” riep de Doctor. Het tijdveld begon nog sterker te trillen. Anat gilde: „Ga achteruit! Als u in het tijdveld terechtkomt moet u met ons mee!” De Doctor voelde er niets voor om alleen achter te blijven . . . niet terwijl er van twee kanten Daleks en Ogronen naderbij kwamen. Inplaats van te praten sloeg de Doctor stevig zijn armen om Boaz heen. De vrijheidsstrijder probeerde zich los te rukken, maar er was geen beweging in de Doctor te krijgen. Het was duidelijk dat, waar Boaz ook heen zou gaan, de Doctor met hem meeging.

Toen hun achtervolgers vlakbij waren, vervaagde het kleine groepje en verdween geheel. Net als Jo Grant eerder was overkomen, draaide en wentelde de Doctor nu ook door de tijdvortex, maar omdat hij met tijdreizen vertrouwd was, was het voor hem niet zo beangstigend als voor Jo. Hij vond wel dat tijdreizen op deze manier iets heel anders was dan tijdreizen in de Tardis. Het verschil was even groot als tussen een reis met een luxe passagiersschip en een tocht over de Niagara waterval in een ton.

Terwijl hij zich nog stevig aan Boaz vasthield merkte de Doctor dat de vortex zwakker werd, ze waren weer terug in de echte wereld.

Met een plotselinge schok voelde de Doctor weer vaste grond, hij liet Boaz los en keek om zich heen. Ze waren nog steeds in een tunnel. Maar deze was heel anders, veel moderner.
De Doctor keek belangstellend om zich heen. Ze waren in een gedeelte van een monorailnet, waarschijnlijk gebouwd in de eenentwintigste eeuw en nu weer verlaten.
Anat volgde zijn blik. „U zult er misschien wel van schrikken," zei ze, „maar u hebt door de tijd gereisd."
De Doctor keek haar spottend aan: „Mijn beste jongedame, ik ben waarschijnlijk veel meer vertrouwd met tijdreizen dan u."
De vrijheidsstrijders wilden verder gaan, maar de Doctor zei: „Wacht! De Daleks die we gezien hebben . . . waar kwamen die vandaan?"
Anat keek hem nieuwsgierig aan. „Weet u dan van de Daleks af?"
„Reken maar! Ik kan wel zeggen dat we heel oude vijanden zijn. Maar wat doen ze in deze tijdzone op de Aarde?"
Op matte toon zei Anat: „Ze heersen al bijna tweehonderd jaar over de Aarde."
„En als u de Daleks kent, was het wel dom van u om hierheen te komen," zei Boaz.
„Ik zoek Jo Grant. Als er enige kans is dat ze nog leeft . . ."
Boaz zei: „Kom Anat, het is gevaarlijk om hier te blijven rondhangen."
„Alstublieft," zei de Doctor, „waar kan ik haar het beste gaan zoeken?"
Boaz zei: „Dat moet u zelf maar weten!" Hij probeerde weer Anat mee te trekken.
Ze aarzelde. „We kunnen hem toch niet zomaar aan zijn lot overlaten?"
„Ik wel," zei Boaz. „Kom je nou mee of niet?"
Haastig fluisterde Anat tegen de Doctor: „Als de Daleks haar hebben, is ze in Centraal Beheer. Maar probeer haar niet te redden, dat zou zelfmoord betekenen."
Plotseling riep Boaz: „Rennen, Anat!" Vanuit het donker kwamen Ogronen en Daleks op hen af,
De vrijheidsstrijders draaiden zich om en renden weg. Ook de Doctor rende weg.
Het tunnelstelsel was een compleet doolhof. Overal zag hij toegangen tot andere tunnels. Hier en daar was de bovenkant van de tunnel ingestort zodat het daglicht af en toe het duister

verlichtte. De Doctor sloeg een hoek om en liep bijna een Ogron patrouille in de armen. Hij maakte rechtsomkeert en holde weg met de Ogronen op zijn hielen. Toen hij een andere tunnel inschoot, zag hij boven zich een lichte plek. In het halve duister zag hij een ijzeren stang, de Doctor sprong omhoog en kreeg de onderste sport van een ladder te pakken. Hij hield zich stevig vast terwijl de Ogronen onder hem doorholden. Toen besloot hij dat hij net zo goed naar boven kon gaan en begon de ladder te beklimmen.
Deze leidde naar een roestig luik. De Doctor zette er zijn schouders onder en duwde uit alle macht. Langzaam en krakend ging het luik open. Voorzichtig stak de Doctor zijn hoofd erdoor en wurmde zich naar buiten.
Overal om zich heen zag hij een troosteloze woestenij. Voor zover hij kon zien was iedere centimeter van het terrein bebouwd geweest maar later systematisch verwoest. Een zee van puin strekte zich voor hem uit, slechts hier en daar stonden nog een paar stukken muur overeind.
De Doctor haalde een klein apparaatje uit zijn zak, het leek een soort miniatuur Geigerteller. Hij testte het puin om zich heen en het kleine instrument begon zachtjes te tikken. Het registreerde zeer lichte sporen van radioactiviteit. Een kernoorlog was de oorzaak van deze verwoesting, maar in de loop der jaren was de straling zwakker geworden.
De Doctor ging naar een plek waar het puin wat hoger lag en keek om zich heen. In de verte stond een groep gebouwen. Ze waren grimmig en lelijk en van ruw beton opgetrokken. Ze zagen er somber en functioneel uit en hadden totaal niets aantrekkelijks. Er was maar één woord voor: ze zagen er Dalek achtig uit. De Doctor zuchtte. Onaantrekkelijk als de gebouwen mochten zijn, ze vormden in elk geval een doel. Er moesten nog mensen op de Aarde over zijn. Misschien zou iemand hem kunnen helpen. Hij begon zich een weg te zoeken door het puin.

De Beheerder van Aardesector Een praatte voor zijn leven. Na de laatste mislukte poging om de vrijheidsstrijders te vangen was hij voor de Hoge Raad van de Daleks gedaagd, het hoogste bestuurslichaam op de planeet Aarde.
Hij stond geheel alleen in een lichtbaan in een lange, kale metalen zaal, waar het enige wat de eentonigheid van de ruimte verstoorde een verhoogd gedeelte aan het einde was. Daar stond de gevreesde

Zwarte Dalek met zijn superieur, de nog machtiger Gouden Dalek. Om hen heen stonden gewone Daleks.
De Beheerder beëindigde zijn verslag. „Veiligheidstroepen hebben de tunnels hier en in de tijdzone van de twintigste eeuw afgezocht en niets of niemand gevonden. Onze troepen moesten de tijdzone van de twintigste eeuw verlaten door de toenemende tegenstand van menselijke soldaten."
Een ogenblik was het stil, toen zei de Gouden Dalek: „Je hebt gefaald. Je zult gestraft worden."
De Beheerder wist dat het geen zin had om genade te vragen. Hij besloot te zeggen wat hij op zijn hart had, dan zou hij tenminste waardig kunnen sterven.
„Ben ik verantwoordelijk voor deze mislukking? Ogronen hebben de operatie uitgevoerd, en werd hij niet door de Daleks zelf geleid?"
Er viel een verbaasde stilte. In geen honderd jaar had enig menselijk wezen het gezag van de Daleks durven tarten. De Beheerder sprak verder.
„De Ogronen zijn dom en onhandig. Voor dit soort operaties zijn ze waardeloos. Als bewakers in de werkkampen misschien . . . maar in geen geval voor iets waarvoor intelligentie of initiatief nodig is."
In de stem van de Zwarte Dalek klonk enige onzekerheid: „De Ogronen zijn trouwe dienaren van de Daleks."
„Ongetwijfeld. Maar er zijn mensen voor nodig om mensen te pakken. Als u me zou toestaan om menselijke veiligheidstroepen te rekruteren . . ." (De Daleks gebruikten mensen voornamelijk voor dwangarbeid en eenvoudige administratieve taken.)
De Zwarte Dalek zei: „Mensen zijn verraderlijk en onbetrouwbaar."
„Niet allemaal," antwoordde de Beheerder die verbaasd was over zijn eigen lef. „Ik heb u mijn hele leven trouw gediend."
De Gouden Dalek sprak opnieuw: „Treed niet in discussie met de Daleks. Gehoorzaam zonder vragen te stellen. De jacht op de vijanden van de Daleks moet onophoudelijk doorgaan. Alle vijanden van de Daleks zullen worden uitgeroeid!"
De Beheerder zuchtte. Hij had ook eigenlijk geen concessies verwacht. Hij werd afgescheept met de gebruikelijke propaganda kreten. Maar in elk geval leefde hij nog.
De Zwarte Dalek vroeg: „Ben je klaar met je verslag?" „Nog één ding! Het is waarschijnlijk dat er een mens uit de tijdzone van de twintigste eeuw met de vrijheidsstrijders is meegekomen. Volgens de patrouille moet het de man zijn waar dat meisje het over had. Ze

noemde hem de Doctor."
Hij wilde weggaan, maar de stem van de Zwarte Dalek krijste bijna . . . „Wacht! Doc-tor? Zei je Doc-tor?"
De Beheerder was verbaasd over de heftigheid van de reactie. Het woord Doctor werd moeizaam in twee lettergrepen uitgesproken en hij kon de haat in de stem van de Dalek bijna voelen.
Nu nam ook de Gouden Dalek het woord en hij sprak de naam van de Doctor even venijnig uit: „Degene die bekend staat als de Doc-tor is geen mens! Het is de aartsvijand van de Daleks. Hij moet worden opgespoord en vernietigd!"
Ook de gewone Daleks verhieven nu hun stem. Toen de Beheerder de zaal verliet hoorde hij hun stemmen: „Vernietig hem. Vernietig hem! VERNIETIG HEM!" Maar hun stemmen klonken niet als anders, er klonk iets in door dat de Beheerder nooit eerder gehoord had. Eindelijk begreep hij wat het was. Het was angst! Voor het eerst maakte de Beheerder mee dat de Daleks echt bang konden zijn.

De Doctor was al urenlang onderweg door het landschap van ruïnes. Hij schoot niet erg op. Er waren alleen slechte wegen en zelfs daar durfde de Doctor geen gebruik van te maken. Hij moest voortdurend op zijn hoede zijn voor Ogron patrouilles en zich elk moment kunnen verstoppen in een ruïne of greppel. Hij had naar zijn gevoel verschrikkelijk lange tijd in de kelder van een verwoest huis gelegen, terwijl vlak boven hem een Ogron patrouille al etend en pratend had zitten uitrusten. Tenslotte waren ze weer vertrokken en kon hij verder gaan.
Hij was nu bij het enorme gebouw gekomen dat hij had kunnen zien toen hij uit het luik was gekropen. Er stond een hoge stenen muur omheen met venijnige punten erop. Hoewel de Doctor dat niet kon weten, was er een paar avonden geleden een verzetsleider, genaamd Moni, over diezelfde muur geklommen. Op zoek naar een gemakkelijker manier om binnen te komen, schoof de Doctor behoedzaam langs de muur. Hij passeerde iets dat op een lichtmast leek, maar inplaats van een lamp stond er een televisiecamera op, die draaide om alle bewegingen van de Doctor te kunnen volgen.

Op een scherm ergens in het gebouw werd elke stap die de Doctor zette op de voet gevolgd. Een meisje dat de wacht bij het scherm had, boog zich naar voren en riep in een microfoon: „Alarm! Alarm!

Indringer gesignaleerd bij de buitenmuur. Signalement klopt met dat van de man die de Doctor wordt genoemd.”
„Laat hem op het terrein komen en omsingel hem dan. Hij moet levend worden gevangen!”
Het was de Beheerder zelf die dat bevel gaf. Hij wist dat de Daleks er de voorkeur aan gaven dat de Doctor onmiddellijk gedood werd, maar hij wilde graag kennis maken met de man die de Daleks zoveel angst kon aanjagen. Eigenlijk had hij geen idee waarom hij dat wilde, hij wist alleen dat hij met de Doctor moest praten voordat de Daleks hem uit de weg konden ruimen.
De Doctor had inmiddels een kleine deur in de muur ontdekt. Het kostte hem weinig moeite om het eenvoudige elektronische slot met zijn sonische schroevendraaier te openen. Hij glipte naar binnen en kwam op een kaal betonnen terrein met daar omheen een aantal gebouwen die op schuren leken. Automatische wagentjes op rails rolden naar binnen. De wagentjes waren gevuld met verbrijzeld gesteente, kennelijk een of ander soort erts.
Hij rende het terrein over en gluurde in een van de lange, lage gebouwen. Hij zag een eindloos lopende band, waar sjofele, magere arbeiders aanstonden die met hun blote handen het erts sorteerden. Andere arbeiders liepen wankelend met mandenvol erts van de wagentjes naar de band en stortten die leeg. Het gesorteerde erts werd weer in wagentjes afgevoerd. De afgekeurde stukken steen vielen op een onderliggende lopende band die naar buiten voerde. Ogron bewakers stonden met zwepen bij de arbeiders terwijl er ook een rondliep die de algehele leiding scheen te hebben.
De Doctor bekeek het afschuwelijke schouwspel met verontwaardiging. Het erts kwam binnen, werd gesorteerd en weer afgevoerd; het ging eindeloos door en het was duidelijk dat al dat werk door machines gedaan zou kunnen worden. Waarschijnlijk vonden de Daleks het eenvoudiger en goedkoper om mensen kapot te maken, dacht de Doctor woedend.
Een magere, oude man struikelde en liet zijn mand vallen. Onmiddellijk sloeg de man die de leiding had er met zijn zweep op. De Doctor kon zich niet langer inhouden, hij schoot uit zijn schuilplaats te voorschijn en het volgende ogenblik vloog de opzichter door de lucht. Met een smak kwam hij in een van de wagentjes terecht. De arbeiders aan de lopende band hielden verbluft op met hun werk. De Ogronen trokken hun pistolen, maar een gesnauwd bevel hield hen terug.

Het was de stem van de opzichter die ietwat beverig uit het karretje klauterde. „We hebben bevel om hem levend gevangen te nemen. Maar jullie hoeven niet al te voorzichtig te zijn."
Twee Ogronen sloten de Doctor in. Hij dook onder de arm van de eerste door en slingerde hem tegen de ander. Beide Ogronen vielen op de grond en de Doctor sprintte naar de deur. Daar stonden echter nog twee Ogronen. Zij vielen woest op de Doctor aan, sloegen hem bewusteloos en sleepten hem weg. De 'menselijke' hoofdbewaker keerde zich naar de arbeiders en zei: „Ga door met jullie werk, of willen jullie van hetzelfde laken een pak?" Haastig gingen zij weer aan hun werk met achter zich de Ogronen die hun zwepen klaar hielden.

Moni haastte zich over het puin en liep snel de trap af. Zo'n bijeenkomst overdag was erg riskant maar in dit geval was er geen andere keus. Voor zover hij wist, was deze schuilplaats nog veilig. Als Anat en de anderen ontsnapt waren . . .
Hij gaf een ingewikkelde roffel op de deur en tot zijn opluchting ging die open. Boaz stond bleek en vermoeid voor hem met achter zich Anat. Moni keek rond in de kelder en vroeg: „Waar is Shura?"
Anat antwoordde: „We zijn hem kwijtgeraakt. Hij ging contact opnemen met het hoofdkwartier en kwam niet meer terug. Ik denk dat ze hem toch te pakken hebben gekregen."
Boaz zei nijdig: „Ze kregen ons bijna ook te pakken toen we terug gingen."
Moni luisterde zwijgend terwijl zij vertelden hoe hun opdracht mislukt was. Toen zij klaar waren zei hij: „Er wordt een meisje gevangen gehouden in Centraal Beheer. Dat moet het meisje zijn dat jullie bedoelen. Kan zij hun iets vertellen?"
Anat zei: „Ze is ervan op de hoogte dat we Styles willen doden."
Moni zuchtte. Hij was dodelijk vermoeid en vroeg zich wanhopig af waarom alles wat ze deden nu zo verkeerd moest gaan. De hele operatie leek van het begin af al tot mislukken gedoemd ondanks dat alles toch zo goed was voorbereid.
Anat vroeg: „Hoe is het met de man afgelopen die met ons teruggekomen is? Hebben ze die alweer gevangen genomen?"
Moni schudde zijn hoofd. „Nog niet. Maar dat is alleen maar een kwestie van tijd . . ."

9. Ontsnapt aan de Orgonen

Jo Grant schoof met een zucht van voldaanheid haar bord weg. „Niet meer alstublieft. Ik zou echt niet meer lusten." De Beheerder boog zich naar voren met een wijnfles. „Misschien nog wat wijn?"
„Nee, echt niet. Ik heb heerlijk gegeten."
Eigenlijk, dacht Jo bij zichzelf, was het helemaal niet zo geweldig geweest . . . hard brood, taai vlees en een raar ratjetoe van groenten. En het leek haar dat de Doctor de wijn niet erg op prijs gesteld zou hebben.
„Ik ben blij dat u lekker gegeten hebt," zei de Beheerder. „Er zijn tegenwoordig nog maar weinig mensen die zo luxueus kunnen eten."
Jo vond dat hij maar een rare opvatting van luxe had. Ze glimlachte en zei niets.
„Tegenwoordig," vervolgde hij, „halen we ons meeste voedsel uit pillen en tabletten." Hij leunde achterover en glimlachte naar haar. „Vertelt u me eens wat meer over uw vriend de Doctor."
„Ik geloof niet dat ik u nog veel meer kan vertellen," zei Jo eerlijk. „We hebben wel zo ongeveer alles gehad."
En dat was ook zo. De Beheerder scheen de Doctor erg fascinerend te vinden en had de ene vraag na de andere over hem gesteld.
„En weet u echt niet wat hij deed voor hij bij die UNIT organisatie kwam?" vroeg de Beheerder.
„Geen idee," zei Jo ferm. „Niemand weet veel over de Doctor. Het is een geheimzinnig personage. Hoor eens," ging ze haastig verder, „ik wil niet dat u denkt dat ik ondankbaar ben, maar u beloofde me dat we de Doctor zouden gaan redden en dat u me naar mijn eigen tijd zou terugbrengen."
De Beheerder antwoordde: „Het is niet zo makkelijk, weet u. Onze wetenschappers zijn met het probleem bezig." Hij zweeg even. „En wat uw vriend de Doctor betreft, er is iets dat ik u nog niet verteld heb. We hebben reden om aan te nemen dat hij u naar deze tijdzone gevolgd is."
Jo was dolblij. „Dat is geweldig! Weet u waar hij is?" „Nee, het spijt me. Hij was in gezelschap van de misdadigers. Ze zullen hem wel ontvoerd hebben. Er wordt op het ogenblik naar hem gezocht."
Een meisje kwam de kamer binnen, boog voor de Beheerder en

overhandigde hem een briefje. Hij wenkte dat ze weer weg kon gaan, maakte het briefje open en keek glimlachend naar Jo. „Goed nieuws, juffrouw Grant. Uw vriend de Doctor is gevonden. Ik ga hem nu halen.” Jo sprong op. „Mag ik met u mee?”
Hij schudde zijn hoofd. „Dat lijkt me niet raadzaam. Maar maak u geen zorgen, alles is goed met hem.”

Op datzelfde ogenblik bevond de Doctor zich in een kale metalen cel en het ging allesbehalve goed met hem. Hij was lang en afmattend verhoord en het scheen de bedoeling te zijn dat hij toegaf dat hij tot de een of andere verzetsbeweging behoorde. De bewaker hoopte een wit voetje te halen bij zijn meesters door een kant en klare bekentenis te hebben tegen de tijd dat zij arriveerden. Maar hoewel hij hard was aangepakt, verleende de Doctor geen medewerking.
Opnieuw brulde de bewaker: „Vertel wie je bent!”
„Je zou me toch niet geloven,” zei de Doctor vermoeid. „Wat zijn je contacten in de misdadige verzetsbeweging?” „Ik heb er geen.”
„Wat doe je hier?”
„Ik zoek een meisje dat Jo Grant heet. Hoelang duurt het nog?”
„Net zolang tot we de waarheid uit je gehaald hebben. Zal ik je aan onze vrienden hier overlaten? Zij beleven hier niet veel lol aan.” De bewaker wees op de twee Ogronen die de Doctor op zijn stoel drukten.
De harige klauwen grepen wreed in zijn schouders.
„De arme kerels . . . het spijt me voor ze, maar ik heb geen zin in spelletjes.”
De celdeur ging open en een kleine, mollige man in donkere, eenvoudige burgerkleding kwam binnen. „Schiet het al op?” informeerde hij.
De bewaker zei: „Hij werkt niet erg mee.”
„Wat onverstandig van hem, misschien kan ik hem overreden. Wachten jullie maar buiten.”
De bewaker keek even alsof hij zich wilde verzetten. „Buiten, zei ik!” snauwde de nieuw aangekomene.
De bewaker knikte naar de Ogronen, die lieten de Doctor los en liepen de cel uit. De Doctor bewoog zijn pijnlijke schouders en vroeg zich af wat er nu weer zou gaan gebeuren.
Het mollige mannetje zei: „Ik heb de leiding in dit kamp en ik geef je de raad . . .” Maar toen de celdeur achter de Ogronen dichtviel

veranderde hij van toon. Hij boog zich naar de Doctor en siste: „Bij welke groep hoort u?”
De Doctor zuchtte. „Begint u nou ook niet weer. Ik heb uw harige vrienden net verteld dat ik niet bij de een of andere groep hoor.”
Koortsachtig zei de kampleider: „U begrijpt het niet, ik ben zelf bij het verzet. Wie heeft u hierheen gestuurd? Wat komt u hier doen?”
Boos zei de Doctor: „Niemand heeft me gestuurd. Ik ben geen spion en geen vrijheidsstrijder. Ik zoek alleen maar naar . . .”
Maar het kleine mannetje luisterde niet naar hem. Toen de celdeur openging, pakte hij de verbaasde Doctor bij zijn kraag en probeerde hem heen en weer te schudden. „Je bent een spion! Geef maar toe dat je een spion bent!” De man die nu de cel binnenkwam zei streng: „Hou daar onmiddellijk mee op. Waarom wordt deze man zo behandeld?” Hij keerde zich naar de Doctor en zei: „Doctor, sta mij toe u mijn verontschuldigingen aan te bieden. Ik ben de Beheerder van deze sector. Ik heb er een heel karwei aan gehad u op te sporen.”
Voorzichtig kwam de Doctor overeind. „Ik ben blij dat u er tenslotte toch in geslaagd bent.” Hij begon nu langzamerhand het gevoel te krijgen dat hij in een gekkenhuis terecht was gekomen.
„Ik heb me er al lang op verheugd om kennis met u te maken. Juffrouw Grant heeft me zoveel over u verteld.” „Jo Grant?” vroeg de Doctor gretig. „Is alles goed met haar?”
„Ja, en ze verlangt ernaar u terug te zien.” De Beheerder keerde zich naar de bewaker. „Zorg ervoor dat de Doctor onmiddellijk naar de gastensuite in Centraal Beheer wordt gebracht. Ik zie u daar dan wel, Doctor.”
Zich gedragend alsof hij het de gewoonste zaak van de wereld vond dat hij nu als een geëerde gast werd behandeld, zei de Doctor eenvoudig: „Dank u,” en liet zich naar buiten leiden.
Zodra de Doctor weg was zei de Beheerder: „Zullen we even naar uw kantoor gaan, kampleider?”
Eerbiedig antwoordde de kampleider: „Natuurlijk, Beheerder, deze kant op.”
Onderweg zei de kampleider: „Neemt u me niet kwalijk dat ik het vraag, Beheerder, maar wie was die man? Waarom is hij zo belangrijk?” Ze kwamen bij de kamer van de kampleider en gingen naar binnen.
„Dat gaat u niet aan,” zei de Beheerder. „Wat u wel aangaat is de daling van de productie van dit werkkamp. U wordt te week. Vanaf

volgende maand zal de arbeidsnorm met tien procent worden verhoogd.”
„Dat is onmogelijk, Beheerder, dat lukt nooit!”
„Zal ik u dan maar vervangen door iemand die het wel lukt?” vroeg de Beheerder koeltjes.
„Het spijt me, ik zal mijn uiterste best doen.”
„Zo mag ik het horen. Zullen we dit dan maar als een vriendschappelijke waarschuwing beschouwen?”
„Dat is erg aardig van u, Beheerder.”
De Beheerder knikte ten afscheid en liep de kamer uit. De kampleider wachtte even terwijl hij over het terrein uitkeek. Daarna sloot hij de deur, opende een la en haalde een kleine zender ontvanger te voorschijn. Hij zette hem aan en zei zacht: „ZV tien voor Adelaar. Ontvangt u mij?” Onmiddellijk antwoordde een krakende stem: „Hier Adelaar, ZV tien, wij ontvangen u. Wat hebt u te melden?” (Adelaar was het noodkanaal van het verzet en was vierentwintig uur per dag bemand.)
De kampleider zei: „Ik geloof dat ze me verdenken. Vandaag is op het terrein een man gevangen genomen. De Beheerder kwam hem zelf halen. Ik weet niet wie hij is, maar hij is wel belangrijk.”
„Weet u waarom hij belangrijk is?”
„Nee, vraag dat maar aan uw bron bij Centraal Beheer. Vraag ze waarom . . .”
De kampleider zweeg toen zijn deur werd opengetrapt. In de deuropening stond een Ogron met een veiligheidsman. Er was geen tijd meer om de zender ontvanger te verbergen. Een blikachtig stemmetje klonk: „ZV tien, hier Adelaar. Ontvangt u mij ?”
De kampleider gooide het apparaatje kapot op de grond. Zonder enige hoop wachtte hij tot de handen van de Ogron zich naar hem zouden uitstrekken . . .

In de gastensuite in Centraal Beheer waren de eerste verrukte begroetingen voorbij. De Doctor luisterde tamelijk achterdochtig naar Jo’s verhalen over het leven in de tweeëntwintigste eeuw.
„Echt, Doctor, het is helemaal niet beroerd. Het bevalt mij hier best. Iedereen hier is erg aardig. Heel anders dan die nare vrijheidsstrijders . . .”
De Doctor wreef over zijn kin. „Ik ben blij dat je zo goed behandeld wordt, Jo, maar ik heb vandaag een paar mensen leren kennen die allesbehalve aardig waren.”

De Beheerder hoorde die laatste opmerking toen hij binnenkwam. „Nu moet u wel eerlijk zijn, Doctor. Dat was een betreurenswaardige vergissing die ik zo gauw mogelijk heb rechtgezet. Ik vind het pijnlijk als u zo over ons zou denken."
De Doctor reageerde uitgesproken koeltjes. „Niet zo pijnlijk als de zweep van een bewaker. Vertelt u mij eens, beheert u al uw fabrieken zo?"
De Beheerder glimlachte. „Dat was geen gewone fabriek, Doctor, maar een kamp voor verstokte misdadigers."
De Doctor was niet onder de indruk. „En zijn daar ook oude mannen en vrouwen bij?"
„Ik kan u verzekeren," zei de Beheerder, „dat het leven op deze planeet nooit eerder zo efficiënt en zo economisch georganiseerd is geweest. De mensen zijn nog nooit zo gelukkig en welvarend geweest."
De Doctor snauwde: „Waarom hebt u dan zo veel bewakers nodig? Vinden de mensen het niet fijn om zo gelukkig en welvarend te zijn?"
Jo Grant had geschrokken naar het gesprek zitten luisteren. Verwijtend zei ze: „U bent wel een beetje onredelijk, Doctor. De Beheerder wil ons alleen maar helpen."
„O ja?" zei de Doctor. „Ik vraag me af waarom?"
Hij keerde zich weer naar de Beheerder en zei: „Ik vind het nogal verbazingwekkend dat, op een paar opmerkelijke uitzonderingen na, de menselijke bevolking van deze planeet leeft op een peil dat lager ligt dan dat van een hond. Je zou je gaan afvragen wie er eigenlijk de baas is in dat paradijs van u."
Jo had de Doctor nog nooit zo boos gezien. De Beheerder leek in elkaar te krimpen onder de snijdende stem. Stamelend zei hij: „Het spijt me, maar ik moet nu aan het werk. Als u me wilt verontschuldigen, juffrouw Grant?" Hij draaide zich om en ging bijna struikelend de kamer uit.
Jo keek hem bezorgd na. „U had zo niet tegen hem moeten praten, Doctor. U weet niet alles."
„Jij ook niet, Jo. Heb je niet gemerkt dat de Aarde een planeet van slaven is geworden? Die man is alleen maar een soort opperslaaf. De mensen zijn niet meer de baas op hun eigen wereld."
Jo was volkomen verbluft. „Wie is het dan wel?" vroeg ze. „De kwaadaardigste, meest meedogenloze levensvorm in de kosmos. De Daleks!" zei de Doctor. „En nu moet je eens goed naar me

luisteren.” Hij vertelde Jo alles wat hij te weten was gekomen over de werkelijke stand van zaken in de tweeëntwintigste eeuw. Jo was vervuld van afschuw.
„Maar waarom is hij dan zo aardig tegen ons?”
„Ze willen inlichtingen. Het is een oude techniek. Ze hebben de harde methode al geprobeerd, dit is de zachte. Ik wil liever niet wachten tot ze weer aan de harde methode toe zijn.”
Jo huiverde. „Ik ook niet.”
De Doctor zei: „Ik heb me opzettelijk laten vangen. Ik dacht dat ze ons wel bij elkaar zouden zetten. Maar nu ik je gevonden heb, moeten we hier vandaan zien te komen.”
Jo fluisterde: „Er staat een wachtpost op de gang.”
Zacht zei de Doctor: „Maak je geen zorgen, Jo. Ik weet wel raad met hem.”

De Beheerder liep door de metalen gangen naar het hoofdkwartier van de Daleks. Hij hoorde nog steeds de minachtende stem van de Doctor. Nou, hij had geprobeerd de man te helpen . . . had geprobeerd hem fatsoenlijk te behandelen. Nu mochten de Daleks het van hem overnemen. Ze hadden gelijk gehad. Het was tijdverspilling om behoorlijk tegen die misdadigers op te treden. Met dergelijke gedachten probeerde de Beheerder de herinnering aan de beschuldigende woorden van de Doctor te verdringen. Maar het hielp niet. In zijn hart wist hij dat alles wat de Doctor gezegd had maar al te waar was.
Jo stond in het midden van de kamer en gilde zo hard ze kon: „Help! Help! Kom me alsjeblieft helpen!”
De Ogron bewaker schuifelde door de deur naar binnen en nam haar achterdochtig op. Hij zag alleen het meisje dat op en neer stond te springen en heel hard gilde. Dat kon geen gevaar opleveren. Hij dacht er niet eens aan om zijn pistool te trekken. Verbaasd keek hij naar Jo die maar steeds gilde: „Help! Help!”
De Doctor kwam achter de deur vandaan en gaf een van zijn beroemde Venusiaanse karate slagen. In theorie had de Ogron daarna geluidloos in elkaar moeten zakken, maar helaas gebeurde dat niet. Het zenuwstelsel van een Ogron is erg goed tegen schokken bestand en wordt bovendien beschermd door een dikke laag harde spieren. Het enige resultaat was dat de Ogron zich langzaam omdraaide en naar de Doctor gromde alsof die alleen maar op zijn tenen was gaan staan.

Enigszins van zijn stuk gebracht brulde de Doctor: „Hai! Hai! Hai! en deelde nog drie geweldige dreunen uit met zijn linkerhand, zijn rechtervoet en zijn linkervoet. Elke andere levensvorm in het heelal zou daar niet van terug hebben gehad, maar de Ogron werd er alleen meer door geprikkeld. Brullend van woede stapte hij op de Doctor af en voor de Doctor weg kon duiken, grepen de grote behaarde klauwen van de Ogron hem om zijn keel. De kracht van de geweldige armen drukte hem langzaam op zijn knieën. Terwijl hij het bewustzijn begon te verliezen, dacht de Doctor nog dat dit een nuttig lesje voor hem was. Onderschat nooit je tegenstander. Jammer genoeg zag het er naar uit dat het de laatste les was die hij zou leren.
Op dat moment vond Jo dat zij zich er maar eens mee moest bemoeien. Ze sprong op de tafel, pakte een volle wijnfles en sloeg de Ogron er zo hard zij kon mee op zijn hoofd, en zij boekte onmiddellijk resultaat. De fles spatte uit elkaar en de Ogron plofte bovenop de Doctor. Hij was volslagen buiten westen.
De Doctor wurmde zich onder hem vandaan en wreef over zijn keel. „Dank je wel, Jo," zei hij een beetje schor. Hij dacht aan de Ogron die hij in Austerly House tegen de muur had geslingerd. „De bovenkant van hun hoofd schijnt hun enige kwetsbare plek te zijn." Hij grinnikte naar Jo. „Het is anders wel zonde van de wijn. Kom, we moesten er maar eens vandoor gaan."
Ze liepen de metalen gang in. Ze holden niet, maar stapten flink door alsof zij het volste recht hadden om ergens heen te gaan. De mensen die zij tegenkwamen, negeerden hen. In deze wereld van de toekomst was het veiliger om je met je eigen zaken te bemoeien.
Er klonk een zoemer en Jo keek geschrokken naar de Doctor. Hij schudde zijn hoofd en zei dat ze zich geen zorgen hoefde te maken. Plotseling stroomde de gang vol met mensen die zich allemaal in dezelfde richting haastten. Jo en de Doctor lieten zich door de stroom meevoeren.
Verloren tussen de menigte kwamen zij in een grote lift terecht die naar beneden ging. Daarna kwamen ze in een grote ruimte. Door de toegangsdeuren viel daglicht naar binnen.
De zaal was tjokvol. Ze liepen met de menigte mee naar buiten. Grote groepen andere mensen probeerden naar binnen te komen. „De ploegen worden gewisseld," legde de Doctor fluisterend uit.
Bij de deuren stonden Ogronen, maar zij beperkten zich ertoe de mensen met keelklanken en af en toe een zweepslag in beweging te

houden. Ze zagen eenvoudig geen enkelingen en merkten er niets van dat de twee vluchtelingen er anders uitzagen dan de rest.
In het hoofdkwartier bracht de Beheerder de Zwarte Dalek verslag uit over de gevangenneming van de Doctor. Hij beëindigde zijn relaas en wachtte. Hier zou hij toch zeker wel voor geprezen worden.
Even zweeg de Dalek. Dan knarste hij: „Je beschrijving van de Doctor klopt niet met onze archieven. Herhaal!" Verbaasd beschreef de Beheerder nog eens de lange, magere man met zijn wilde, witte haar. „Bedoelt u dat hij het niet is?" vroeg hij.
De Dalek zei: „Alles wijst erop dat de Doctor zijn uiterlijk heeft veranderd." Hij keerde zich naar een Dalek aan een schakelbord en zei: „Vertoon beeld van verdachte."
De Dalek bij het schakelbord zei: „Ik gehoorzaam."
Hij drukte op een toets en een scherm lichtte op waarop de gastensuite te zien was. Die was leeg, afgezien van de Ogron die op dat moment uiterst moeizaam overeind krabbelde .. .
Een ogenblik stond de Zwarte Dalek als verstomd, dan krijste hij: „Alarm! Alarm! De Doc-tor is ontsnapt! Sla alarm!"
De Dalek aan het schakelbord drukte op een andere knop en er klonk een door merg en been gaand alarmsignaal. Hij riep door een microfoon: „De Doc-tor is ontsnapt! Bevel aan alle bewakingseenheden: Hij moet worden opgespoord en vernietigd."
De Zwarte Dalek kwam tussenbeide: „Nee! We moeten hem levend vangen. We zullen de Breinanalysator gebruiken om erachter te komen of hij de echte Doc-tor is."
De Beheerder huiverde. Hij had gevangen genomen vrijheidsstrijders gezien nadat zij onder de Breinanalysator van de Daleks waren geweest. Het waren brabbelende idioten geworden zonder enige intelligentie. De dood was voor hen beter geweest dan dat.
De Dalek sprak weer in zijn microfoon: „Vorig bevel vervalt. De Doc-tor en het meisje moeten levend worden gevangen en bij de Breinanalysator worden gebracht!"

Jo en de Doctor kwamen op een terrein waar grote activiteit heerste. Aan de ene kant waren grote hallen waar mensen in lange rijen stonden voor bakken grauwe, onsmakelijke stamppot. Aan het einde van het terrein was de hoofdingang. Door de spijlen van de hekken zagen zij het landschap van puin en ruïnes.

De hekken stonden half open, maar zij werden door veel Ogron bewakers bewaakt. In tegenstelling tot de Ogronen bij het gebouw namen zij iedereen die naar buiten of naar binnen ging nauwlettend op. Ook moest iedereen een pasje laten zien. Jo begreep dat, hoewel het verlaten van het gebouw niet zo'n toer was geweest, het veel en veel moeilijker zou zijn om van het terrein af te komen. Waar moesten ze nu heen? Ze zouden nooit door die hoofdingang naar buiten kunnen komen, maar het leek ook zinloos het gebouw weer binnen te gaan. Vroeg of laat zou iemand hen opmerken en vragen gaan stellen. De Doctor zei: „Kijk, Jo," en wees naar de hoofdingang. Er hobbelde een zeer merkwaardig voertuig over het puin. Het zag eruit als een reusachtige driewieler, had enorme ballonbanden en het was duidelijk wat daar het doel van was. Het vreemde geval reed over het puin met hetzelfde gemak als een auto over een asfaltweg.
De driewieler schoot tussen de hekken door het terrein op. De Ogron die hem bestuurde, parkeerde hem vlakbij de ingang, sprong eraf en liep met een koffertje een trap op.
De Doctor keek vol belangstelling naar de driewieler.
„Handig geval," mompelde hij. „Speciaal ontwikkeld om over het puin te rijden."
Jo keek naar hem op, verontrust door de glinstering in zijn ogen. „Hoor eens, Doctor . . ." zei ze waarschuwend. Plotseling klonk er een oorverdovend alarmsignaal over het terrein. De Doctor riep: „Vooruit, Jo, dat zal wel voor ons zijn." Jo achter zich aansleurend rende hij over het terrein naar de geparkeerde driewieler. Hij sprong op de plaats van de bestuurder en Jo ging achter hem zitten. De bediening was eenvoudig en de Doctor had maar een ogenblik nodig om te zien wat hem te doen stond. Met brullende motor schoot het voertuig tussen de verblufte bewakers door, de zee van puin op.
Jo klampte zich stevig aan de Doctor vast terwijl de driewieler over het verwoeste landschap schoot. Het voertuig scheen in staat om vrijwel elke hindernis te nemen. Zij raasden over ingestorte gebouwen, stukken weg en een keer zelfs over wat er van een stukje bouwland restte. Overal om hen heen was een verlaten woestenij met hier en daar aan de horizon de torens van de Dalek nederzettingen. De Doctor stopte op een heuveltje en keek om zich heen. Er kwamen drie of vier reusachtige driewielers met Ogronen uit de richting van het complex waaruit zij net ontsnapt waren.

„Kunnen we ze voorblijven?” vroeg Jo. „We hebben een flinke voorsprong.”
„Misschien wel,” zei de Doctor. „Maar wat zeg je daarvan . . . en daarvan?” Hij wees naar de Dalek gebouwen voor hen, uit elk ervan kwam een groep driewielers aangeraasd.
„We zijn omsingeld!” riep Jo angstig. „Wat moeten we doen, Doctor?”
„We kunnen maar één ding doen,” zei de Doctor opgewekt, „en dat is: ze waar voor hun geld geven. Heb je je wel eens afgevraagd hoe de vos zich voelt tijdens een vossenjacht? Hou je vast!”
Jo deed haar ogen dicht en hield zich zo stevig mogelijk aan de Doctor vast. De rest van de rit was een nachtmerrie. Af en toe ving ze een glimp op als ze haar ogen opendeed, maar ze kneep ze dan meteen weer angstig dicht. De Doctor deed de meest ongelooflijke dingen met de driewieler terwijl hij heen en weer schoot tussen de ruïnes. Jo had kunnen zweren dat zij een keer zelfs tegen de zijkant van een huis opreden en aan de andere kant er weer af. Ze reden over bovenkanten van muren, sprongen over gaten en ploegden door met onkruid overwoekerde greppels. Maar elke keer als Jo haar ogen opendeed was de kring van achtervolgers kleiner geworden.
In een laatste vertwijfelde poging om door het kordon heen te breken, reed de Doctor recht op de rand van een steile puinhoop af. De driewieler schoot door de lucht, Jo gilde toen zij neer smakten, weer opsprongen en in een verwarde hoop gebroken balken terechtkwamen. Een hevige schok en toen werd het stil.
De Doctor zei vriendelijk: „Doe je ogen maar open, Jo. Het is afgelopen.”
Jo keek om zich heen, de driewieler zat met verbogen stuur onwrikbaar vastgeklemd tussen de balken. Om hen heen stond een kring grimmig kijkende Ogronen met het pistool in de hand.
De Doctor zuchtte en zei: „Ik heb me in ieder geval best vermaakt.”

10. Verhoord door de Daleks

„Redden? Waarom zouden we ons leven wagen om de Doctor te redden?” In de ondergrondse schuilplaats staarde Boaz Moni ongelovig aan.
Moni zei zacht en dringend: „We moeten het doen!”
„Waarom?” vroeg Boaz.
„Toen de kampleider meldde dat de Doctor gevangen was, zei hij dat de Doctor op de een of andere manier voor de Daleks van belang was.” Moni zweeg even. „Meer kon hij ons niet vertellen. Ze moeten hem vlak daarna te pakken hebben gekregen. Vanmorgen is hij ter dood gebracht.”
Anat zuchtte. Het mollige, angstige mannetje was een goede vriend van haar. Door zijn positie was hij een van hun beste agenten geweest. Maar zulke verliezen kwamen dagelijks voor en ze waren er allemaal min of meer aan gewend. „Ga verder,” zei ze.
„Ik heb navraag gedaan bij ons contact in Centraal Beheer,” vervolgde Moni. „Ze werkt voor de Beheerder.” „En wat had zij te vertellen?” vroeg Boaz. „Wat kan er aan een man zo belangrijk zijn?”
„Het schijnt dat de Doctor een vroegere vijand van de Daleks is. Hij heeft ze in het verleden meermalen bestreden en verslagen.”
Anat mompelde: „Hij vertelde wel dat hij ze eerder ontmoet had.”
„Volgens onze bron is de Doctor de enige man waar de Daleks echt bang voor zijn. Begrijpen jullie nu hoe belangrijk hij voor ons is? Hij moet ontzaglijk veel van ze af weten. Als iemand ons helpen kan, is hij het wel.” „Waarom zou hij?” vroeg Anat. „Hij heeft geen enkele reden om ons dankbaar te zijn. We hebben hem zelfs met de dood bedreigd.”
Moni zei: „Dat was een misverstand. Als we hem redden, is hij ons wel iets verschuldigd. En als hij de Daleks even fel haat als wij, zal hij zeker met ons mee willen doen.” Boaz keek twijfelachtig. „Een aanval op Centraal Beheer, dat is zelfmoord! Zelfs als het lukt, zullen er heel wat van ons sneuvelen.”
„Maar het zal de moeite waard zijn,” zei Moni dringend. „Ik heb jullie tweeën nodig, omdat jullie de Doctor van gezicht kennen. Wat vinden jullie ervan?”
Diep binnenin het centrale hoofdkwartier van de Daleks keek de

Beheerder onbewogen toe, terwijl de Doctor door de Ogronen op een lange tafel werd vastgebonden. De muren van het kleine vertrek hingen vol met vreemde apparatuur. Dalek wetenschappers zaten aan bedieningspanelen. Eén muur werd in beslag genomen door een groot scherm.
Toen de Doctor zo was vastgebonden dat hij zich niet meer verroeren kon, zetten de Ogronen hem een zilver glanzende helm op zijn hoofd. Kabels verbonden de helm met apparatuur die bij het scherm stond. Toen alles klaar was, stapten de Ogronen achteruit, de Zwarte Dalek knikte en een andere Dalek drukte op een paar knoppen. Het scherm lichtte op, maar er verscheen alleen een soort dwarrelende leegte.
De Dalek zei: „Hij onderdrukt zijn gedachten."
„Meer vermogen," beval de Zwarte Dalek. Het gezoem van de apparatuur nam sterk in volume toe, maar nog steeds bleven de dwarrelende wolken op het scherm.
De Zwarte Dalek zei: „We willen weten wie je bent. Wie ben je?"
Toen het vermogen nog meer werd opgevoerd, verscheen op het scherm een oude man met een scherp, knorrig gezicht.
Er klonk triomf door in de stem van de Zwarte Dalek. „Het is het gezicht van de Doc-tor zoals we hem op Skaro hebben leren kennen. Beken! Beken !"
De Beheerder zag hoe het gezicht van de Doctor vertrok in geestelijke inspanning. Maar het was vergeefs. Langzaam vervaagde het eerste gezicht en een tweede kwam er voor in de plaats. Het was het geestige, tamelijk grappige gezicht van een jongere man met donker haar.
„Dat is de Doc-tor ook!" De Zwarte Dalek krijste triomfantelijk: „Jij bent de Doc-tor! Jij bent de vijand van de Daleks! Nu ben je in onze macht! We zullen je vernietigen. We zullen je vernietigen! WE ZULLEN JE VERNIETIGEN!"
Alle Daleks in het vertrek richtten hun wapens op de hulpeloze gestalte van de Doctor.

11. De aanval op het Dalek hoofdkwartier

De Zwarte Dalek kwam met zijn assistenten om de tafel staan waarop de Doctor lag vastgebonden. Hun wapens waren op hem gericht en het was duidelijk dat hij onmiddellijk ter dood zou worden gebracht.
De Beheerder stapte naar voren en riep: „Stop!"
De Daleks keken hem aan. „Zwijg," sprak de Zwarte Dalek.
„Het zou een vergissing zijn om hem nu te doden," zei de Beheerder vastberaden. „Begrijpt u dan niet van hoeveel waarde hij voor u kan zijn?"
„De Doc-tor is een vijand van de Daleks. Hoe zou hij ons kunnen helpen?"
„Hij is in contact geweest met de verzetsbeweging. Dat weten we. Misschien is hij wel het brein achter de hele beweging."
De Zwarte Dalek scheen even na te denken. „Heb je daar bewijzen voor?"
„We weten dat hij met ze gewerkt heeft," zei de Beheerder dringend. „Waarom zou hij anders in het werkkamp zijn binnengedrongen? Dat moet geweest zijn om contact op te nemen met de kampleider, de verzetsstrijder die vanmorgen ter dood is gebracht. Waarom nam hij dat risico? Misschien wordt er een nieuwe aanval op hem beraamd!"
De Zwarte Dalek zei: „We gaan verder met de Breinanalysator. We zullen de waarheid uit zijn brein wringen." De Beheerder wees naar de Doctor. Hij lag slap en bewusteloos op de tafel. „Kijk eens naar hem. U hebt hem praktisch moeten doden om zijn identiteit vast te stellen, hij zal sterven voordat hij u nog iets meer kan vertellen."
Weer dacht de Zwarte Dalek na. „Wat moet er dan volgens jou gebeuren?"
„Laat mij hem verhoren."
„Waarom zou jij meer succes hebben dan wij?"
„Ik begrijp hoe zijn brein werkt. Ik kan zijn vertrouwen winnen en druk op hem uitoefenen via het meisje."
Het was even stil. De Beheerder, die aanvoelde dat hij nu moest doorzetten, zei: „Als ik met hem klaar ben, beschikken we over

genoeg gegevens om die hele verzetsbeweging op te rollen."
De Zwarte Dalek keerde zich naar de Ogronen en wees op de Doctor: „Maak hem los."
De Ogronen maakten de Doctor los van de tafel en zetten hem weer op zijn voeten. Door de beweging scheen de Doctor weer tot leven te komen, langzaam gingen zijn ogen open. Hij keek naar de Daleks die om hem heen stonden.
Zacht en beslist zei hij: „Ik heb jullie al eerder verslagen. Ik versloeg jullie op Skaro en daarna ook op de Aarde." De stem van de Zwarte Dalek klonk triomfantelijk: „De Daleks hebben het geheim van het reizen door de tijd ontdekt. Wij zijn weer binnengevallen en hebben de geschiedenis van de Aarde gewijzigd."
Uitdagend zei de Doctor: „Het zal jullie nooit lukken. Uiteindelijk zullen jullie altijd verslagen worden!"
„Jij bent verslagen, Doc-tor. Het rijk van de Daleks zal zich over alle planeten en in alle tijden verspreiden. Niemand kan de macht van de Daleks weerstaan." Terwijl de triomfantelijke stem van de Dalek nog in zijn oren klonk, werd de Doctor het vertrek uitgesleept.
In de ondergrondse schuilplaats van de verzetsstrijders In de ondergrondse schuilplaats van de verzetsstrijders heerste een rustige activiteit. Pistolen werden schoongemaakt en weer in elkaar gezet. Kleine pakjes springstoffen werden klaargemaakt en men maakte zich op om het hoofdkwartier van de Daleks aan te vallen.
Boaz keek de kelder rond. Het was vreemd om nieuwe gezichten te zien in de ruimte die hij al die tijd met Anat en Shura gedeeld had. Er was nog een cel van drie mannen bijgekomen om hen te helpen. De leider heette Mark en was een korte, gedrongen man met handen die de sporen droegen van jaren arbeid in de mijnen van de Daleks. Er werd van hem verteld dat hij bij zijn ontsnapping een Ogron bewaker had gewurgd. Boaz keek naar de brede sterke handen waarmee hij een desintegreer pistool in elkaar zette. Het kostte hem geen moeite het verhaal te geloven.
Dan was er Zando, een roodharige jongen met een uitdrukking van lichte onnozelheid op zijn gezicht. Hij zag er te jong en verlegen uit om een vrijheidsstrijder te kunnen zijn en had daar vaak zijn leven aan te danken gehad.
Tenslotte Joab, een verlegen man, die deskundig was op het gebied van springstoffen. Boaz zag hoe hij stukken Dalekenium tot ballen zo groot als een vuist rolde. „Kalm aan een beetje," zei hij toen Joab met het spul omsprong of het bakkersdeeg was. „Is dat niet een

beetje gevaarlijk?”
Joab grinnikte verlegen. „Alleen als het een Dalek raakt.” In deze vorm ontplofte Dalekenium alleen als het tegen het pantser van een Dalek kwam.
Boaz liep naar Moni en Anat die een kaart zaten te bestuderen. Moni had zich bij hen gevoegd om Shura te vervangen. Hij zou de operatie leiden.
Moni en Anat leken opgewekt en vol zelfvertrouwen en Boaz keek naar de anderen in de kleine kelder. Je zou denken dat ze een gezellig uitstapje aan het voorbereiden waren, dacht hij. Over een paar uur zijn we misschien allemaal dood. En waar wagen we eigenlijk ons leven voor? Voor een of ander geheimzinnig type dat waarschijnlijk toch zal weigeren om ons te helpen. En dan te bedenken dat we hem al gevangen hadden, dacht hij verbitterd. Als we geweten hadden dat hij zo belangrijk was, hadden we hem meteen wel mee hier naartoe kunnen nemen.
Moni vouwde de kaart op. „Dat is dan dat. Is iedereen klaar?” Er werd bevestigend gemompeld. „Dan gaan we maar, we hebben niet zo erg veel tijd.”
Boaz pakte zijn spullen en volgde hen de kelder uit. Nou, Doctor, dacht hij bij zichzelf, het is te hopen dat je het waard bent.

In de gastensuite constateerde de Beheerder met verbazing hoe snel de Doctor weer opknapte. Toen men hem bij de Breinanalysator had weggedragen, had hij gebroken en uitgeput geleken. Maar nu hij wat te eten en te drinken had gehad en even had kunnen rusten, was de Doctor weer bijna de oude. Hij schonk ook maar bitter weinig aandacht aan de pogingen van de Beheerder om hem te overtuigen dat hij met de Daleks moest meewerken.
„Mijn beste man,” zei de Doctor wat ongeduldig, „hoe kan ik u nu iets vertellen dat ik zelf niet weet?”
„Maar u hebt toch contact gehad met de vrijheidsstrijders?” hield de Beheerder aan.
„Niet uit vrije wil,” zei Jo verontwaardigd. „Ze wilden hem eerst doden.”
De Beheerder richtte zich tot Jo. „Begrijpt u dan niet dat ik hem wil helpen? Ik heb hem het leven gered!”
„Dat is waar beste kerel en daar ben ik dankbaar voor,” zei de Doctor, „maar wilde u geen indruk maken op uw meesters door inlichtingen uit mij te krijgen?”

De Beheerder zweeg. Eerlijk gezegd was hij niet zeker van zijn eigen beweegredenen. Dat had inderdaad een rol gespeeld, maar hij had het ook niet goed kunnen aanzien dat de Doctor gedood zou worden. Hij probeerde het nog eens.
„Als u me geen gegevens verstrekt over het verzet — de namen van hun leiders, hun schuilplaatsen, hun plannen voor de toekomst — zullen de Daleks u vernietigen." De Doctor nam nog een slokje wijn en zei koeltjes: „Daar twijfel ik niet aan."
De Beheerder keek hem nieuwsgierig aan. „Hecht u dan zo weinig waarde aan uw leven?"
„Integendeel, ik hecht er enorm veel waarde aan. Maar de Daleks zullen mij toch proberen te doden, wat ik u ook vertel. Dat zijn ze al jaren van plan."
„Maar als u met ze samenwerkt . . ."
„Zoals u met ze samenwerkt?" De Doctor keek de Beheerder medelijdend aan. „Denkt u nou echt dat het mogelijk is om met de Daleks samen te werken?"
„Ze kunnen redelijk zijn," zei de Beheerder zich verwerend. „Ze stellen mijn diensten op prijs."
„Ze tolereren u," zei de Doctor. „Ze laten u leven zo lang als u ze van nut kunt zijn."
Boos zei de Beheerder: „Ik ben een hoge regeringsfunctionaris!"
„U bent een slaaf," zei de Doctor eenvoudig. „U bent een slaaf die een paar voorrechten geniet omdat hij helpt zijn medeslaven te onderdrukken."
Plotseling schreeuwde de Beheerder: „Zwijg!" En Jo zag dat hij letterlijk trilde van emotie.
Het was even stil. Toen begon de Beheerder met een zachte, schorre stem te praten. „U begrijpt het niet," zei hij. „Iemand die niets van die verschrikkelijke jaren weet, kan het niet begrijpen. Tegen het einde van de twintigste eeuw brak een reeks vreselijke oorlogen uit. Er waren lange perioden van uitsluitend verwoesting en dood. Bijna zeven achtste van de wereldbevolking kwam om. De rest leefde lange tijd in kuilen in de grond, hongerlijdend en op een dierlijk peil. De hele planeet was verwoest."
Jo en de Doctor zwegen. Zij waren onder de indruk van het afschuwelijke beeld dat hij geschilderd had. Jo zei zacht: „En toen kwamen de Daleks?"
De Beheerder antwoordde: „De Aarde kon geen weerstand bieden."
„En de Aarde werd een reusachtige fabriek," zei de Doctor. „Alle

rijkdommen en mineralen worden afgevoerd naar Skaro."
„Maar waar hebben ze dat allemaal voor nodig?" vroeg Jo. De Doctor keek grimmig. „Omdat het rijk van de Daleks zich voortdurend uitbreidt. Zij hebben onophoudelijk grondstoffen nodig voor hun oorlogsapparaat. En de planeet Aarde is bijzonder rijk aan mineralen."
De Beheerder knikte. „Iedereen die sterk genoeg is, werkt in de mijnen. De rest werkt in de fabrieken, sorteert erts en helpt bij het fabriceren van wapens voor de Daleks. Zoals u zegt, we zijn allemaal slaven." De Beheerder wreef met zijn hand over zijn ogen. Het was jaren geleden dat hij zichzelf had toegestaan de waarheid te denken, laat staan hem hardop te zeggen.
Jo vroeg: „Hoe komt het dat u voor hen werkt?"
„Iedereen moet voor de Daleks werken," zei de Beheerder eenvoudig. „Dit is beter dan in een mijn of in een fabriek."
„Is dat zo?" vroeg de Doctor. „Is dat echt wel zo?"
De Beheerder probeerde zich te verdedigen. „Ik heb mijn positie gebruikt om anderen te helpen. Ik heb af en toe wat kunnen bereiken. Ik heb zelfs een paar mensen het leven kunnen redden."
„Had u niet meer kunnen bereiken als u uw gaven had gebruikt om de strijd tegen de Daleks te leiden?" vroeg de Doctor.
De Beheerder zuchtte: „Het is hopeloos . . . niemand kan tegen de Daleks op."
„De vrijheidsstrijders denken er heel anders over."
„Een handjevol fanatiekelingen . . . de meesten zijn al afgemaakt. Geloof me, ook zij kunnen er niets aan veranderen."

Op een binnenplaatsje aan de achterkant van het Dalek hoofdkwartier schoof een ijzeren luik open. Moni, Anat, Boaz en de drie andere vrijheidsstrijders kropen erdoor. Zij keken om zich heen. De binnenplaats was smal en donker en er keken geen ramen op uit. Aan de ene kant gaf een poort toegang tot een grotere binnenplaats en aan de andere kant leidde een lage oprit naar een metalen deur in de zijmuur van het hoofdgebouw.
De groep stond om Moni heen die naar de metalen deur wees. „Die uitgang wordt bijna nooit gebruikt, hij is alleen voor Daleks bestemd. De deur zal wel op slot zijn."
„We krijgen hem wel open," zei Joab en haalde een pakje springstof te voorschijn.
„De trap op, de gang door en we zijn er," zei Moni. „Deze uitgang is

het dichtst bij de gastensuite. Boaz en Anat gaan met mij mee, de rest moet deze binnenplaats bezet houden. We gaan langs dezelfde weg . .Hij zweeg toen een Ogron de binnenplaats opkwam. Hij greep naar zijn pistool, maar Zando lichtte de Ogron al beentje en Mark sloeg hem op zijn hoofd met zijn pistool. Zonder geluid te geven zakte de Ogron in elkaar. „Mooi werk," zei Moni. Zando grijnsde. „We hebben ook al heel wat geleerd." Anat en Moni liepen naar de oprit. Enkele seconden later zag het er al naar uit dat de onderneming zou mislukken voor hij goed en wel begonnen was. Twee Ogronen kwamen met getrokken pistolen door de poort die toegang gaf tot de andere binnenplaats. Op hetzelfde ogenblik ging de metalen deur open. Een Dalek kwam naar buiten, gleed over de oprit recht op Anat af en richtte zijn wapen op haar. Zando, Mark en Joab vuurden tegelijk op de twee Ogronen die in rook opgingen. Op hetzelfde moment pakte Boaz het stuk springstof dat Joab had laten vallen, rende naar de Dalek die Anat bedreigde en sloeg met de springstof op diens pantser. Er volgde een geweldige explosie en Boaz en de Dalek verdwenen in een rookwolk.
Anat draaide zich blindelings om naar Moni. „Dat spul is erop gemaakt om bij de eerste aanraking te ontploffen. Dat moet hij geweten hebben."
„Hij wist het," zei Moni, „maar het ontploft niet altijd als je het gooit. Hij nam geen risico." Hij schudde haar ruw door elkaar. „Vooruit! Je wilt toch niet dat hij voor niets is gestorven?"
Moni en Anat renden de open deur binnen en gingen de trap op. De tweede groep bleef, zoals afgesproken, achter. Zando en Mark vuurden door de poort terwijl Joab stukken springstof gooide. Hun positie was goed gekozen maar ze waren ver in de minderheid. Ze zouden het nooit lang kunnen volhouden.

In de gastensuite zette de Beheerder zijn vergeefse pogingen voort om de Doctor te overtuigen dat hij inlichtingen over de vrijheidsstrijders moest verschaffen. „U kunt van me denken wat u wilt," zei hij mat, „maar ik heb uw leven gered. Het zal mij niet lukken uw leven te sparen als u me niet iets verteld dat ik aan de Daleks kan doorgeven."
„Ik beschik eenvoudigweg niet over gegevens," zei de Doctor, „en als ik iets wist, zou ik het u, eerlijk gezegd, ook niet vertellen."
Plotseling klonk het geluid van een explosie en het hoge zoemen van de desintegreerpistolen.

De Beheerder sprong geschrokken overeind. Hij keek verwilderd om zich heen terwijl het geluid van de pistolen dichterbij kwam. „Bewakers!” schreeuwde hij. „Bewakers!” Iemand kwam met getrokken pistool de kamer binnenrennen, maar het was geen Ogron bewaker. Het was Anat!

Meteen achter haar kwam een man die zij niet kenden. Hij keek naar de Beheerder en zei: „Roep maar niet om je bewakers, vriend. Ze zijn allemaal dood.”

Anat zei: „Doctor, Jo, is alles goed met jullie?” Voordat ze antwoord konden geven, ging ze verder: „U hebt geen reden om ons te vertrouwen, maar kom alstublieft met ons mee. We hebben u nodig om de Daleks te bestrijden. Dit is Moni, een van onze leiders.”

De Doctor zei: „Kom mee, Jo.” Ze liepen naar de deur. Plotseling bleef de Doctor staan. De andere vrijheidsstrijder richtte zijn pistool op de Beheerder om hem dood te schieten. „En wat jou betreft . . .” zei hij.

De Beheerder stond roerloos te wachten. De Doctor riep: .Nee!” Moni keek hem verbaasd aan.

„Het heeft geen zin om hem te doden,” zei de Doctor. „Hij is niet de echte vijand.”

Moni zei: „Maar hij heeft ze geholpen. Als u wist hoeveel bloed er aan zijn handen . . .”

De Doctor antwoordde: „Ze zouden altijd iemand anders gevonden hebben. Laat hem met rust.”

Anat riep: „Moni, kom mee.”

Met tegenzin liet Moni zijn pistool zakken.

Jo, de Doctor en de twee vrijheidsstrijders sprintten door de gang. De Beheerder stond nog steeds op dezelfde plaats. Half versuft probeerde hij te begrijpen wat er gebeurd was. Hij kon nog steeds niet geloven dat hij nog leefde.

12. Terug naar het gevaar

Gewikkeld in een oude deken zat Jo Grant dicht bij het houtvuur. Genietend dronk ze met kleine teugjes uit een blikken kroes met dampende kruidenthee. Nieuwsgierig keek ze de kelder rond. Het was een onaantrekkelijke ruimte maar het licht van het vuur gaf het iets gezelligs. Ze vond het hier veel plezieriger dan in het glanzende metaalachtige Dalek verblijf.

De Doctor zat naast haar. Hij zat ook thee te drinken. Er werd voortdurend gepraat door de Doctor, Moni en Anat die ook bij het vuur zaten. Jo wist dat er bij de redding drie vrijheidsstrijders waren omgekomen. Een was er gesneuveld bij een gevecht met een Dalek, twee andere hadden zich opgeofferd om hun aftocht te dekken.

Jo's gedachten gingen terug naar hun ontsnapping. Het was allemaal zo vlug gegaan. Zij en de Doctor waren de vrijheidsstrijders gevolgd, eerst door de gangen en daarna een lange trap af. Tenslotte waren zij op een binnenplaats terechtgekomen waar werd geschoten en de explosies van springstoffen klonken. Er werd veel geschreeuwd en er hing een verstikkende rook.

Daarna waren ze allemaal door een klein luik gekropen en kwamen terecht in nauwe tunnels. Tenslotte hadden ze kilometers lang over puin gelopen en moesten steeds stilhouden en zich verbergen voor Ogron patrouilles. Eindelijk waren ze dan hier aangekomen.

Jo probeerde te luisteren naar het gesprek dat om haar heen gevoerd werd, maar ze dommelde steeds weg. Ze was zich er vaag van bewust dat zij het over Sir Reginald Styles hadden.

De Doctor zei: „Maar hoe weten jullie dat allemaal? Hoe weten jullie dat Styles verantwoordelijk is?”

„Er waren nog steeds geschiedenisboeken,” zei Moni ongeduldig. „Zelfs na de ramp. We weten het.”

Anat nam het van hem over. „Weet u, Styles deed alleen maar alsof hij voor de wereldvrede werkte. Eigenlijk wilde hij alleen maar macht voor zichzelf.”

De Doctor nam nog een slok thee. „Jullie zeggen dus dat die conferentie die hij bijeen riep alleen maar een truc was ?”

„Precies,” bevestigde Moni. „Op die manier lukte het hem om alle belangrijke afgevaardigden naar zijn huis te lokken.”

De Doctor zei: „Ik hoorde dat hij voorbereidende besprekingen wilde voeren."
„Toen ze allemaal in het huis waren, deed zich een geweldige ontploffing voor," zei Moni. „Het huis werd totaal verwoest en Styles kwam samen met de anderen om."
„Dat was niet erg slim van hem," was het commentaar van de Doctor.
Moni zei: „Hij moet zelf de bom hebben aangebracht. Misschien heeft hij de tijdontsteking verkeerd afgesteld." „Er volgden beschuldigingen over en weer," zei Anat, „en er was natuurlijk geen sprake meer van een conferentie. Kort daarna brak er oorlog uit, eerst nog met conventionele wapens en daarna met kernwapens. Een reeks van oorlogen had tenslotte dit tot gevolg . . ." Ze gebaarde met haar hand om zich heen.
Moni knikte instemmend. „Daarna kwamen de Daleks en namen wat er over was in bezit."
De Doctor staarde nadenkend in het vuur. „En daarom besloten jullie om terug te gaan in de tijd en in jullie eigen geschiedenis tussenbeide te komen . . . en Styles te doden voor hij zijn plan ten uitvoer kon brengen?"
„Inderdaad," zei Moni.
„We hebben tekeningen van tijdmachines van de Daleks gestolen. We hebben onderdelen en gereedschap gestolen en zo hebben we zelf tijdmachines kunnen bouwen." Anat vervolgde: „In het begin ging het niet zo best. De overbrenging was erg onstabiel. De mensen verschenen een tijdje in uw tijd en verdwenen dan weer."
„Dat verklaart die geestverschijningen die Styles gezien heeft," zei Jo, „en de man die uit de ziekenboeg van UNIT verdween."
De Doctor knikte. „Toen kwamen jullie drieën en raakte ik erin verwikkeld. Wat is er trouwens met die andere gebeurd? Die jonge vent . . ."
Anat fronste haar voorhoofd. „Shura? Hij is gewoon verdwenen, we denken dat een Ogron patrouille hem te pakken heeft gekregen."
Moni zei: „Op de een of andere manier zijn de Daleks erachter gekomen wat we aan het doen waren. Ze stuurden Ogron troepen terug in de tijd om ons dat te verhinderen. Shura is er waarschijnlijk een tegen het lijf gelopen."
De Doctor bekeek de kring van gezichten. „Er is iets dat jullie ons nog niet verteld hebben. Waarom hebben jullie zoveel moeite gedaan om ons te redden?" Hij keek Anat spottend aan. „Zo

vriendschappelijk was onze eerste kennismaking nu ook weer niet.”
Anat zei: „Dat spijt me nu ook erg, Doctor. Eerst dachten we dat u Styles was. Toen we erachter kwamen dat u het niet was, liep u ons alleen maar voor de voeten. Onze opdracht moest ten koste van alles slagen.”
De Doctor keek naar Moni. „Maar ik heb nog steeds geen antwoord op mijn vraag. Waarom hebben jullie ons bevrijd?”
Moni boog zich naar voren „We hoorden dat u een oude vijand van de Daleks bent en dat u ze al eerder hebt bestreden en verslagen. We dachten dat u ons zeker zou willen helpen om ze hier te verslaan.”
De Doctor zei: „Als ik dat kan, zal ik het zeker doen. Wat willen jullie dat ik doe?”
Dringend zei Moni: „U kunt slagen waar wij gefaald hebben. We willen dat u teruggaat naar uw eigen tijd en Styles doodt!”

Het was een drukte van belang rond de tunnel bij Austerly House. Het terrein werd hel verlicht met zoeklichten en de koplampen van legerjeeps.
Kapitein Yates stond voor de jeep van de generaal met enige uitrustingsstukken van de vrijheidsstrijders. Er was wat proviand, de kapotte zender en een korte, dikke cilinder met bedieningsknoppen.
„Deze spullen hebben we in een soort bergplaats onder wat rommel gevonden, generaal.”
De generaal bekeek het en gromde: „En dat is alles?” „Ja, generaal. Er is verder niets of niemand te vinden.” De generaal zuchtte. Hij was de hele lange dag bezig geweest met de opruiming na het gevecht by Austerly House en het afzoeken van het terrein. Hij had nu ook in en om de tunnel laten zoeken en afgezien van deze spullen had dat geen enkel resultaat opgeleverd.
De generaal had al evenmin succes gehad met zijn pogingen de gezaghebbers ervan te overtuigen dat het beter was geen besprekingen in Austerly House te voeren. Zoals vaker het geval was bij UNIT operaties, waren de redenen van de generaal te fantastisch om geloof aan te hechten. Daar kwam nog bij dat er een pijnlijk tekort aan bewijsmateriaal voorhanden was. De desintegreer pistolen van de Ogronen en de vrijheidsstrijders lieten geen spoor van hun slachtoffers na. En zelfs de lijken van Ogronen die door kogels waren gedood, waren op geheimzinnige wijze verdwenen. De

generaal kon zijn relaas alleen ondersteunen met de sporen van een gevecht in de werkkamer van Styles en het feit dat een aantal van zijn eigen manschappen verdwenen was.
Een sceptische ambtenaar van het ministerie had de vernielde werkkamer van Styles bekeken en afkeurend iets over vandalisme gemompeld. Ploegen schilders en behangers hadden de hele dag gewerkt om de schade te herstellen en nu was zelfs dat bewijsmateriaal verdwenen. Maar de voornaamste hinderpaal was Styles zelf. Op het ogenblik was hij in Londen om de afgevaardigden te begroeten en verzette zich krachtig tegen elke wijziging in de plannen. Hij zei dat het organiseren van de conferentie een delicate, bijna onmogelijke zaak was geweest. De geringste wijziging zou achterdocht kunnen wekken bij de afgevaardigden en het gevolg daarvan zou zijn, dat ze onmiddellijk weer naar huis zouden terugkeren.
De generaal zag wel in dat de oude baas daarin gelijk had en de prijs voor de wereldvrede rechtvaardigde ongetwijfeld risico's. Maar de generaal zat toch maar met het probleem dat hij voor de veiligheid van de conferentieleden moest zorgen.
Er klonk geraas van een motorfiets en een ordonnans stopte bij de jeep. De generaal pakte een telegram aan en maakte het open.
„Dat is dan dat, Mike. Er kan geen sprake zijn van enige wijziging in de plannen. Styles en de andere wereldleiders komen hier morgenochtend aan." Humeurig verfrommelde hij het telegram.
„We kunnen alleen maar blijven zoeken, Mike. Er moet voortdurend gepatrouilleerd worden. We zullen het zoeken nog uitbreiden want ik wil een volkomen veilig gebied rondom het huis. O ja, laat voortdurend die tunnel bewaken. Daar schijnt zich van alles af te spelen."
„En wat moet ik hiermee, generaal?" vroeg kapitein Yates terwijl hij op zijn vondsten uit de tunnel wees.
De generaal rommelde wat met zijn stokje door de verzameling . . .
„Voorzichtig, generaal!" zei Yates, vol schrik. „Die cilinder heeft erg veel weg van een bom." „Stuur het allemaal maar naar het UNIT-hoofdkwartier. De Doctor wil het misschien wel bekijken . . . als we hem tenminste ooit nog terugzien."

De generaal startte zijn jeep en reed terug naar het huis. Yates legde zijn vondsten achterin een vrachtwagen en vroeg zich af of de Doctor inderdaad nog ooit terug zou komen om ze te onderzoeken.

En Jo Grant was al even benieuwd. Mike schudde vermoeid zijn hoofd en ging zich toen verder bezighouden met het organiseren van de zoekactie.
De generaal en kapitein Yates wisten het niet, maar er ontbraken twee belangrijke dingen aan wat zij in de tunnel gevonden hadden. Het belangrijkste was Shura zelf en dan wat hij bij zich had: een desintegreer pistool en een Dalekenium bom.
Na het lawaai van de mislukte hinderlaag van de Daleks, was Shura weer in een onrustige slaap gevallen. Toen hij wakker werd, was hij er beroerder aan toe dan voorheen. Door zijn toestand van uitputting, zijn verwondingen en het lange verblijf in de koude, vochtige tunnel had hij hoge koorts gekregen. Hij kon maar aan één ding denken: de anderen waren weg, hadden hem in de steek gelaten! Maar hij moest de opdracht uitvoeren. Hij moest terug naar Austerly House en Styles doden.
Tegen dat het donker werd, was hij uit zijn schuilplaats te voorschijn gekomen. Als een gewond dier hinkte hij langzaam vooruit. Hij kwam vanuit de tunnel in de koele avondlucht en bleef even hijgend staan. Daarna wankelde hij over de velden in de richting van het huis. Toen hij aan de rand van een weiland kwam, hoorde hij soldaten naderbij komen. Hij liet zich in een greppel vallen, bedekte zich met bladeren en varens en bleef doodstil liggen. Hij hoorde het geluid van legerauto's die op de weg parkeerden. Er sprongen mannen uit, hij hoorde het gestamp van legerschoenen en het roepen van bevelen. Voetstappen gingen vlak langs zijn hoofd.
Toen het weer rustig was geworden, krabbelde Shura overeind en ging struikelend verder. Al gauw had hij de legerwagens achter zich gelaten.
Shura had er geen idee van hoeveel geluk hij wel had gehad. Terwijl de mannen van de generaal zich verder van het huis verspreidden, was hij juist op weg er naar toe. Toen hij door de linie heen was, bewogen hij en de soldaten zich in tegenovergestelde richtingen.
Het duurde lang voordat hij het terrein van het huis bereikte. Omdat hij te zwak was om over de muur te klimmen, ging hij naar de poort en wachtte. De poort werd bewaakt. Onder dekking wachtte Shura geduldig tot een vrachtwagen van UNIT kwam aanrijden. Terwijl de wachtpost het pasje van de chauffeur bekeek, zag Shura kans om achterin de auto te klauteren. Die was

volgeladen met etenswaren, kisten en kisten vol. Sir Reginald en zijn gasten mochten niets tekort komen. Shura stopte haastig een brood en een fles onder zijn kleren.
De vrachtwagen stopte achter het huis. Shura sprong eruit en verdween in de schaduw voordat de chauffeur naar achteren was gelopen. De keukendeur stond open, maar er brandde licht en hij hoorde het geluid van stemmen.
Zoekend naar een ingang schoof Shura langs de zijkant van het huis. Hij hoorde het geluid van metaal onder zijn voeten en keek omlaag. Hij stond bij een rond luik. Shura haalde een mes uit zijn zak en zag kans het luik open te wrikken. Zonder aarzelen trok hij zijn kiel uit, deed zijn spullen erin, maakte er een bundeltje van en liet het vallen. Daarna zwaaide hij zijn benen over de rand en liet zich zakken. Hij kwam terecht op iets brokkeligs dat onder zijn voeten verschoof. Door zich uit te rekken kon hij het luik te pakken krijgen om het weer over het gat te schuiven. Een paar minuten later kwam er een UNIT wachtpost de hoek om, zijn schoenen bonkten over het luik.
Shura haalde een lichtcel uit zijn zak en keek om zich heen. Hij was in een kleine kelder die vol lag met brokken zwarte steen. Hij herinnerde zich wat hij in de geschiedenisboeken had gelezen: natuurlijk . . . kolen! Dat gebruikten ze vroeger als brandstof . . .
Shura's gesternte had het ongelooflijk goed met hem voor. Het leek wel alsof het de bedoeling was dat hij zou slagen in zijn opzet . . . alsof het lot met hem samenwerkte. In Austerly House was al heel lang een met olie gestookte centrale verwarming, maar de oude kolenkelder en de rest van de kolen waren er nog. Er kwam nu nooit meer iemand in de kelder.
Shura maakte voor zichzelf een holte in de kolen en ging op zijn gemak zitten. Hij sloeg de hals van de wijnfles, nam een slok en stopte het brood met handenvol in zijn mond.
Door de invloed van de wijn en de koorts zweefde hij zorgeloos boven de wereld. Alles ging prima. Als Styles arriveerde, zou hij hem doden en zou de opdracht zijn uitgevoerd. In het gitzwarte donker van de kolenkelder, met zijn pistool en zijn bom tegen zijn borst geklemd, voelde Shura zich kalm en gelukkig. Hij hoefde alleen nog maar te wachten.

Jo werd met een schok wakker uit haar slaap bij het vuur van de vrijheidsstrijders. In de kelder was iets aan de hand, er werd

opgewonden en luid gepraat en de Doctor ijsbeerde door het vertrek.
„Zie je dan niet in, man,” zei hij, „dat je me vraagt om een moord te plegen? Hoe kan ik nu doen wat jullie van me verlangen?”
Anat zei: „We vragen u om slechts één man te doden en daardoor veel levens te redden.”
„Het blijft moord,” zei de Doctor koppig.
„Maar is die niet gerechtvaardigd,” drong Moni aan, „als daardoor de mensheid van de Daleks verlost blijft?”
„Ja, maar zou dat zo zijn?” vroeg de Doctor en ging verder met ijsberen. „Zou dat zo zijn?”
Anat keek hem verbaasd aan. „We hebben u verteld hoe het allemaal is gegaan.”
„En als jullie geschiedenisboeken het nu eens mis hebben? Ik bedoel niet de feiten maar de interpretatie ervan?” Hij keerde zich naar Moni. „Wil je ons niet naar onze tijd terugsturen? Nu we op de hoogte zijn van de feiten, kunnen we jullie misschien op een andere manier helpen.”
„Doctor, alstublieft,” zei Moni. „De relatie tussen uw tijdzone en de onze is vast. Hier is een dag voorbij gegaan en in uw tijd is een dag voorbij gegaan. Straks is het misschien te laat. Belooft u dat u ons zult helpen! We zullen u terugsturen als u ons uw woord geeft dat u Styles zult doden.”
„Mijn beste kerel,” zei de Doctor, „ik ben het helemaal met jullie eens wat het doel betreft, maar ik vind het middel onaanvaardbaar. En bovendien heb ik maar steeds het gevoel dat er ergens iets niet klopt.”
Jo gaapte en rekte zich uit. Iedereen keek haar aan toen ze zei: „Wat mij dwars zit is, dat ik niet kan geloven dat Styles een meedogenloze massamoordenaar zou zijn. Hij deed wel een beetje uit de hoogte, maar in wezen leek het me best een aardige, oude baas.” Ze gaapte nog een keer. De Doctor zei enthousiast: „Dat is het, Jo! Dat is het! Dat zat mij ook dwars.” Hij keerde zich naar de vrijheidsstrijders. „Styles is een goed mens, ijdel misschien en aanmatigend, maar in feite een goed mens. Hij wil echt vrede voor de wereld, daar durf ik op te zweren. Hij kan die explosie niet veroorzaakt hebben.”
Anat zei: „Maar wie dan wel?”
„Laat me dat boek van jullie nog eens zien,” zei de Doctor. Anat gaf hem het beduimelde boek dat door honderden handen was gegaan.

Het was duidelijk een van de grootste schatten van de vrijheidsstrijders. Hij tuurde naar de verbleekte letters en begon hardop te lezen: „De explosie in de kelder was van zo'n vernietigende kracht dat er gedacht werd aan het gebruik van een kleine atoombom. Maar later bleek er geen spoor van radioactiviteit te ontdekken. De regering werd ervan beschuldigd dat zij een nieuw type ’schone’ atoombom had ontwikkeld, maar dit werd krachtig ontkend en in de oorlogen die volgden werd zo’n bom ook nooit gebruikt.”
De Doctor deed het boek dicht. Een ongelooflijk idee begon in zijn geest vaste vorm aan te nemen. „Een springstof die in die tijd onbekend was,” zei hij zacht. Hij keek Anat aan. „En één van jullie drieën kwam niet terug!”
„Inderdaad. Shura ging contact opnemen met de basis. We hebben hem nooit meer teruggezien.”
Nadenkend zei de Doctor: „Wat hadden jullie allemaal meegenomen naar de twintigste eeuw?”
Anat zei: „De normale gevechtsuitrusting: desintegreerpistolen, zender-ontvanger, proviand, springstoffen . . .” De Doctor viel haar in de rede. „Springstoffen?”
„We hadden twee Dalekenium bommen bij ons. Voor alle zekerheid . . .”
„Hoe zagen die eruit?”
„Korte, dikke, zwarte cilinders, ongeveer zo groot.” Ze gaf het aan met haar handen. „Klein, maar enorm krachtig. We hadden ze van de Daleks gestolen.”
„Ik kan me niet herinneren dat ik jullie met die bommen gezien heb,” zei de Doctor. „Hadden jullie ze bij je toen jullie in het huis waren?”
„Shura verborg ze voor ons in de tunnel toen we aankwamen. We hadden geen tijd om ze mee te nemen toen we teruggingen.”
„Precies,” zei de Doctor. „Shura verborg ze in de tunnel waar hij ging proberen de basis op te roepen. En Dalekenium is een schone springstof, even sterk als een atoombom maar zonder radioactiviteit!”
„Ja, maar . . .” Anat staarde hem vol afgrijzen aan. „Nee, Doctor, dat kan niet!”
Onbarmhartig zei de Doctor: „Het klopt allemaal. Een springstof die in die tijd op de Aarde onbekend was . . . Shura, verlaten, misschien gewond, maar vastbesloten om de opdracht uit te voeren . . . en

Styles, die met de andere afgevaardigden naar het huis terugkwam.”
De Doctor keek de kring van ontzette gezichten rond. „Begrijpen jullie het niet? Jullie willen de geschiedenis veranderen, maar dat kunnen jullie niet. Jullie maken er deel van uit, verstrikt als jullie zijn in een tijdparadox. Styles doodde al die wereldleiders niet. Hij veroorzaakte niet de oorlogen die tot de overheersing van de Daleks leidden. Dat deden jullie! Dat hebben jullie allemaal zelf gedaan!”

13. De dag van de Daleks

Weer stond de Beheerder voor de Hoge Raad van de Daleks.
De Zwarte Dalek, de Gouden Dalek en hun gevolg omringden hem dreigend.
Mat luisterde hij naar de beschuldigende stem van de Gouden Dalek: „Je bent tekort geschoten. De Doc-tor is ontsnapt."
„We zullen hem weer vangen," zei de Beheerder. „Dat zweer ik."
„Hij moet worden opgespoord en vernietigd!"
Vermoeid zei de Beheerder: „Ik ben er zeker van dat hij zal proberen naar zijn eigen tijdzone terug te keren. Als hij dat doet met de hulp van de vrijheidsstrijders, zal het gebeuren in de oude monorailtunnel. Vanaf dat punt komen ze vlak bij Austerly House uit. Ik kan weer een hinderlaag leggen door overal in de tunnel wachtposten te zetten."
De Zwarte Dalek zei: „Als je faalt, zul je met je leven boeten. Dit is je laatste kans!"
De Beheerder draaide zich om en liep weg.
Hij ging terug naar zijn kamer en liet zijn assistent Zeno bij zich komen. Dat was een eerzuchtige jongeman met scherpe trekken. De Beheerder gaf hem zijn instructies voor de hinderlaag: „Ik laat het helemaal aan jou over, val me niet lastig met kleinigheden."
Verbaasd, maar blij met de kans om zich te onderscheiden, ging Zeno terug naar zijn eigen kamer. Enkele ogenblikken later werd zijn goede humeur verstoord toen hij bevel kreeg om voor de Zwarte Dalek te verschijnen. Haastig ging hij naar het hoofdkwartier, waar hij bevend stond te wachten tot de Zwarte Dalek verscheen.
Zeno keek vol angstig ontzag naar de Dalek. Hoewel hij zijn hele leven voor de Daleks had gewerkt, had hij er maar zelden een gezien en zeker geen van zo'n hoge rang. De Daleks heersten via derden en lieten zich maar hoogst zelden zien.
De Dalek zei: „We twijfelen aan de trouw en doeltreffendheid van de Beheerder. Het zal misschien nodig blijken dat je hem vervangt."
Zeno boog. „U weet wat het beste is," zei hij.
„Tijdens de komende operatie zul je hem nauwlettend gadeslaan. Daarna breng je ons verslag uit."

Het was nog donker toen Jo, de Doctor en de twee vrijheidsstrijders zich een weg zochten over het puin. Jo was nu erg moe. Ze struikelde een paar keer en de Doctor moest haar bij haar arm vasthouden.
Ze herinnerde zich de urenlange discussies en de pogingen van de Doctor om de vrijheidsstrijders ertoe te brengen zijn theorie te aanvaarden en hoe hij daar tenslotte in was geslaagd. Jo had de discussie niet op de voet gevolgd. Ze wist alleen dat ze nu eindelijk naar huis gingen, weg uit deze afschuwelijke wereld van Daleks en Ogronen, terug naar hun eigen tijd.
Moni hield stil bij de ingang van de tunnel. „Dat is het dan, Doctor. Anat zal u naar een punt brengen dat overeenkomt met de spoorwegtunnel in uw eigen tijd. Daar zult u worden overgezonden. Vaarwel en succes.” Een korte handdruk en Moni verdween. De anderen doken het duister in. Anat liep voorop en deed af en toe haar lichtcel aan om zich te oriënteren. Het leek of ze een eindeloze tijd door de tunnel voortploeterden, maar tenslotte zei Anat toch: „We zijn er.” Ze maakte licht en de Doctor herkende het punt waar hij was aangekomen. Anat haalde een tijdmachine te voorschijn. „Hij is al afgesteld, u hoeft alleen maar op de knop te drukken.” Ook zij nam afscheid met een handdruk. „Vaarwel, Doctor. Ik hoop dat u gelijk krijgt. Doe alstublieft uw best voor ons.”
Ze wilde hem net de tijdmachine geven, toen zij gevangen werden in de straal van een fel zoeklicht. Een stem zei: „Blijf waar u bent!” Overal om hen heen doemden Ogronen op.
De Beheerder stapte naar voren. „Het loopt af zoals ik u voorspeld heb, Doctor. Niemand kan de Daleks verslaan, het is waanzin om weerstand te bieden.”
De Doctor liep naar de Beheerder. Hij zei zacht en dringend: „Ik kan deze hele wereld van hun overheersing bevrijden. Ik weet wat er gebeurd is en hoe zij deze planeet hebben kunnen veroveren. Ik kan de geschiedenis van de Aarde weer in goede banen leiden. Gaat u me dat verhinderen ?”
Met gekwelde stem antwoordde de Beheerder: „Als ik dat maar zeker wist . . .”
De Doctor zei: „U vertelde me over oorlog, lijden en honger . . . Ik kan voorkomen dat dat gebeurt. Wij kunnen dat voorkomen! Wilt u me helpen?”
„U hebt mij het leven gered,” zei de Beheerder langzaam. „U had me kunnen laten doden en nu biedt u me de vrijheid aan.” Hij

keerde zich naar de Ogronen die om hem heen stonden en zei: „Ga weg! Ik alleen zal met deze misdadigers korte metten maken. Ga weg, zeg ik!” Verward schuifelden de Ogronen weg in het donker. De Beheerder keerde zich weer naar de Doctor: „Gaat u ook weg! Vlug!”
De Doctor wenkte naar Jo, ze haastte zich naar hem toe. Hij keek naar Anat, maar die schudde haar hoofd. „Ik blijf in mijn eigen tijd, Doctor. Bovendien kan de machine maar twee mensen verplaatsen.”
Vlug zette de Doctor de tijdmachine aan. Het gloeien van het tijdveld omgaf de twee gestalten. Langzaam begonnen Jo en de Doctor te vervagen.
Zeno kwam door de tunnel aanhollen met gewapende Ogronen achter zich. Hij brulde: „Hou ze tegen!” Maar het was al te laat, Jo en de Doctor waren verdwenen. Zeno keek naar de Beheerder. „U hebt ze laten ontsnappen! Daar zult u voor boeten, Beheerder.” Hij keerde zich naar Anat: „En jij ook!”
Maar Anat had haar pistool al in de hand. Ze schoot het zoeklicht uit en verdween in het donker. Zeno greep naar de Beheerder die tot zijn verbazing was blijven staan en geen poging deed om te ontsnappen.
Anat rende vlug door de donkere tunnel. Moeiteloos glipte zij tussen de talloze Ogronen door, terwijl zij ieder zoeklicht dat zij zag uitschoot. De Ogronen schoten in hun paniek in het wilde weg en raakten alleen maar elkaar.
Anat kwam bij de plek waar de Doctor de tunnel verlaten had. De werkladders waren een oude en veel gebruikte vluchtweg. Lenig klom ze naar boven en kwam weer in de frisse lucht.
Even keek ze uit over de zee van puin, het enige soort wereld dat ze kende. Het werd al licht in het oosten, de dag brak aan. Als de Doctor slaagde in zijn opzet, zou het een nieuwe dageraad voor iedereen worden. En als dat niet het geval was, kon ze nog altijd doorgaan met de strijd. Ze begon door het puin zich een weg te zoeken naar de schuilplaats.

Na weer een verbijsterende reis door de tijdvortex belandden Jo en de Doctor in de spoorwegtunnel van hun twintigste eeuw.
„Alles goed, Jo?” informeerde de Doctor.
Ze knikte.
„Kom mee dan, we hebben maar weinig tijd.”
Ze renden de donkere tunnel uit en liepen meteen sergeant Benton

tegen het lijf die met de bewaking van de tunnel belast was. „Jo, Doctor!” riep hij. „Waar hebben jullie gezeten?”
„Ik heb geen tijd om het uit te leggen,” zei de Doctor. „Hoe staat het bij het huis?”
Benton keek op zijn horloge. „De afgevaardigden voor de conferentie kunnen elk ogenblik aankomen. Styles is er al, hij wil vroeg beginnen.”
„Dan zijn we misschien nog net op tijd,” zei de Doctor. „Leen me een jeep, sergeant, ik moet er meteen heen.” Benton haalde zijn schouders op. „Ik moet hier blijven. De generaal wil dat de tunnel bewaakt wordt. Maar ga gerust uw gang, Doctor.” Hij wees naar een jeep die op de weg geparkeerd stond. De Doctor holde erheen. Jo zei bedremmeld: „Hallo, sergeant en tot ziens, sergeant,” en holde de Doctor achterna.
Voor de laatste keer stond de Beheerder van Aardesector Een voor de Hoge Raad van de Daleks. Het was een andere man geworden. Hij had niet meer de nederige houding van een slaaf en kende eindelijk geen angst meer. Er was nu niets meer te verliezen en hij luisterde rustig naar het verslag van de ijverige Zeno.
De Zwarte Dalek keerde zich beschuldigend naar de Beheerder. „Je zult worden vernietigd! Je hebt de Daleks verraden!” Hij en de andere Daleks richtten hun wapens op de man.
De Beheerder antwoordde kalm: „O nee, ik heb mijn hele leven lang de mensheid verraden, maar dat is nu afgelopen.”
De Zwarte Dalek krijste razend: „Je zult vernietigd worden!”
De Beheerder glimlachte en zei: „Wie weet? Misschien heb ik er wel aan meegeholpen om jullie te vernietigen.” Hij glimlachte nog steeds toen hij door de wapens van de Daleks getroffen werd. Zijn lichaam verstrakte even in een fel, wit licht en zakte in elkaar op de grond.
De Zwarte Dalek keerde zich naar Zeno, terwijl de Ogronen het lijk van de Beheerder de zaal uitsleepten. „Je hebt aangetoond dat je waardig bent om de nieuwe Beheerder te worden. Maar wees gewaarschuwd . . . De
Daleks eisen volledige trouw van hen die hen dienen.” Zeno boog en verliet het vertrek.
De Daleks begonnen met hun knarsende, metalige stemmen te praten. Het was eigenlijk geen bespreking want, omdat de Daleks één van gedachten zijn, was het meer een eensgezind koor. De Gouden Dalek nam het eerst het woord.

„De Doc-tor is een Tijdheer. Door zijn tussenkomst kan de geschiedenis weer zijn normale loop hernemen.”
De Zwarte Dalek: „We moeten hem volgen naar de tijdzone van de twintigste eeuw en hem vernietigen.” „De oorlog tussen de mensen moet uitbreken,” sprak de Gouden Dalek.
„De verovering van de planeet Aarde door de Daleks mag niet ongedaan worden gemaakt,” was ook de mening van de Zwarte Dalek.
De Daleks verlieten de zaal om zich op hun onderneming voor te bereiden. Deze keer zouden ze een grootscheepse inval doen in de twintigste eeuw.

Ondanks het vroege uur stonden er toch nogal wat nieuwsgierigen bij het hek van Austerly House. Belangstellend keken zij toe terwijl de diplomaten een voor een in hun lange, glanzend zwarte wagens arriveerden. Er was zelfs een reportageploeg van de televisie. De commentator deed erg zijn best om een reeks beelden van mannen van middelbare leeftijd, die uit de auto’s stapten, interessant te doen lijken.
„En het is niet overdreven om te zeggen dat de wereldvrede kan afhangen van wat er hier vandaag zal gebeuren. Op de trap ziet u Sir Reginald Styles om de Chinese afgevaardigde te begroeten die net uit zijn auto stapt. Doordat de Chinezen op het laatste ogenblik aan deze conferentie hebben willen deelnemen, is de kans op succes aanmerkelijk gestegen. Dat de Chinezen hebben toegestemd is geheel en al te danken aan de inspanningen van Sir Reginald zelf. Naast Sir Reginald ziet u brigadegeneraal Alastair Lethbridge Stewart. De generaal voert het bevel over de Britse afdeling van UNIT en is belast met de veiligheid van de conferentie.”
De commentator zweeg even en pijnigde zijn hersens om nog iets te bedenken. Hij wenste net dat er iets zou gebeuren, toen zijn wens als door een wonder in vervulling ging. Een zeer snel rijdende jeep schoot plotseling de oprit op en stopte met gillende banden voor de trap. Een zeer lange man met tamelijk haveloze kleren sprong eruit, gevolgd door een kleine jongedame. De lange man rende de trap op en duwde Styles en de generaal naar binnen.
De commentator ving nog iets op van: „Doctor, wat denk je wel dat je . . .” en toen was het viertal verdwenen. Binnen zei de Doctor: „Het doet er niet toe waar ik geweest ben. Je moet dit huis onmiddellijk ontruimen!” Woedend vroeg Styles: „Is deze man

krankzinnig?"
„Doe alstublieft wat hij zegt," zei Jo. „Als u het niet doet, gaan we allemaal de lucht in!"
„Inderdaad, generaal," zei de Doctor. „Ergens in dit huis bevindt zich een bom."
„Onmogelijk," zei de generaal onomwonden. „Het hele huis is doorzocht."
„Ga dan nog maar eens zoeken," antwoordde de Doctor, „maar ontruim eerst dit gebouw!"
Styles zei: „Ik weiger categorisch om weg te gaan, generaal. En ik sta erop dat deze man wordt verwijderd!"

In de kelder onder het huis was Shura bezig zijn Dalekenium bom op scherp te zetten. Door het luik wat op te lichten had hij even tevoren de drukte rond het huis op kunnen nemen. Hij had zelfs een voorbijkomende militair horen roepen: „Rechtop daar. Styles is in aantocht." Daar had Shura genoeg aan gehad. Hij had nog even gewacht, de rest van de wijn en het brood verorberd en stelde nu de bom af. Kleine cijfertjes begonnen te verspringen op de wijzerplaat van de bom, maar stopten ineens weer. Shura tuurde er wazig naar in het licht van zijn lichtcel. Het tijdmechanisme werkte niet! Maar dat maakte niets uit, hij kon het best missen.

Op de weg bij de tunnel stond sergeant Benton tegen een muur geleund. Hij rekte zich uit en vroeg zich af hoe lang hij die verrekte tunnel nog zou moeten bewaken. Er was daar in geen eeuwen iets gebeurd. Hij tuurde in de donkere tunnelopening. Het leek wel of er iets bewoog!

In de hal van Austerly House ging de tijd verder terwijl de discussie nog in volle gang was. Styles bleef onvermurwbaar en tenslotte gaf de Doctor het op. „Generaal, haal Styles en de rest onmiddellijk uit dit huis! Gebruik desnoods geweld!"
De Doctor holde naar de deur van de wijnkelder en maakte hem open. Hij deed het licht aan, maar de kelder was leeg.
„Kelder, in het boek stond kelder," mompelde hij bij zichzelf. Hij voegde zich weer bij het groepje in de hal en vroeg abrupt: „Sir Reginald . . . is de wijnkelder de enige kelder in het huis?"
Sir Reginald, die er nu wel van overtuigd was dat de Doctor stapelgek was, keek hem verbijsterd aan. „Ja, natuurlijk!" snauwde

hij.
De Doctor schudde hem aan zijn schouder. „Denk eens goed na ... er moet er nog een zijn."
„Er is een kleine kolenkelder bij de keuken," zei Styles na een ogenblik. 'Maar die wordt nu natuurlijk nooit meer gebruikt."
De Doctor wilde net wegrennen, toen de walkie-talkie van de generaal krakend tot leven kwam. De generaal luisterde naar de opgewonden stem en zei: „Doe wat je kan om ze tegen te houden, Benton, anders langzaam terugtrekken. Ik stuur zo gauw mogelijk versterkingen." Hij keerde zich naar de Doctor en zei: „Er komt een of andere aanvalsmacht de tunnel uit. Die aapachtige wezens en nog iets anders. Een soort robots . . ." „Daleks," fluisterde Jo. „Daleks en Ogronen!"
De Doctor knikte. „Ze willen het huis opblazen en Styles doden om te zorgen dat de geschiedenis verloopt zoals zij het wensen."
De generaal begreep er niets van, maar in een militaire situatie was hij op zijn best. De aanval vanuit de tunnel verschafte hem het excuus dat hij nodig had. Hij keerde zich naar Styles en zei kortaf: „U, Sir Reginald, de diplomaten en hun staf moeten onmiddellijk dit huis ontruimen. Geen tegenspraak, u kunt later uw protest indienen. Kapitein Yates, zorg dat er schot in de zaak komt."
Enige seconden later was de televisie verslaggever getuige van het buitengewone schouwspel dat zeer hooggeplaatste buitenlandse diplomaten door UNIT manschappen praktisch in hun auto's gegooid werden en snel werden weggereden. Maar hij kreeg niet de kans om dat voor zijn kijkers te beschrijven, want een paar minuten later werd hij zelf met zijn ploeg in een jeep gestopt en afgevoerd.
In het nu snel leeglopende huis holde de Doctor naar de kolenkelder. Hij gooide de deur open en zag Shura, die hem, liggend op de kolen, met zijn pistool onder schot hield. Op de kolen naast Shura lag de korte, ronde bom. De Doctor haalde diep adem: „Shura," zei hij bedaard, „je moet naar me luisteren."

De invasiemacht uit de tunnel trok meedogenloos op naar het huis. De soldaten van UNIT vochten dapper, maar konden ze niet tegenhouden. De Ogronen konden, zij het met moeite, gedood worden, maar de Daleks leken onkwetsbaar. Er was niets dat hen tegen kon houden, terwijl ze, geflankeerd door Ogronen, moeiteloos voortgleden. Ze kwamen de oprit op en waren het huis al dicht genaderd. Vanaf de trap vuurde de generaal salvo na salvo af. Om

hem heen vielen zijn manschappen en hij wist dat het alleen maar een kwestie van tijd was . . .
Jo keek vanuit een raam met afgrijzen naar de naderende Dalek macht. Ze holde naar de Doctor om hem te waarschuwen.

Vanuit de deuropening van de kolenkelder probeerde de Doctor Shura, die hem nog steeds onder schot hield, te overtuigen. „Shura, als je die bom laat afgaan, offer je jezelf voor niets op. Styles is weg. Hij is niet meer in het huis."
Shura's vinger rustte op de knop. Dromerig zei hij : „Moet Styles doden, moet de oorlog voorkomen . . ."
De Doctor keek verdrietig naar hem. Shura's gezicht glom van het zweet en zijn ogen schitterden onnatuurlijk. De Doctor zag dat hij hoge koorts had. Er was maar weinig kans om tot Shura door te dringen.
Jo Grant kwam aanhollen en ging naast hem staan. „Doctor, kom mee! De Daleks vallen aan vanuit de tunnel! Ze zijn al bijna in het huis . . ."
Ze zweeg toen ze de grimmige gestalte van Shura met de bom naast zich op de kolen zag zitten.
Shura reageerde wel op de stem van Jo. „Daleks? Daleks . . . hier?"
„Ja," zei de Doctor. „Ze komen om ervoor te zorgen dat hun versie van de geschiedenis gehandhaafd blijft. Shura, wil je alsjeblieft met ons meekomen? Wij kunnen je redden!"
Shura scheen plotseling weer helder te worden. Een aanvalsmacht van Daleks was iets wat zijn koortsachtige brein kon begrijpen. „Gaan jullie maar weg. Laat ze maar aan mij over. Als ze eenmaal in het huis zijn . . ."
Jo zei: „Nee, Shura! Doctor, zeg hem toch alsjeblieft dat hij met ons mee moet komen!"
„Dit is Dalekenium." zei Shura. „Het enige waartegen ze niet bestand zijn. Hun eigen bom!"
„We zouden een tijdontsteking kunnen maken," zei de Doctor wanhopig. „Shura, er moet iets anders te bedenken zijn . . ."
„Het tijdmechanisme is kapot," zei Shura, „en dit spul is trouwens niet betrouwbaar. Ik doe het met de ontstekingsknop, dan weet ik zeker dat er niets mis kan gaan." Zijn vinger zweefde boven een zwarte knop op de zijkant van de bom. „Gaat u nu weg, Doctor? Of willen jullie allebei nog hier zijn als ik hierop druk?"
De Doctor keek hem nog een laatste keer aan en zei: „Goed dan,

Shura. Kom mee, Jo!"
Samen renden ze door het lege huis naar de voorkant waar de generaal, met wat er nog van zijn manschappen over was, een verbitterde strijd voerde. Een paar Ogronen waren gedood maar de meesten trokken nog steeds op onder aanvoering van de schijnbaar onkwetsbare Daleks. De Doctor rende naar de generaal en brulde : „Terugtrekken! Allemaal terugtrekken! Laat de Daleks het huis binnengaan, het is de enige manier!"
De generaal schreeuwde: „Jullie hebben de Doctor gehoord! Allemaal terugtrekken! Naar de heuvel achter het huis!"
Met de Doctor en Jo voorop, gingen de generaal en zijn overgebleven manschappen er vandoor. Zegevierend kwamen de Daleks en hun Ogron macht opzetten. Vanaf de heuvel achter het huis zagen de Doctor en de anderen hoe Daleks en Ogronen achter de Gouden en de Zwarte Dalek het huis binnenstroomden. Zacht mompelde de Doctor: „Nu, Shura! Nu!"
In het huis liepen de Daleks en Ogronen rond door de lege kamers. Vanuit zijn schuilplaats kon Shura de boze stemmen van de Daleks horen.
„Waar zijn de afgevaardigden?"
„Waar is Styles?"
„Ze moeten gevonden en vernietigd worden!"
„De Dalek overheersing van de planeet Aarde mag niet ongedaan worden gemaakt!"
„De Daleks zullen zegevieren!"
Zacht zei Shura bij zichzelf: „O nee, deze keer niet. Deze keer gaat het anders." En hij drukte de zwarte knop op de bom in.

Vanaf de heuvel zagen de Doctor en zijn groep de immense uitbarsting. Het huis werd door een geweldige explosie totaal verwoest. Het lawaai was oorverdovend. Toen de zwarte rook wegdreef, zagen zij dat het huis volkomen verdwenen was. Geen ruïnes, geen puin, alleen een gapend zwart gat in de grond . . .
De Doctor keerde zich naar Styles die in de buurt stond. „Uw conferentie is gered, Sir Reginald. Ik hoop dat u zorgt dat hij slaagt. U kunt nog kiezen uit verschillende toekomsten."
Styles keek hem onzeker aan. „Maak u geen zorgen. We weten allemaal wat er gaat gebeuren als we falen."
„Wij ook," zei de Doctor. „Wij hebben het gezien, hè Jo?" Zonder zich iets aan te trekken van de verwonderde blikken van Sir

Reginald en de generaal, liepen Jo en de Doctor de helling af.

14. Allerlei soorten toekomst

„Het spijt me, Doctor," zei Jo koppig, „maar ik snap het nog steeds niet."
Ze liepen door de gang naar het laboratorium.
„Het is heel eenvoudig, Jo. Op de een of andere manier slaagden de Daleks erin de loop van de geschiedenis zo te veranderen dat zij de Aarde konden veroveren. De vrijheidsstrijders probeerden die verandering ongedaan te maken maar, omdat zij deel uitmaakten van de geschiedenis, leidde hun tussenkomst alleen maar tot een herhaling van het patroon. Ik kon tussenbeide komen en de geschiedenis weer in goede banen leiden."
„Ja, dat weet ik," zei Jo ongeduldig, „omdat u een Tijdheer bent. Maar dat verklaart nog steeds niet hoe . . ." Stomverbaasd zweeg ze toen de Doctor de deur van het laboratorium opengooide. Daar stond nog een Jo Grant die haar even verbluft aanstaarde.
De Doctor zei: „Lieve help! Ja, natuurlijk. Nu weet ik het weer." Hij keek naar de tweede Jo Grant. „Maak je maar geen zorgen, lieve kind. Ik weet wel dat je geschrokken bent, maar . . ."
Tot Jo's verbijstering kwam er een tweede Doctor uit de Tardis te voorschijn. Hij keek hen fronsend aan. „Nee toch! Wat doe jij hier nou?"
Jo hoorde de Doctor antwoorden: „Maak je geen zorgen. Ik ben hier niet . . . dat wil zeggen . . . in zekere zin ben ik hier en jij niet. Het is nogal moeilijk uit te leggen."
„Dit gaat natuurlijk niet, hè?" zei de tweede Doctor streng. „We kunnen niet met z'n tweeën rondlopen."
„Maak je geen zorgen, ouwe jongen," zei de Doctor. „Het wordt allemaal . . ."
Plotseling verdwenen de tweede Doctor en de tweede Jo. Kalmpjes liep de Doctor het laboratorium in en deed zijn cape af.
„Wacht eens even," zei Jo, „dat is allemaal al eens eerder gebeurd. Alleen waren zij ons en wij hen."
De Doctor glimlachte. „Zit er maar niet over in, Jo. Ik heb je gezegd dat de tijd een zeer ingewikkelde zaak is." De generaal kwam een beetje geschrokken binnen. „Ik geloof dat ik waanvoorstellingen heb. Eén afschuwelijk ogenblik dacht ik dat ik er twee van jullie zag."

„Maak je er maar geen zorgen over, ouwe jongen,” zei de Doctor kalmerend.
„Goed dan,” zei de generaal. „Wat kwam ik ook alweer vertellen? O ja, goed nieuws over de conferentie. De aanblik van die explosie schijnt ze goed gedaan te hebben. Volgens Styles werken ze allemaal prachtig mee.”
„Dat doet me genoegen,” zei de Doctor. „Als jullie me nu willen verontschuldigen . . . ik moet aan het werk.” Hij deed de deur van de Tardis open.
Jo zag dat hij van plan was zich weer op de problemen met de vleugellamme Tardis te storten. Voor hij kon verdwijnen zei ze: „Doctor!”
De Doctor bleef staan. „Ja, Jo?” vroeg hij geduldig.
„Die toekomst die we gezien hebben waarin de Daleks over de aarde heersten . . . komt die nou of niet?”
„Ja en nee,” zei de Doctor niet erg behulpzaam.
„Toe nou, Doctor,” zei de generaal die Jo te hulp kwam, „wat is dat nou voor een antwoord?”
„Het is precies wat ik bedoel,” zei de Doctor. „Eerst wel en dan niet. Er zijn allerlei soorten toekomst.”
„Toekomsten met Daleks erin?” vroeg Jo.
De Doctor zei: „Het is mogelijk, Jo.”
„Maar al die Dalek dingen zijn toch vernietigd ?” vroeg de generaal.
De Doctor zei: „Dat was maar een handvol . . . de Daleks bestaan op veel plaatsen en in veel tijden. Ik heb vroeger eens gedacht dat ik ze vernietigd had, maar ik had het mis.”
De Doctor stond even in de verte te staren . . . alsof hij door de tijd keek, dacht Jo, en zich afvroeg wanneer en waar zijn oude vijanden weer zouden aanvallen.
De Doctor ontwaakte uit zijn dagdroom en glimlachte naar haar. „Ik moet de Tardis weer aan de praat zien te krijgen, Jo,” zei hij. „Ik heb zo’n gevoel dat ik hem binnenkort nodig heb.”
En hij verdween in de Tardis en deed de deur achter zich dicht.